

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

2

ЛЮТАГА 2016 г.

АЎТОРАК

№ 19 (28129)

Кошт 2100 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ЗІМОВЫ ЗАЕЗД

Нягледзячы на працяглую адлігу, міжнародны фестываль-злет аматараў ездавога спорту «Паўночныя сабакі» ў Лагойскім раёне не адмянілі. Давялося толькі скараціць дыстанцыю. А так усё было як мае быць: і хуткасць, і снег, і спаборніцтвы, і, канешне ж, сабакі і іх гаспадары, для якіх не перамога ў спаборніцтвах, а ўдзел у іх быў найвялікшым задавальненнем. Што ўжо казаць пра глядачоў...

Фота БЕЛТА

Сакрэты
вечнага
кахання

СТАР. 6

Хто піша «працяг»
Баркалабаўскага
летапісу?

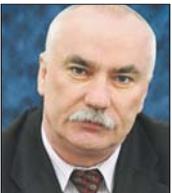
СТАР. 9

Шэнгенская зона
застанецца
ў мінулым?

СТАР. 12

ЦЫТАТА ДНЯ

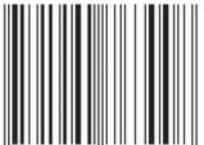
Сяргей ПАПКОЎ,
міністр сувязі і
інфарматызацыі:

«У нашай краіне сёння на 100 жыхароў прыпадае 120,5 абанента мабільнай сувязі: колькасць абанентаў мабільнай сувязі ў краіне склала больш за 11,4 млн. Для параўнання — у 2010 годзе было 107,7 абанента на 100 жыхароў. Цяпер у краіне налічваецца каля 2 млн 800 тыс. абанентаў і карыстальнікаў стацыянарнага шырокапалосага доступу ў інтэрнэт. Паводле ацэнак Міжнароднага саюза электрасувязі, у Беларусі ў 2014 годзе на 100 жыхароў прыходзілася 28,8 абанента стацыянарнага шырокапалосага доступу, у 2010 годзе гэты паказчык склаў 17,4 на 100 жыхароў. Летась Беларусь завяршыла пераход ад аналагавага да эфёрнага лічбавага тэлевічання — зараз да яго падключана практычна ўсё насельніцтва краіны».

Курсы замежных валют,
устаноўлены НБ РБ з 2.02.2016 г.

Долар ЗША		21006,00 ▲
Еўра		22807,00 ▲
Рас. руб.		275,18 ▼
Укр. грыўня		823,76 ▲

ISSN 1990 - 763X

1 6 0 1 9

9 771990 763008

■ Фінансы

КАБ СВАБОДНЫЯ ГРОШЫ ДАВАЛІ ДАХОД

Працэнты па сваіх заробках
кліенты могуць атрымліваць
і без наведвання банкаў

Цяпер у нас не вельмі простая сітуацыя, калі даводзіцца эканоміць літаральна на ўсім. Аднак часам у нашым жыцці ўзнікаюць моманты, калі ёсць магчымасць падзарабіць пэўную капейку амаль на роўным месцы. Трэба толькі крышку «пакумекаць» і паварушыцца. Карэспандэнт «Звязды» паспрабаваў разабрацца, як сёння грошы робяць грошы...

ЗБЕРАГАЛЬНАГА «ПЛАСТЫКУ» БОЛЬШ НЯМА

Увогуле, такі дэпазітны даход летась атрымлівалі практычна ўсе ўладальнікі банкаўскіх пластыкавых картак, якія мелі зберагальную функцыю. Аднак, потым Нацыянальным банкам краіны былі ўведзены новыя ўмовы «гульні» ў дэпазітнай сферы. Летась з другой паловы лістапада ўклады зрабілі адзінчымі і бездэпазітнымі. Ужо тады фінансавы рэгулятар краіны паабяцаў навесці парадак і з даходамі, якія атрымлівалі ўладальнікі зберагальных пластыкавых картак. Потым, да новага года ўсе камерцыйныя банкі да парад нашага рэгулятара прыслухаліся і перавялі (прыраўнялі) зберагальныя пластыкавыя дэпазіты да ўмоў укладання «Да запатрабавання».

СТАР. 5

■ Гэта перамога!

НАША ВЕРА СКАРЫЛА АЎСТРАЛІЮ

І ВЫЙГРАЛА ЮНІЁРСКІ ТУРНІР СЕРЫІ «ВЯЛІКАГА ШЛЕМА»

Вера Лапко стала другой беларускай тэнісісткай, якая перамагла на адкрытым чэмпіянаце Аўстраліі сярод юніёраў, у 2005 годзе гэты тытул ужо заваёўвала Вікторыя Азаранка, што стала адпраўной кропкай на яе шляху да звання першай ракеткі свету.

На турніры ў Мельбурне Вера прымусіла гаварыць пра сябе, у першую чаргу, як пра вельмі адораную тэнісістку сярод сваіх аднагодкаў. На кортах зялёнага кантынента яна паказала сапраўды цікавую, моцную і прыгожую гульню. Сямнаццацігадовая беларуска спачатку перамагла гаспадыню турніру Сару Томіч і Міхазу Хаёт, затым японку Чыхіра Мурамацу і расіянку Ганну Калінскую, у фінальнай сустрэчы ў двух сэтах Вера адолела Тэрэзу Міхалікаву са Славакіі.

СТАР. 13

Прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Аляксандр Лукашэнка павіншаваў члена нацыянальнай каманды Беларусі па тэнісе Веру Лапко з заваяваннем першага юніёрскага тытула на турніры «Вялікага шлема» Australian Open, паведаміла прэс-служба кіраўніка дзяржавы.

«Сёння на тэнісным небасхіле ярка зазяла твая зорка, і гэты самы значны поспех беларускай школы тэніса на юніёрскім узроўні за апошнія 11 гадоў», — гаворыцца ў віншаванні. Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што дзякуючы свайму таленту, працавітасці і самаадданасці Вера Лапко зможа яшчэ не раз парадаваць беларускіх балельшчыкаў, дабівацца гучных перамог і на дарослым узроўні. Прэзідэнт жадае спартсменцы і ўсёй жаночай зборнай здароўя, шчасця і ўдачы ў матчы Кубка Федэрацыі ў горадзе Квебеку.

Беларусь і Расія дамовіліся сумесна пераадолюваць негатыўныя эканамічныя тэндэнцыі

Аб гэтым ішла размова на сустрэчы Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з прэм'ер-міністрам Расійскай Федэрацыі Дзмітрыем Мядзведзевым у Сочы, паведамліў прэс-службе беларускага лідара.

Сустрэча Аляксандра Лукашэнкі і Дзмітрыя Мядзведзева праходзіла ў нефармальнай абстаноўцы. Разам з тым быў закруты ўвесь спектр пытанняў двухбаковых адносін. Размова адбылася ў працяг тэлефоннай размовы прэзідэнтаў Беларусі і Расіі, праведзенай 28 студзеня.

Аляксандр Лукашэнка і Дзмітрый Мядзведзеў абмеркавалі таксама вынікі праведзеных у Санкт-Пецярбургу 29 студзеня перагавораў прэм'ер-міністраў Беларусі і Расіі.

Размова ішла аб стане таваразвароту і шляхах нарошчвання аб'ёмаў узаемнага гандлю. Прэзідэнт і прэм'ер-міністр закранулі таксама супрацоўніцтва краін у інтэграцыйных аб'яднаннях, у прыватнасці, абмеркавалі некаторыя пытанні функцыянавання Еўразійскага эканамічнага саюза.

У Сочы Аляксандр Лукашэнка правядзе кароткатэрміновы водпуск.

■ Парламенцкі дзённік

ЁСЦЬ ПАТЭНЦЫЯЛ

для павелічэння таваразвароту з Інданезіяй

Спікеры верхняй і ніжняй палат нашага парламента Міхаіл Мясніковіч і Уладзімір Андрэйчанка сустрэліся з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Інданезіі ў Расіі і Беларусі (па сумяшчальніцтве) Джаўхары Аратмангуна. Сёння добрыя адносіны з гэтай краінай наладжаны ў розных сферах. Пакуль дастаткова высокія лічбы таваразвароту трымаюцца на пастаўках у Інданезію айчынных калійных угнаенняў і шын. Аднак прапрацоўваюцца і іншыя формы ўзаемадзейня. Напрыклад, стварэнне сумесных прадпрыемстваў.

— Мы з задавальненнем атрымалі паведамленне пра тое, што БелАЗ выйграў тэндар на пастаўку ў Інданезію сарака 110-тонных кар'ерных самазвалаў, — паведаміў на пачатку сустрэчы Старшыня Савета Рэспублікі Міхаіл МЯСНІКОВІЧ. — Цяпер ідзе афармленне кантракта, каб гэтыя машыны былі пастаўлены на працягу 2016-га.

Што цікава, БелАЗ вядзе таксама перамовы аб адкрыцці ў Інданезіі аўтсорсінгавай кампаніі, каб аказваць паслугі па кар'ерных работах у краіне.

— Думаю, паспяхова завершацца перамовы паміж Мінскім аўтамабільным заводам і інданезійскімі кампаніямі аб стварэнні сумеснага прадпрыемства па зборцы грузавікоў «МАЗ», — выказаў спадзяванні старшыня Савета Рэспублікі.

Ён адзначыў пазітыўнае развіццё гандлёва-эканамічнага, навуковага, парламенцкага супрацоўніцтва з Інданезіяй і выказаў упэўненасць, што ў краін ёсць вялікія перспектывы для яго росту. Так, у мінулым годзе нашу краіну наведала парламенцкая дэлегацыя Інданезіі на чале са спікерам Савета рэгіянальных прадстаўнікоў Ірманам Гусманам. Адным з вынікаў візіту стала падпісанне сумеснай заявы аб супрацоўніцтве паміж Саветам Рэспублікі Нацыянальнага сходу нашай краіны і Саветам рэгіянальных прадстаўнікоў Інданезіі.

Лічбы ўзаемнага таваразвароту таксама маюць станоўчую дынаміку. Калі ў 1995 годзе ён быў меншым за два мільёны долараў ЗША, то ў 2014 годзе склаў больш за 200 мільёнаў.

— Мы маем некалькі сумесных праектаў, навуковых даследаванняў, якія праводзяцца навуковымі цэнтрамі Інданезіі і Беларусі, — звярнуў увагу Міхаіл Мясніковіч. — Але хачу, каб вы перадалі пажаданні беларускага боку аб неабходнасці завяршэння працэдур па супрацоўніцтве ў адукацыйных праграмах. Пакуль мы не выйшлі на выніковыя дакументы, але праца паміж нашымі ўніверсітэтамі ідзе актыўна.

Падчас сустрэчы спікер верхняй палаты засяродзіў увагу і на пашырэнні ўзаемадзейня ў ваенна-тэхнічнай сферы.

Пазней з інданезійскім дыпламатам сустрэўся і спікер Палаты прадстаўнікоў Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА. Адною з галоўных тэм сустрэчы стала абмеркаванне візіту нашых парламентарыяў у Джакарту, сталіцу Інданезіі, у гэтым месяцы.

— Плануюцца візіт у Інданезію дэлегацыі рабочай групы беларускага парламента па супрацоўніцтве з парламентам вашай краіны з 8 па 19 лютага, — паведаміў спікер ніжняй палаты.

Уладзімір Андрэйчанка звярнуў увагу на добрыя міжпарламенцкія адносіны, што наладжаны паміж краінамі. Кантакты парламентарыяў дзвюх краін падтрымліваюць на ўзроўні Міжпарламенцкага саюза, Міжпарламенцкай асамблеі АСЕАН.

Кажучы пра ўзаемны таваразварот, старшыня Палаты прадстаўнікоў канстатаваў адсутнасць праблем у яго нарошчванні.

— Беларусь зацікаўлена і ў нарошчванні паставак іншай прадукцыі — дарожна-будаўнічай тэхнікі, нафтахімічнай прадукцыі, харчовых тавараў. Інданезія — адна з вядучых дзяржаў у Паўднёва-Усходняй Азіі, таму лічым, што праз вашу краіну мы можам выйсці на рынкі іншых дзяржаў у гэтым рэгіёне.

У сваю чаргу, Джаўхары Аратмангун выказаў думку, што адным з найважнейшых дасягненняў паміж дзвюма краінамі стала ўвядзенне бязвізавага рэжыму для беларускіх грамадзян пры кароткатэрміновых паездках у Інданезію.

Надзея ЮШКЕВІЧ.

Калектыў Выдавецкага дома «Звязда» выказвае шчырыя спачуванні сваёй супрацоўніцы Вячэрскай Надзеі Іванаўне ў сувязі з напатакшым яе вялікім горам — смерцю МУЖА.

■ Напярэдадні выбараў

Аляксандр РАДЗЬКОЎ:

«ПАДБОР І АБМЕРКАВАННЕ КАНДЫДАТУР ПАЧАЛІСЯ»

«БЕЛАЯ РУСЬ» НА ПАРЛАМЕНЦКІХ ВЫБАРАХ ПАДТРЫМАЕ СВАІХ ПРАДСТАЎНІКОЎ

Павялічыць сваё прадстаўніцтва ў парламенце новага склікання — такую задачу ставіць перад сабой рэспубліканская грамадская арганізацыя «Белая Русь». Пра гэта паведаміў яе старшыня Аляксандр Радзькоў на пасяджэнні Рэспубліканскага савета гэтага аб'яднання. Акрамя ўдзелу ў выбарах, члены «Белай Русі» абмеркавалі перспектыву трансфармацыі грамадскай арганізацыі ў палітычную партыю, а таксама мэты развіцця на бягучы год.

— У 2016 годзе актыву нашага аб'яднання трэба будзе прыняць удзел у кампаніі па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, — адзначыў Аляксандр Радзькоў. — Перад намі стаіць задача павялічыць узровень прадстаўніцтва членаў Беларускай Русі ў парламенце новага склікання. Мы плануем падтрымаць нашых прадстаўнікоў па ўсіх 110 акругах — падбор і абмеркаванне кандыдатур ужо пачаліся. Для нас вельмі важна, каб сярод тых, каго мы будзем падтрымліваць, не было выпадковых людзей.

Па меркаванні старшыні «Белай Русі», кожны павінен для сябе выбраць, з якой палітычнай сілай ён звязвае сваё жыццё.

— Калі чалавек звязвае сваё жыццё з «Белай Руссю», значыць, ён павінен раздзяляць нашы мэты і несці за іх адказнасць, не забываць, што «Белая Русь» — гэта палітычны рэсурс дзеючага Прэзідэнта.

Гатовы стаць партыяй

Пра тое, ці стане «Белая Русь» партыяй, гаворка ідзе

ўжо не адзін год. Пытанне гэта не такое простае, як можа падацца.

— Далейшым магчымым шляхам развіцця «Белай Русі» магло б стаць яе пераўтварэнне ў палітычную партыю, — паведаміў Аляксандр Радзькоў. — У арганізацыйным плане «Белая Русь», безумоўна, гатова да падобнай трансфармацыі. Аднак пытанне аб мэтазгоднасці такога пераўтварэння неабходна разглядаць з пункту гледжання не толькі сталасці арганізацыі, але і логікі развіцця палітычнай сістэмы нашай дзяржавы ў цэлым. Да фарміравання партыі, партыйнай сістэмы трэба падыходзіць комплексна, улічваючы ўсе аспекты палітычнага жыцця грамадства.

Старшыня арганізацыі лічыць, што трансфармацыя грамадскага аб'яднання ў палітычную партыю з'яўляецца складаным працэсам, які мае шмат арганізацыйна-прававых, палітычных аспектаў, патрабуе напружання.

— Улічваючы той патэнцыял, які сёння сканцэнтраваны ў аб'яднанні, мы не маем права памыліцца. Таму кожны

ФОТА БЕЛТА

член Беларускай Русі — ад міністра да рабочага «Белшыны», павінен добра ўяўляць, якія роля партыі ў XXI стагоддзі.

Прыцягнуць больш моладзі

На пасяджэнні гутарка вялася і пра маладзёжную палітыку. Мінулы год быў годам моладзі, і ў «Белай Русі» быў запусчаны шэраг акцый. Адна з самых цікавых — «У будучыню — з «Белай Руссю» — мае нам мэце далучэнне моладзі да праектаў арганізацыі. «Белая Русь» зацікаўлена і ў тым, каб у яе шэрагі ўступалі маладыя людзі.

— Неабходна думаць аб пошуку і падрыхтоўцы новых лідараў — людзей па-добраму апантаных — тых, хто прыйдзе нам на змену, — упэўнены старшыня «Белай Русі». — Бо менавіта ім прыйдзеца рэалі-

зоўваць тыя планы, якія мы з вамі сёння толькі абмяркоўваем. Арганізацыі трэба прыцягваць у свае шэрагі найлепшых студэнтаў старэйшых курсаў. Сённяшня студэнцкая моладзь — гэта ў блізкай будучыні кіраўнічая эліта нашай краіны. Цяперашнім студэнтам, магістрантам, аспірантам трэба будзе ўзначаліць працоўныя калектывы на розных узроўнях: ад вытворчага цэха да міністэрства. Важна, каб яны ўмелі спланаваць і арганізаваць працу, з'яднаць калектывы.

Сёння «Белая Русь» аб'ядноўвае людзей розных сацыяльных груп, узростаў і прафесій. Арганізацыя налічвае больш за 161 тысяч чалавек. Толькі за мінулы год да «Белай Русі» далучылася больш за 10 тысяч чалавек.

Надзея ЮШКЕВІЧ.

■ Погляд

РОЛЯ БЕЖАНЦАЎ

У Еўрасаюзе працягвае развівацца крызіс у сувязі з масавым прытокам бежанцаў з Ірака, Афганістана і Сірыі. Галоўным эпізодам тыдня стала сур'ёзнае разыходжанне ў пазіцыях па прыёме бежанцаў у дзвюх самых густанаселеных краін ЕС, Германіі і Францыі. Так, прэм'ер-міністр Францыі Манюэль Вальс выступіў з крытыкай леташняй заявы канцлера Германіі Ангелы Меркель аб неабходнасці для Еўрасаюза прымаць усіх бежанцаў. У выпадку яе рэалізацыі, па словах прэм'ер-міністра Францыі, «нашы грамадствы будуць цалкам дэстабілізаваны». Пакуль немагчымы мір на Блізкім Усходзе, Манюэль Вальс прапонуе ствараць умовы для размяшчэння бежанцаў па-за межамі ЕС, а каб скараціць іх колькасць у Еўрасаюзе, узмацніць ахову знешніх межаў.

Між тым у самой Германіі рэйтынг партыі Ангелы Меркель (правацэнтрысцкі блок ХДС/ХСС) знізіўся да рэкордна нізкага ўзроўню. Аналітыкі мяркуюць, што прычынай з'яўляецца велізарная колькасць бежанцаў, якія прыбываюць у Германію, і скандалы, звязаныя са злачыствамі бежанцаў супраць карэнных грамадзян краіны, якія пачасціліся ў апошнія месяцы. Ростам незадаволенасці з наплывам бежанцаў, вырашыла скарыстацца Турцыя, якая папрасіла ў ЕС вылучыць не тры мільярды еўра, а ўжо пяць, для таго каб утрымаць пабольш бежанцаў з Сірыі на сваёй тэрыторыі, не даючы ім з'ехаць у ЕС.

У сувязі з парушэннем паветранай прасторы Турцыі расійскім ваенным самалётам, якое нібыта мела месца ў канцы тыдня, надарыўся чарговы крызісны момант. На шчасце, ён не меў такіх фатальных наступстваў, як у лістападзе 2015 года, калі турэцкая авіяцыя збіла расійскі бамбавік. Але напружанасць па-

між краінамі ўзмацнілася, калі Турцыя заявіла аб парушэнні расійскім ваенным самалётам сваёй паветранай прасторы 29 студзеня, папярэдзіўшы, што адказнасць за наступствы будзе ляжаць на расійскім баку.

Амерыканскі прэзідэнт выкарыстаў памятную дату — Дзень памяці ахвяр халакоста — каб паспрабаваць палепшыць адносіны са сваім стратэгічным саюзнікам Ізраілем. Не сакрэт, што ў Ізраілі вельмі занерваліся, калі ЗША пагадзіліся зняць санкцыі з Ірана пасля дасягнення дамоўленасцяў па яго ядзернай праграме. Вядучыя палітыкі Ізраіля неаднаразова абвінавацілі ЗША ў пагарджанні бяспекай іх краіны. Выступіўшы з катэгорычным асуджэннем антысемітызму і Халакосту, заявіўшы, што ЗША ніколі не адмовяцца ад падтрымкі Ізраіля, Барак Абама паслаў недвухсэнсоўны сігнал Тэль-Авіву, што пара ўжо і аднаўляць ранейшы ўзровень адносін. У Ізраілі з ім пагадзіліся, прэм'ер-міністр краіны адзначыў, што ў Ізраіля няма больш блізкага сябра.

Значнай падзеяй стала павелічэнне квот краін, якія развіваюцца, у МВФ, да якога краіны БРІКС спрабавалі прысці на працягу пяці гадоў. Галоўнай перашкодай былі ЗША, якія не хацелі памяншэння ўласнай квоты. Гэта сур'ёзна падрыўвала прэстыж арганізацыі, што прымусіла ўсё ж амерыканцаў адступіцца.

У выніку ратыфікацыі змяненняў, чатыры краіны з рынкам, які фарміруецца (Бразілія, Кітай, Індыя і Расія) увойдуць у лік 10 найбуйнейшых удзельнікаў Фонду. Да іншых дзяржаў-членаў з гэтых першых 10 адносяцца Злучаныя Штаты, Японія і чатыры найбуйнейшыя краіны Еўропы: Германія, Італія, Вялікабрытанія і Францыя. Краіны Еўропы з развітай эканомікай таксама абавязаліся скараціць

сваё агульнае прадстаўніцтва ў Савеце на два члены. Нават пасля ўступлення рэформы ў сілу, у амерыканцаў усё ж застаецца памер квоты, які дазваляе аднаасобна блакаваць рашэнні арганізацыі. Рост уплыву незаходніх краін у МВФ зробіць імідж гэтай арганізацыі больш станоўчым у незаходнім свеце.

Яшчэ адзін інцыдэнт адбыўся ў спрэчных акваторыях Паўднёва-Кітайскага мора. Ракетны эсмінец ВМФ ЗША «Керціс Уілбу», па заяве Кітая, зайшоў у кітайскія тэрытарыяльныя воды без дазволу на тое ад урада КНР. Як можна зразумець, ваенны карабель ЗША прайшоў заанадта блізка ад штучнага вострава Кітая, закліканага ўзмацніць пазіцыі Пекіна ў спрэчцы аб прыналежнасці гэтай тэрыторыі, у якую ўцягнутыя некалькі найважнейшых краін рэгіёна. Стратэгія ЗША ў гэтым рэгіёне краінча простая — падтрымліваць канкурэнтаў Кітая з любой нагоды.

У Беларусі галоўнай падзеяй стала прыняццё ў новай рэдакцыі Дырэктывы № 3 ад 14 чэрвеня 2007 года. Новая назва дакумента «Эканомія і беражлівасць — галоўныя фактары эканамічнай бяспекі дзяржавы». Канкрэтныя меры па яго рэалізацыі будуць распрацаваны ўрадам у трохмесячны тэрмін. Улічваючы, з якімі эканамічнымі выклікамі наша краіна сутыкнулася на знешніх межах, эканомія і беражлівасць сапраўды павінны стаць найважнейшымі прынцыпамі ў ажыццяўленні эканамічнай дзейнасці. Калі больш няма магчымасці для паступлення ў эканоміку ранейшых аб'ёмаў вытворчых тавараў, неабходна шукаць іншыя спосабы захавання канкурэнтаздольнасці.

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук.

■ На прасторы ЕАЭС

ЧАС АБ'ЯДНАЦЬ РЭСУРСЫ

Першы Еўразійскі горна-геалагічны форум стартуе сёння ў нашай краіне

Мерапрыемства аб'яднае ўсіх тых, хто займаецца вывучэннем нетраў, падрыхтоўкай да асваення і распрацоўкай радовішчаў карысных выкапняў.

У форуме прымуць удзел прадстаўнікі краін — удзельніц ЕАЭС: Расіі, Беларусі, Казахстана, Арменіі і Кыргызстана. На працягу трох дзён кіраўнікі профільных міністэрстваў і ведамстваў, найбуйнейшых горназдабыўных і геаагаразведных кампаній, вядучыя навукоўцы рэгіёна абмяркуюць пытанні міжнароднага супрацоўніцтва ў вобласці правядзення геаагаразведных работ, дзяржаўнай экспертызы і адукацыйнай палітыкі, актуальныя праблемы геалогіі, сучасныя тэхналогіі вывучэння і распрацоўкі нетраў.

Як расказаў **міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэй КАУХУТА**, перад Беларуссю і іншымі краінамі сёння стаяць шмат у чым падобныя задачы, у тым ліку і рацыянальнае і комплекснае выкарыстанне наяўных прыродных рэсурсаў з мэтай імпартазамышчэння і павелічэння экспартных паставак. Аб'яднанне намаганняў спецыялістаў дазволіць знайсці аптымальныя рашэнні існуючых праблем.

Так, краінам Еўразійскага рэгіёна неабходна вызначыцца з гарманізаванымі падыходамі да ацэнкі і зацвярджэння запасаў карысных выкапняў. Новая сістэма ўлічвае не толькі геалагічныя запасы, але і магчымасці выкарыстання сучасных тэхналогій для

здабычы карысных выкапняў і эканамічную мэтазгоднасць апошніх. Ужыванне такога падыходу дапаможа зрабіць радовішчы ў Беларусі і іншых краінах прывабнымі для замежных інвестараў.

Па словах **кіраўніка прадстаўніцтва міжнароднай кансалтынгавай кампаніі IMC Montan у Беларусі Ігара ПЛЕСКУНОВА**, нягледзячы на працяглы гісторыю міждзяржаўнага супрацоўніцтва, праблема рэгулявання і інтэграцыі сыравінных рынкаў дагэтуль надавалася недастаткова ўвагі. Пры гэтым на тэрыторыю краін СНД прыходзіцца больш за 25% усіх сусветных запасаў базавых відаў карысных выкапняў, што ставіць рэгіён на першае месца ў свеце.

У рамках форуму з'явіцца магчымасць абмеркаваць кірункі і меры па фарміраванні адзінага сыравіннага рынку Еўразіі. Для бізнесу гэта азначае з'яўленне адзіных стандартаў, нормаў, зразумелых «правілаў гульні», што дазволіць пазбегнуць дадатковых выдаткаў і тым самым павялічыць інвестыцыйную прывабнасць краін-удзельніц.

Глобальнай мэтай форуму арганізатары ставяць стварэнне ў перспектыве адзінай еўразійскай прасторы для рацыянальнага і комплекснага выкарыстання прыродных рэсурсаў.

Вераніка КОЛАСАВА

■ Меркаванні

КАЛІ ВЫХОДЗІЦЬ НА ПЕНСІЮ?

Марыяна ШЧОТКІНА: «Павышаць пенсійны ўзрост да 65 гадоў»

У будучыні, па словах міністра працы і сацыяльнай абароны, гэта неабходная мера для Беларусі, усё пытанне толькі — калі гэта рабіць.

Пры гэтым міністр лічыць, што ўзрост выхаду на пенсію не павінен быць аднолькавым для мужчын і жанчын. На думку Марыяны Шчоткінай, якая ўзначальвае Беларускі саюз жанчын, у нашай краіне нагрузка на прадстаўніцтва слабага полу значна вышэйшая. Гэта звязана з тым, што беларускія жанчыны традыцыйна нясуць на сабе, акрамя вытворчых, яшчэ і хатнія абавязкі.

Уладзімір ШЫЦЬКО: «Рабіць гэта трэба пазтапна»

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па бюджэце і фінансах Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу прапануе некалькі варыянтаў. Варыянт першы: павялічыць пенсійны ўзрост спачатку для дзяржслужачых, як гэта цяпер разглядаецца ў Расіі. Дзяржслужачыя, на думку Уладзіміра Шыцько, працуюць у больш камфортных умовах, чым на вытворчасці, у полі ці на ферме. Другі варыянт: пачаць з сілавога блока — ваенных, МУС і г.д., якія цяпер у 40—45 гадоў становяцца пенсіянерамі і пры гэтым часта працягваюць працаваць. Для ўсіх іншых, лічыць дэпутат, лепш павялічваць пенсійны ўзрост паступальна: на паўгода, год. І выкарыстоўваць такі падыход як да мужчын, так і да жанчын у роўнай ступені.

Падрыхтавала Святлана БУСЬКО busko@vziazda.by

■ Барацьба са злачыннасцю

Кухонны нож як зброя масавага паражэння

АГЛЯД КРЫМІНАГЕННАЙ АБСТАНОЎКІ ВАЧЫМА ПРАКУРОРА ВОБЛАСЦІ

За дзесяць апошніх гадоў колькасць злачынстваў на Віцебшчыне зменшылася ў цэлым больш, чым у 2 разы. Калі ў 2006 годзе было зарэгістравана 24,5 тысячы злачынстваў, то ў 2015-м — каля 11,3 тысячы. Больш чым утвая за гэты час зменшылася колькасць забойстваў: са 165 да 60. Амаль усе забойствы мінулага года ў гэтым рэгіёне адбыліся на бытавой глебе і, як правіла, былі ўчыненыя ў стане алкагольнага ап'янення: сын забіў бацьку, брат — брата, сужыцель — сужыцельку... У якасці сродку амаль заўсёды выкарыстоўваўся кухонны нож. Пракурор Віцебскай вобласці Геннадзь ДЫСКО назваў гэты прадмет хатняга ўжытку «зброяй масавага паражэння».

Пракурор Віцебскай вобласці Генадзь ДЫСКО.

Папярэдзіць — значыць выратаваць

Значнае зніжэнне злачыннасці пракурор тлумачыць планамернай прафілактычнай работай, якой займаюцца не толькі супрацоўнікі пракуратуры. У прыватнасці, за сферу абароны дзяцей адказныя і пажарныя, і педагогі, і медыкі — усяго прадстаўнікі больш чым 20 ведамстваў.

— Канешне, самая вялікая нагрузка на міліцыі. І калі ўчастковы інспектар не ведае, што робіцца на яго ўчастку, гэта ненармальна, — заўважае служыцель закону.

У большасці раённых пракуратур працуюць толькі па тры чалавекі. У пракуратуры вобласці — больш за 200 чалавек. Апроч іншага, пракуроры працуюць са зваротамі грамадзян.

— Штогод мы атрымліваем прыкладна 14 тысяч пісьмовых і вусных зваротаў, — паведаміў Генадзь Дыско. — Ніводны не застаецца без увагі, але да 95% — неабгрунтаваныя скаргі. Людзі лічаць, што праўда на іх баку і гадамі вядуць пераліску. Законам прадугледжана кампенсация выдаткаў «прафесійнымі скаргнікамі», калі орган, які правярыў іх «сігналы», панёс фінансавыя страты. Але такія выдаткі дакладна падлічыць даволі складана.

Памер уражвае

Барацьба з эканамічнымі злачынствамі і карупцыяй —

адзін з прыярытэтных кірункаў дзейнасці пракуратуры Віцебскай вобласці. Заканчваецца расследаванне крымінальнай справы, якая была заведзена ў адносінах да службовых асоб ААТ «Нафтан».

— Намеснік генеральнага дырэктара і іншыя службовыя асобы на гэтым прадпрыемстве абвінавачваюцца ў неаднаразовым атрыманні хабару ў асабліва буйным памеры. Накладзены арышт на суму больш за 900 тысяч еўра, ювелірыя вырабы і іншую маёмасць. Кошт прэстыжных аўто і маёмасці, купленых на крымінальныя грошы, перавысіў 13 мільярдаў рублёў. Прадухілены ўрон дзяржаве на суму больш за 60 мільярдаў рублёў, — паведаміў пракурор вобласці.

За чысціню мундзіра

Генадзь Дыско пацвердзіў інфармацыю пра арышт намесніка начальніка абласной ДАІ, які таксама падазраецца ў атрыманні хабару. За падобнае злачынства ў Віцебскай вобласці ўжо быў асуджаны былы інспектар ДАІ.

У Мёрскім раёне да пазбаўлення волі прыгавораны былы оперуаўнаважаны службы па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі. Ён, замест таго, каб раскрыць схему незаконнага вывазу свойскай жывёлы ў Расію, падказаў арганізатарам крыміналу, якія былі яго сваякамі, як пазбегнуць пакарання.

Сацыяльны абавязак

Пракурор пакуль не бярэцца агульваць канкрэтныя лічбы па колькасці людзей, якія ўхіляюцца ад работы і не жадаюць удзельнічаць у фінансаванні дзяржаўных выдаткаў.

— На Віцебшчыне 667 тысяч працаздольных грамадзян. Працуюць з іх каля 517 тысяч чалавек. З ліку астатніх — 6,4% працуюць за мяжой (у асноўным у Расіі), каля 20% — даглядаюць малых дзяцей, 4,1% — даглядаюць інвалідаў, каля 15% — займаюцца хатняй гаспадаркай, — прывёў статыстыку Генадзь Дыско. — Вясоной падатковыя органы выявляць рэальную сітуацыю па колькасці сацыяльных утрыманцаў. Тады зможам працягнуць размову наконт таго, як іх прымусяць працаваць.

У бліжэйшы час акцэнт у сваёй дзейнасці пракурорскія работнікі ўсёй краіны зробіць на далейшай барацьбе з карупцыяй і на эканамічных пытаннях. У прыватнасці, у цэнтры ўвагі будуць тэмы дэбіторскай запазычанасці, выкарыстання крэдытаў, захавання дысцыпліны разлікаў...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

pukshanski@vziazda.by

■ Азбука бяспекі

ЧАКАЙЦЕ РАТАЎНІКОЎ У ГОСЦІ

Увесь люты ў Беларусі праходзіць акцыя «Бяспека ў кожны дом». Арганізатарам яе стала Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Ратаўнікі месяц будуць вучыць людзей правілам бяспекі. Асабліва гэта важна пасля нядаўняй трагедыі ў Барысаве, дзе загінулі шэсць чалавек.

Акцыя сёлета праходзіць у чатыры этапы, — паведаміла начальнік рэспубліканскага цэнтра прапаганды МЧС Алена ДМІТРУК. — На першым з іх асноўнае месца навука па жылых людзей у тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Акрамя таго, пажылым людзям пакажуць тэматычныя відэафільмы.

Пасля гутарыць аб тым, як жыць бяспечна, будуць са студэнтамі і навучцамі як у навучальных установах, так і ў інтэрнатах. Іх чакаюць разнастайныя гульні і праграмы

і дыскатэкі. На выпадак надзвычайных сітуацый з імі адпрацуюць планы эвакуацыі.

Трэці этап прафілактычнай акцыі пройдзе на прадпрыемствах і ў арганізацыях. З іх супрацоўнікамі пагутараць аб правільнай эксплуатацыі электрычнага абсталявання і п'янога ацяплення, пакажуць, як патушыць пажар першаснымі сродкамі дапамогі. Тых, хто адпачывае ў прафілакторыях і санаторыях, чакаюць фільмы і ролікі па асновах бяспекі жыццядзейнасці, шматлікія конкурсы і віктарыны.

А напрыканцы акцыі далучыцца да яе змога кожны. Ужо па традыцыі ратаўнікі абяруць для дыслакацыі тыя месцы, дзе збіраецца шмат людзей — адкрытыя пляцоўкі, буйныя гандлёвыя цэнтры і кірмашы. Там дзяцей і дарослых будуць чакаць самыя розныя пазнавальна-забаўляльныя праграмы.

Валяр'ян ШКЛЕННИК.

schklennik@vziazda.by

■ Надвор'е

АНАМАЛЬНАЯ ЦЕПЛЯНЯ ГАЛЬФСТРЫМА

У першай палове тыдня на тэрыторыі Беларусі чакаецца даволі цёплае, але вільготнае і ветранае надвор'е, паведаміў начальнік службы гідромэтаралогічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідромэтаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды Дзмітрый РАБАЎ.

Увогуле, сёлета люты больш нагадвае надвор'е другой паловы сакавіка. Пачнецца з цёплага надвор'я. У першыя дні месяца актыўныя цыклоны працягнуць пастаўляць у нашу краіну сагрэтае Гальфстрымам акіянічнае паветра. Менавіта таму ў Беларусі і надалей будзе анамальна цёпла, калі сярэдняя тэмпература чакаецца на 9-10 градусаў вышэй за норму. А норма ў першай дэкадзе лютага складае ад мінус 4 да мінус 8,5 градуса.

Але такая цеплыня ў лютым, гэта не заўсёды камфортна, лічыць Дзмітрый Рабаў. У першую палову тыдня чакаецца даволі ветранае надвор'е, а спецыялістамі аб'яўлена штормавое папярэджанне. У аўторак часам пройдуць ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. На асобных участках дарог захаваецца галалёдзіца. На большай частцы тэрыторыі чакаецца ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ўдзень будзе 3—8 цяпла, а па пайднёвым захадзе — да плюс 10 градусаў.

Мокры снег і дождж чакаецца амаль паўсюдна і ў сераду. Уначы на дарогах захаваецца галалёдзіца. Тады ўвогуле стане

Сярэдняя тэмпература паветра прагназуецца на тыдні на 9-10 градусаў вышэй за норму

штарміць, бо чакаецца ўзмацненне ветру парывамі да 15—22 м/с. Тэмпература паветра на працягу сутак складзе плюс 1—6 градусаў, а ўдзень па пайднёвым усходзе — да 8 цяпла.

Прыкладна з чацвярга чакаецца ўжо больш спакойнае надвор'е. Так, 4 лютага часам пройдуць невялікія ападкі, у асноўным мокры снег. Уначы і раніцай у некаторых раёнах чакаецца слабы галалёд, на дарогах — галалёдзіца. Прагназуецца ўзмацненне ветру парывамі да 15—18 м/с. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 3 да плюс 3 градусаў, а ўдзень будзе ад нуля да 5 цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных спецыялістаў, у пятніцу таксама чакаюцца невялікі дождж і мокры снег. Месцамі прагназуецца туман, на дарогах захаваецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 4 да плюс 2 градусаў, а ўдзень будзе ад мінус 1 градуса да 4 цяпла. Даволі цёплае надвор'е прагназуецца і на выхадныя.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@vziazda.by

РАЦЫЯНАЛЬНАЕ ХАРЧАВАННЕ ДЛЯ ЭКАНОМІКІ

У 20-х чыслах студзеня на паліцах кнігарняў з'явілася кніга пад назвай «Фінансавая дыета: рэформы дзяржаўных фінансаў Беларусі». З'явілася і адразу знікла. Некаторыя людзі пакідалі ў крамах свае кантактныя тэлефоны з надзеяй на дадатковы тыраж. Пра кнігу, яшчэ да яе выхаду ў Выдавецкім доме «Звязда», гаварылі эканамісты і дзяржаўныя дзеячы самага высокага рангу. Такая вядомасць загадзя тлумачыцца і ўдзелам у яе стварэнні 20 вучоных, і зацікаўленасцю дзяржаўных органаў і міжнародных арганізацый. Выпуск адбыўся па заказе і пры фінансавай падтрымцы ПРААН у Беларусі і Міністэрства інфармацыі нашай краіны. Але найбольш, напэўна, кнігу чакалі з прычыны вострай запатрабаванасці нашай эканомікі ў тэрміновых дзеяннях па яе вывадзе на больш здаровы рэжым. Мы сустрэліся з навуковым рэдактарам, складальнікам і суаўтарам кнігі — доктарам эканамічных навук, памочнікам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па эканоміцы Кірылам РУДЫМ.

ДЗВЕ НАГІ ЭКАНОМІКІ

— *Кірыл Валянцінавіч, раскажыце, у чым агульная ідэя кнігі.*

— Сітуацыя, якая склалася ў эканоміцы, вымушае перагледзець фінансавыя траты дзяржавы. Ужо некалькі гадоў рост нашага валавога прадукту запавольваецца. І пачалося гэта яшчэ да крызісу, які адбываецца зараз у Расіі, яшчэ да падзення светлых цен на нафту. Нарошчванне дзяржінвестыцый у Беларусі ўжо не заўсёды павялічвае валавы ўнутраны прадукт, але павялічвае цэны. У выніку ў нас нізкі ВУП і высокая інфляцыя, а гэта — асноўныя паказчыкі, па якіх мы вымяраем тэмпературу цела ў эканоміцы. Каб выйсці на большую ўстойлівасць, трэба пачынаць эканоміць: траціць менш і толькі на тэя кірункі, якія даюць вынік. Гэта — агульны падыход.

У сувязі з тым, што ў нашай краіне доўгі час была інфляцыя, выраслі працэнтныя стаўкі па крэдытах, і крэдыты сталі непад'ёмнымі. Пры гэтым колькасць грошай унутры краіны абмежаваная, а калі мы будзем друкаваць купюры, то цэны будуць расці і далей. Відавочна, што срэды трэба прыцягваць зноўку, але знешняя пазыка наша таксама дастаткова ўжо вялікая. Вось чаму ўзнікла неабходнасць неяк сябе абмежаваць.

«Нехта можа падумаць, што гэта нейкае паведамленне пра тое, як мы будзем цяпер жыць. Насамрэч, гэта проста матэрыял для разваг».

У нашай эканоміцы вялікая частка дзяржаўнага сектара, у ім задзейнічана прыкладная палова нашай працоўнай сілы — на прадпрыемствах і ў бюджэтнай сферы. Другая частка эканомікі — прыватны сектар. Калі мы падтрымліваем адну частку, другая грошай недаатрымоўвае і выжывае сама. А першая, якую ўвесь час падсілкоўваюць, прывыкае і выстройвае свае адносіны, бізнес, зыходзячы з таго, што ёй усё адно дапамогуць. Гэта скажае стымулы і разбэшчвае. Цяпер трэба акуратна, каб не нашкодзіць, пераходзіць на дыету, каб дзяржаўны сектар змог функцыянаваць на роўных з прыватным.

— *Каб навучыўся «хадзіць» без мыліцы?*

— Каб не трэба было за руку вадзіць, увесь час падтрымліваць.

ІЛЬГОТЫ — ДЗЕЛЯ ШТУРСКА

— Што тычыцца рэфармавання бюджэту, то сацыяльная сфера паранейшаму павінна заставацца ў прыярытэце бюджэтных выдаткаў. У кнізе вызначаюцца ключавыя кропкі і паказчыкі, на падставе якіх трэба даваць грошы. Калі мы развіваем медыцыну, адукацыю, навуку, культуру, то павінны мець празрыстыя і зразумелыя паказчыкі — пад што даюцца грошы.

Разглядаецца бюджэт і з пункту гледжання даходаў. Міністэрства па

падатках — гэта не карны орган, а абслугоўваючы, які павінен прадстаўляць зразумелыя і простыя паслугі, для падаткаплацельшчыка практычна не адчувальныя. Яны павінны прадстаўляцца дыстанцыйна, каб я нават не бачыў падатковага інспектара: мне смс прыйшла, я ўвёў звесткі праз электронную сістэму, грошы спісаліся з майго рахунку і усё.

— *Але сістэма павінна быць і такой, каб у грамадзяніна не было спакусы пазбегнуць падаткаабкладання.*

— Як правіла, людзі імкнуцца паступаць прыстойна. І падаткаплацельшчыкі таксама. Аднак, калі пры аплаце падаткаў узнікаюць цяжкасці, тады сістэма сама падтурхоўвае чалавека паводзіць сябе непрыстойна, і тады не вядома яшчэ: хто каго павінен караць. Калі ўсё празрыста, хутка і зразумела ў паслуге, якую мне аказвае падатковая інспекцыя, я аплаціў падаткі і задаволены.

Яшчэ адзін акцэнт у кнізе зроблены на тое, што падатковыя льготы павінны быць галіновымі, яны не павінны быць індывідуальнымі, для асобных прадпрыемстваў. Калі краіна развівае нейкі від дзейнасці, напрыклад, вытворчасць пэўнага віду аўтамабіляў, значыць любы прыватнік, замежнік, дзяржаўная кампанія, калі яны вырабляюць гэты від аўтамабіляў, усе яны могуць атрымаць ільготу, незалежна ад назвы: MAZ, Geely, Opel або нехта яшчэ.

— *Дарчы, пра падатковыя льготы. Выкарыстанне іх для Парка высокіх тэхналогій дазволіла сапраўды развіць гэту галіну ў нас, але ў вашай кнізе погляд на IT-сферу некалькі скептычны.*

— Калі льгота дае станоўчы вынік, яе не варта кранаць. Давайце спачатку адменім ільготы, якія не даюць ніякага выніку, або маюць адмоўны. У выпадку з ПВТ вынік відавочны, хоць складана ацаніць: ён абумоўлены льготай або тым, што IT-галіна расце сёння ва ўсім свеце? Тое, што вы назвалі скептычным поглядам, было згодна з думкай, прачытанай у біяграфічнай кнізе пра Ілана Маска (які вырабляе электрамабіль Tesla). Там напісана, што многія зараз накіроўваюць грошы ў IT-сферу, хоць можна было б накіроўваць на тое, што магчыма памацаць рукамі, напрыклад, на вынаходніцтва міжгалактычных касмічных караблёў. IT — сумніўны прагрэс, што ў выніку? Пасцім фатаграфіі, лайкаем навіны з жыцця былых аднакласнікаў...

— *Губляем час.*

— Хоць маглі б стварыць нешта такое, што прынесла б рэальны эффект.

РОЛЯ НАСЕЛЬНІЦТВА

— *У кнізе таксама падмаюцца пытанні пенсійнай рэформы і ЖКГ.*

— Мы захавалі саветскую мадэль пенсійнай сістэмы, аднак за апошнія 25 гадоў дэмаграфічная структура ў краіне змянілася і працягвае змяняцца. Гэты аб'ектыўны працэс вымушае падстройваць пад людзей і пенсійную сістэму.

Што тычыцца жыллёва-камунальнай гаспадаркі, то, на жаль, мы не

Фота: Р. Рудына / ПРЭСЦАКА

прывыклі сапраўды эканоміць ваду, святло, не адчуваем, што плацім за гэта. Але за гэта ўсё роўна плаціць дзяржава. Чалавеку трэба разумець, што ён жыве ў гэтай дзяржаве і бясплатна нічога не бывае.

— *У кнізе чырвонай ніткай праходзіць думка, што не дзяржава павінна ацэньваць, наколькі эфектыўна выдаткаваны бюджэты грошы, наколькі якасна аказана дзяржаўная паслуга, а спажываюць гэтай паслугі. Але ці здольны чалавек, хворы на парушэнне абмежу рэчываў, ацаніць прапанаваную яму дыету, асабліва пакуль выніку ён не бачыць, але псіхалагічна пакутуе ад абмежаванняў?*

— Зразумела, спатрэбіцца час на тое, каб навучыцца гэта рабіць. Пачынаць трэба з мясцовага ўзроўню і паступова расці да рэспубліканскага. Калі я плачу ў мясцовы бюджэт падатак, то хачу ведаць, якім чынам мясцовыя ўлады гэтымі грошамі распарадзіліся, што яны зрабілі для задавальнення маіх патрэб. Калі на гэтыя грошы пабудавана новая дарога, то хачу ведаць, наколькі гэта паўплывала на аварыйнасць, якая ад гэтай дарогі карысць маёй мясцовасці. Калі ўлады вырашаюць патраціць гэтыя грошы так, а не інакш, яны павінны ўлічваць меркаванне спажывацтва сваіх паслуг.

У выніку чалавек павінен асэнсаваць, што дзяржаўны бюджэт — гэта яго грошы.

— *А механізм які?*

— Сацыялагічныя апытанні. Напрыклад, Міністэрства транспарту прадстаўляе транспартныя паслугі. А насельніцтва не задаволены якасцю паслуг. Каб пра гэта даведацца, неабходны пэўны дыялог.

— *У свой час сутыкнулася з тым, што дабірацца з сынам-першакласнікам у найбліжэйшую адому беларускамоўную гімназію вельмі нязручна. Пытанне са школьным аўтобусам, нягледзячы на тое, што гімназія збіраецца дзяцей з усяго мікрараёна, вырашыць не ўдалося. Прыйшлося цалкам пакласціся на сябе: вучыцца на кіроўцу і купляць машыну.*

— Калі мы кажам пра нейкі канкрэтны выпадак, то павінна быць адасная дапамога — напрыклад, тым сем'ям, якія не ў стане давозіць дзяцей самастойна. Але калі, умоўна кажучы, стаіць катэджны пасёлка з трохузроўневымі дамамі, у дварах якіх па тры машыны, то патрабаваць спецыяльна для такога пасёлка школьны аўтобус — не правільна.

— *Якая роля СМІ ў тым, каб насельніцтва заняло больш актыўную пазіцыю ў адносінах да размеркавання дзяржаўных выдаткаў?*

— У кнізе прыведзены прыклад нямецкага эканаміста Людвіга Эр-

харда, які штотыдзень выступаў з радыёзваротамі да насельніцтва Германіі і патрабаваў ад сваіх падначаленых, каб яны таксама ездзілі ў камандзіроўкі і тлумачылі, навошта праводзіцца рэформа. Калі гэта не рабіць, то неабходны мерапрыемствы будучы для грамадства нечаканымі і яно іх не падтрымае.

УВАХОДЖАННЕ Ў СУСВЕТНУЮ СІСТЭМУ КААРДЫНАТ

— *Як нарадзілася ідэя кнігі?*

— Спачатку быў артыкул. Ён быў апублікаваны год таму ў «Белорусском экономическом журнале». Называўся: «Структурныя эканамічныя рэформы: неабходнасць для Рэспублікі Беларусі і замежны вопыт». З гэтага артыкула вырасла першая частка кнігі. Астатнія — з работ яшчэ 19 вучоных, якія бралі ўдзел у прыняцці тых або іншых дзяржаўных рашэнняў, рыхтавалі для гэтага адпаведныя даследаванні і давалі прафесійныя кансультацыі дзяржаўным органам. Доклады займаюць 2—3 старонкі, але за імі стаяць 200—300-старонкавыя даследаванні. Такія даследаванні ляглі ў якасці разваг у гэту кнігу.

«Цяпер трэба акуратна, каб не нашкодзіць, пераходзіць на дыету, каб дзяржаўны сектар змог функцыянаваць на роўных з прыватным».

— *Значыць, кніга пісалася не за год?*

— Думаю, па некаторых напрамках была праведзена не менш, чым трохгадовая работа.

— *Раскажыце больш падрабязна пра іншых аўтараў «Фінансавай дыеты».*

— Прафесар Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта, доктар эканамічных навук Тамара Сарокіна напісала частку пра бюджэт. Яна прыцягнула спецыялістаў з БДЭУ, Нацыянальнай акадэміі навук, якія таксама працавалі над другім раздзелам кнігі.

Галоўнай рухаючай сілай па стварэнні трэцяй часткі стала загадкава кафедрны падаткаў і падаткаабкладання БДЭУ, доктар эканамічных навук Алена Кірзева. Супрацоўнікі яе кафедры, дактаранты, кандыдаты навук таксама ўдзельнічалі ў падрыхтоўцы гэтай часткі.

Пытанні падатковай амністыі раскрыты беларусам — прафесарам Арызонскага ўніверсітэта Юрыем Церлюкевічам і яго камандай.

Пра рэфармаванне фінансаў са-

цыяльнай сферы пісалі прадстаўнікі недзяржаўных даследчых інстытутаў: Беларускага эканамічнага даследчыцка-адукацыйнага цэнтру ВЕРОС і Даследчыцкага цэнтру ІПМ. Па пенсійнай рэформе ёсць цікавая глава, прысвечаная разліку змен нашых дэмаграфічных шэрагаў да 2100 года. Для гэтага выкарыстоўваецца спецыяльная мадэль, якую распрацавала таксама наша суайчынніца — прафесар з Вялікабрытаніі Кацярына Лісянкова. Гэту мадэль выкарыстоўваў урад Шатландыі.

Асаблівае кнігі ў тым, што на яе старонках прадстаўлены вучоныя, якія глядзяць на нашу эканоміку з розных бакоў: з беларускай зямлі і з-за мяжы, іх погляды пры гэтым супадаюць, ды ўвогуле, навука — рэч універсальная і каштоўнасці ўніверсальныя, і падыходы.

— *Аднак, спецыфіка ў беларускай эканоміцы ёсць. Вы пішце, што яна — у актыўнай ролі дзяржавы.*

— Так, і ў сувязі з гэтым узнікае неабходнасць павышаць кампетэнцыю тых дзяржаўных служачых, якія прымаюць рашэнні. Наша эканоміка адкрытая і палова яе — дзяржаўная. А за мяжой эканоміка на 95% прыватная. Мы канкуруем з прыватным капіталам, з іншымі краінамі, і каб не праіграць, трэба чытаць адволькавыя кніжкі і размаўляць на адной мове. Каб супрацьстаяць, трэба быць у адной сістэме каардынат.

— *Рэакцыя на кнігу ўжо ёсць?*

— Кніга дастаткова вялікая (460 старонак), думаю, яе пакуль яшчэ чытаюць. У першыя дні продажу выкупілі амаль увесь тыраж (зараз дадрукоўваем). Нехта можа падумаць, што гэта нейкае паведамленне пра тое, як мы будзем цяпер жыць. Насамрэч, гэта проста матэрыял для разваг.

— *Аднак жа, ёсць і надзея, што пасля разваг могуць пачацца дзеянні.*

— Некаторыя кірункі ўжо выконваюцца. Мінфінам пачынае выкарыстоўвацца бюджэтаванне, арыентавана на вынік. На гэта многія краіны пераходзілі па 3—5 гадоў. Яшчэ ў 2015 годзе былі ліквідаваны многія льготы па падатках. Разам з тым, пенсійная рэформа зараз яшчэ толькі абмяркоўваецца з грамадствам, хоць з пункту гледжання разлікаў, пытанне відавочнае. Змест кнігі знаходзіцца на стыку таго, што ўжо робіцца, і таго, чаго пакуль няма.

— *Якія вашы прагнозы наконт беларускай эканомікі?*

— Калі прадаўжаць аналогію, прыведзеную ў загаловку кнігі, то калі пацыент не садзіцца на дыету, хвароба можа прагрэсіраваць. Дыета дапаможа нам перажыць складаныя часы: сабрацца з сіламі і здаравіцца. Ідэяльна было б як мага даўжэй яе прытрымлівацца. Калі правільнае харчаванне і здаровы лад жыцця ўваходзяць у звычай, тады чалавек жыве даўжэй, хварэе радзей, больш грошай выдаткоўвае на адукацыю, больш зарабляе, больш увагі надае сям'і і ў выніку становіцца больш шчаслівы.

— *Ці няма небяспекі адваротнага эфекту ад дыеты?*

— Ёсць стары анекдот пра тое, як селянін вучыў каня галадаць і амаль навучыў, але конь здох. Гэта не пра наш выпадак, бо рэформа не пра галаданне, а пра рацыянальнае харчаванне: куды накіроўваць грошы. Грошы ёсць.

— *Для каго кніга напісана?*

— Яна разлічана на дзяржслужачых, якія прымаюць рашэнні, працоўваюць іх. Але некаторыя часткі, думаю, будуць многім цікавыя. Стараліся напісаць яе даступнай моваю, у жанры бізнес-літаратуры нон-фікшн. Ды і цана ў яе атрыманасць досыць дэмакратычная.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.
medvedeva@vziazda.by

■ Мясовая эканоміка

ТРЭБА ВЫРАШАЦЬ

Міхаіл Мясніковіч параіў прадстаўнікам Ляхавіцкага райвыканкама заняцца экспартам, стварэннем працоўных месцаў і прыцягненнем інвестыцый

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу нашай краіны Міхаіл МЯСНІКОВІЧ прыняў удзел у пасяджэнні Ляхавіцкага райвыканкама, на якім разглядалі пытанні, звязаныя з вынікамі сацыяльна-эканамічнага развіцця і выканання бюджэту за мінулы год. Таксама паставілі задачы на сёлета. Акрамя таго, агучваліся і вынікі па рэалізацыі кадрвай палітыкі на тэрыторыі раёна, выкананні рэгіянальнай праграмы «Кадры» за 2011—2015 гады.

БУЙНАТАВАРНАЯ
ВЫТВОРЧАСЦЬ —
АСНОВА ЭКАНОМІКІ

Гаворачы ў цэлым аб выніках пачатку года, неабходна адзначыць, што аб'ёмы прамысловай вытворчасці раёна не пацярпелі змяненняў і засталіся на тым жа ўзроўні. Мяркуючы па справах мясцовых ведамстваў, у большай ступені развілася малое і сярэдняе прадпрыемства. Таксама за пачатку года на 38% вырас гандаль. Аднак гэтыя паказчыкі занепакоілі Міхаіла Мясніковіча, бо яны сфарміраваліся на фоне застою буйнатаварнай вытворчасці, якая павінна быць прыярытэтам для развіцця эканомікі раёна.

«Буйнатаварная вытворчасць павінна складаць аснову нашай эканомікі, у тым ліку сельскагаспадарчага

сектара і прамысловасці. Паслугі павінны быць менавіта вытворчага характару, а не пераразмеркаваннем капіталу, які быў створаны раней. Таму малы і сярэдні бізнес павінны толькі дапаўняць сферу буйнатаварнай вытворчасці», — адзначыў Старшыня Савета Рэспублікі.

Ён параіў кіраўнікам звярнуць увагу на працу з новымі прапановамі з улікам недахопаў, якія ёсць у сацыяльна-эканамічным развіцці. За год экспарт раёна ўпаў на 17,1%. Зменшылася на 10% і колькасць працуючых людзей у эканоміцы. Аб'ём інвестыцый склаў 49% да ўзроўню 2014 года. А гэта вельмі трывожная сітуацыя, якая патрабуе асаблівай увагі.

«Гэтаму можа быць толькі адна адзнака — «дрэнна». Таму трэба рабіць адпаведныя высновы. Неабходна мабілізаваць кадры, адшук-

ваць усе крыніцы. З улікам досыць складанай сітуацыі праект рашэння пытанняў раёна павінен быць нацэлены на вынік», — пракаментавалі Старшыня Савета Рэспублікі.

Міхаіл Мясніковіч пазначыў асноўныя задачы, якія павінны адбіцца ў праекце развіцця раёна на 2016 год: у абавязковым парадку вырашыць пытанні праблемных сельскагаспадарчых арганізацый і кормавытворчасці для жывёлагадоўлі; старшыня райвыканкама павінен вырашыць пытанні праблемных прадпрыемстваў; знайсці магчымасці дадатковага даходу бюджэту раёна за кошт аптымізацыі выдаткаў, новых працоўных месцаў, нетрадыцыйных крыніц; знізіць сабекошт прадукцыі раёна; вырашыць пытанні па замацаванні маладых спецыялістаў.

Таксама Міхаіл Мясніковіч адзначыў, што сітуацыя ў краіне складаная. У бліжэйшы час будзе прынята рашэнне аб скарачэнні бюджэту да 50% на пазачарговую патрэбу. Але пры гэтым ён падкрэсліў, што сельскагаспадарчы раён атрымае ўсе запланаваныя ў рэспубліканскім і абласных бюджэтах сродкі на дарогі і меліярацыю. Члены выканкама абавязаліся прыняць усе заўвагі і за-

тыдзень прадставіць план развіцця раёна. Міхаіл Мясніковіч растлумачыў, што быў прызначаны Прэзідэнтам упавнаважаным па справах Брэсцкай вобласці і паабяцаў, што будзе часцей наведваць у тым ліку і Ляхавіцкі раён.

КАНСЕРВАВЫ ЗАВОД
ПАДТРЫМАЮЦЬ?

У Ляхавіцкім раёне добра развітая прамысловая вытворчасць. Мясцовы торфабрыкетны завод вырабляе палову аб'ёму прадукцыі ўсёй вобласці. Буйнымі экспартаарыентаванымі прадпрыемствамі лічацца малочны і льяныя заводы. Але асаблівай увагі да сябе сёння патрабуе кансервавы завод. Можна сказаць, што прадпрыемства з'яўляецца адзіным прыбытковым у сваёй сферы на ўсю вобласць. Аднак аб'ёмы вытворчасці кансервавага завода за год знізіліся больш чым на 10%. Гэта адбылося з-за недахопу грашовых сродкаў на закупку сыравіны і высокага кошту крэдытных рэсурсаў. Прадпрыемству патрабуецца і тэхнічнае пераўзбраенне для выпуску новых сучасных прадуктаў, аднак атрыманне прыбытка ідзе на пага-

шэнне працэнтаў па пазыцы. Цяпер для завода важна вырашыць пытанне аб уключэнні яго ў спіс тых, што атрымліваюць ільготныя крэдыты. Дадатковыя сродкі патрэбны ў памеры 6 млрд рублёў. У выпадку магчымага ўключэння прадпрыемства ў гэты спіс ці вылучэння такіх сродкаў асобным дакументам, яно змогло б закупляць дастаткова сыравіны, як гэта было раней, для поўнай загрузкі прадпрыемства на ўвесь календарны год. Прадстаўнікі райвыканкама папрасілі дапамагчы з вырашэннем гэтай праблемы. У сваю чаргу Міхаіл Мясніковіч запэўніў, што пытанні з крэдытаваннем кансервавага завода пастараецца падтрымаць.

Акрамя таго, у сувязі з павелічэннем пратэрмінаванай крэдыторскай і дэбіторскай запасычнасці раёна, Старшыня Савета Рэспублікі параіў кіраўнікам ведамстваў заняцца фінансавымі пытаннямі і вырашыць іх у самым кароткім тэрміне. Пасля заканчэння пасяджэння Міхаіл Мясніковіч наведваў Ляхавіцкі малочны і льяныя заводы.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.
kryzhevich@zviazda.by

г. Ляхавічы

КАБ СВАБОДНЫЯ ГРОШЫ
ДАВАЛІ ДАХОД

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Напрыклад, асабіста ў мяне ёсць зарплатная картка Беларусбанка і яшчэ дадаткова — прэміум-картка аднаго прыватнага банка. Менавіта на гэты «пластык» я звычайна перакідаю свой заробак, каб атрымліваць дадатковыя бонусы ў выглядзе невялікага кэш-бэку (вяртанне пэўнага % пры разліках карткай у крамах) і дэпазітных працэнтаў, бо картка лічылася зберагальнай. Сёння функцыя зберагальнасці па маёй картцы практычна адсутнічае, бо «мой» прыватны банк вызначыў стаўку «Да запатрабавання» ў памеры 0,01% гадавых. Кэш-бэк мне і сёння налічваецца, а вось дадатковага даходу ўжо няма. Увогуле, стаўка па ўкладзе «Да запатрабавання» ў камерцыйных банкаў звычайна вагаецца ад 0,01 да 0,3%, аднак у Беларусбанку гэта 0,5%.

ТРЭБА СЯБРАВАЦЬ
З ІНТЭРНЭТАМ

Дакладна не ведаю, як асноўная маса ўладальнікаў прэміум-картак аднеслася да знікнення менавіта зберагальнага бонусу, аднак... Сёння банкі адшукалі выйсце для тых кліентаў, якія дакладна ўмеюць лічыць не толькі свае грошы, але і ўласны час.

Напрыклад, цяпер адзін з буйных банкаў краіны прапануе тэрміновы адзыйны ўклад «Інтэрнэт-дэпазіт», які адкрывае для кліентаў новую магчымасць кіравання сваімі зберажэннямі праз глабальную сетку з выкарыстаннем сваёй банкаўскай плацежнай карткі. Сярод пераваг гэтага дэпазіту адзначу два моманты: адкрыццё і кіраванне ўкладам магчыма без наведвання структурнага падраздзялення банка; існуе магчымасць папаўнення ўкладу без абмежаванняў у перыяд да дня наступлення тэрміну яго вяртання.

Разгледжаны мною ўклад мае тэрмін захоўвання 3 месяцы, мінімальную суму — 500 тысяч рублёў, а працэнтная стаўка складае 22% гадавых. Гэта не такі і вялікі даход, аднак, калі падлічыць яго за год, то можа атрымацца ўжо сур'езная сума. І галоўнае, што зарабляць такі чынам дадатковы даход са сваіх заробкаў зусім не складана. У першую чаргу трэба дакладна вызначыцца з сумай грошай, якую вы збіраецеся ўвогуле не чапаць на працягу трох месяцаў. Так, уклад лічыцца адзыйным, але пры датэрміновым зняцці грошай усе заробленыя працэнты згараюць.

Для адкрыцця ўкладу неабходна мець дэбетовую банкаўскую плацежную картку ў беларускіх рублях, якая забяспечвае доступ да бягучага рахунку, што адкрыта ў банку-эмітэнце карткі кліента і з'яўляецца карыстальнікам сістэмы «Інтэрнэт-банкінг» фінансавай установы. Потым укладчык самастойна адкрывае ўклад у сістэме «Інтэрнэт-банкінг» згодна з пакрокавай інструкцыяй.

Вяртанне ўкладу пры надыходзе тэрміну адбываецца шляхам пераводу астатку грашовых сродкаў з налічанымі працэнтамі на банкаўскую картку кліента. Па ўкладзе дапускаецца ажыццяўленне ў сістэме «Інтэрнэт-банкінг» толькі расходнай аперацыі па вяртанні поўнай сумы ўкладу. Іншыя расходныя аперацыі ў сістэме не дапускаецца.

Апошняя ўмова для кліента з'яўляецца мінусам, бо раней па зарплатнай картцы ён мог рапараджацца сваімі грашыма як заўгодна. Аднак для банкаў гэта несумненны плюс, бо цяпер такі механізм страхуе фінансавыя інстытуты ад рэзкіх адтокаў вялікіх грашовых мас.

Існуюць у банкаўскай сістэме і больш прывабныя інтэрнэт-дэпазіты. Тэрміны захоўвання ў такіх укладах крыху большыя — 3, 6 і 12 месяцаў. Даход па іх вагаецца ўжо ад 22% да 25%. А самым прыемным бонусам гэтага адзыйнага банкаўскага ўкладу лічыцца дазвол на правядзенне расходных аперацый без абмежаванняў у апошні месяц захоўвання ўкладу, што не цягне пераразліку працэнтаў па паніжанай працэнтнай стаўцы.

Функцыя зберагальнасці па маёй
картцы практычна адсутнічае,
бо «мой» прыватны банк вызначыў
стаўку «Да запатрабавання»
ў памеры 0,01% гадавых.

Яшчэ адным мінусам гэтага дэпазіту будзе тое, што працэнтная стаўка па ім не з'яўляецца фіксаванай. Таму ўжо праз месяц банк можа ў аднабаковым парадку паменшыць (павялічыць) памер гэтай стаўкі.

МАКСІМАЛЬНЫ ДАХОД —
У ДЭПАЗІЦЕ НА ГОД

Уклады ў класічным варыянце, калі яны афармляюцца ў аддзяленні банка, галоўным чынам прапануюць безадзыйныя варыянты. Гэта значыць, што да наступлення тэрміну вяртання ўкладу расходныя аперацыі па ім не дапускаюцца. Але і ў гэтым выпадку банкі ідуць насустрач кліентам і прапануюць часам не вельмі вялікія тэрміны захоўвання.

Звычайна такія кароткія дэпазіты прапануюцца на 3, 6 і 9 месяцаў. Адпаведная працэнтная стаўка даходу па такіх укладах складае 25%, 26% і 29% гадавых. Тут умовы па працэнтах добрыя, але існуюць нюансы. Па-першае, мінімальнае сума ўкладу складае 1 млн 500 тысяч рублёў. Па безад-

зыйных укладах датэрміновае зняцце іх увогуле не прадугледжана. А яшчэ нідзе ў рэкламе падобных дэпазітаў няма інфармацыі аб тым, што працэнтная стаўка па іх фіксаваная.

А самы сур'езны даход прапануецца нашым людзям па безадзыйных укладах з тэрмінам захоўвання не менш за адзін год. Поўная працэнтная стаўка тут дасягае 30 працэнтаў, але і па гэтым варыянце існуюць нюансы. Агульны даход кліента тут складаюць асноўныя працэнты ў памеры 25% (стаўка рэфінансавання Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь) і дадатковыя працэнты ў памеры 5% гадавых. Даходнасць падобнага доўгатэрміновага ўкладу можна лічыць практычна фіксаванай, бо памяншацца (павялічвацца) працэнтная стаўка можа толькі ў межах змянення Нацбанкам стаўкі рэфінансавання. Між іншым, часам памер гэтай стаўкі дасягаў у нашай краіне 10%.

ПА ВАЛЮЦЕ
ДАХОДНАСЦЬ МІНІМАЛЬНАЯ

Хапае ў нас людзей, якія працягваюць захоўваць свае грошы ў замежнай валюце. Магчыма, ёсць і ў гэтым нейкі сэнс. Дык вось, найлепшая стаўка прапануецца па безадзыйным дэпазіце ў доларах ЗША і еўра з тэрмінам захоўвання 2 гады. Тут прадугледжана магчымасць папаўнення, а да наступлення тэрміну вяртання ўкладу расходныя аперацыі па ўкладзе здзяйснююцца ў межах астатку капіталізаваных і незапатрабаваных працэнтаў. Іншыя расходныя аперацыі па ўкладзе да наступлення тэрміну яго вяртання не дапускаюцца.

Мінімальная сума ўкладу складае 100 долараў (100 еўра). Стаўка — 5% гадавых. Між іншым, нават у гэтым выпадку такая стаўка не з'яўляецца фіксаванай велічыняй.

Валютныя дэпазіты карыстаюцца нядрэнным попытам у насельніцтва, калі такія ўклады маюць тэрміны захоўвання 3, 6 і 9 месяцаў. Даходнасць гэтых укладаў складае ад 3% да 4% гадавых.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

■ Дыялог бізнесаў
МАШЫНАБУДАЎНІКІ
ВЫПУСЦЯЦЬ АКЦЫІ?

На пасяджэнні Беларускай гандлёва-прамысловай палаты спецыялісты ў сферы біржавага гандлю навучалі айчынныя кампаніі зарабляць у час нестабільнасці рынку. Прадстаўнікі беларускіх прадпрыемстваў атрымалі магчымасць пазнаёміцца з тым, як падрыхтоўваць і ажыццяўляць IPO (Initial Public Offering) — першы публічны продаж акцый акцыянернага таварыства на міжнародных гандлёвых пляцоўках. Эксперты не абышлі бокам тэмы сучасных тэндэнцый у развіцці інстытутаў фондавага рынку, механізмы ўзаемадзеяння з біржамі, дэпазітарнымі банкамі, аўдытарскімі і юрыдычнымі кампаніямі, інвестарамі.

На мерапрыемстве прысутнічалі спецыялісты амерыканскіх кампаній у галіне аказання паслуг IPO, прадстаўнікі лонданскай фондавай біржы і маскоўскай міжбанкаўскай валютнай біржы. Сярод беларускіх прадпрыемстваў, якія зацікаўлены ў тым, каб выйсці на міжнародны рынкі акцый, каля 50 кампаній. Гэта найперш айчынныя машынабудаўнікі: Амкадор, БелАЗ. Таксама Белтэлекам і шэраг інфраструктурных кампаній.

Намеснік старшыні Беларускай гандлёва-прамысловай палаты Уладзімір УЛАХОВІЧ адзначыў, што гэта ўжо не першы семінар. Беларускі бізнес усё больш цікавіцца выходам на сусветныя рынкі акцый. І гэта заканамерна, бо наша краіна з'яўляецца ўладальнікам прамысловых флагманаў — сусветна вядомых брэндаў.

«Рашэнне кампаніі стаць публічнай нясе не толькі выгады, але і пэўныя рызыкі. Выхад на сусветную біржу можа займаць нават некалькі гадоў. Гэта тэхналагічны інструмент аптымізацыі не толькі ўсяго прадпрыемства, але і ўсяго карпаратыўнага кіравання. Кампанія такім чынам становіцца больш прэзрыстай. У сувязі з гэтым узрастае і ўзровень кантролю, паколькі патрабаванні біржаў вельмі высокія. Гэта пераход на новы ўзровень якасці, да якога мы павінны імкнуцца», — распавёў Уладзімір Улаховіч.

Сёння для Беларусі вельмі цікавымі з'яўляюцца магчымасці кітайскай фондавай біржы — адной з самых перспектывіных у свеце па прыцягненні інвестыцый.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.

ЧАСАМ СВАЕ АМБІЦЫІ ТРЭБА СХАВАЦЬ У КІШЭННЮ...

МУЖ І ЖОНКА АРЛОВЫ НЯДАЎНА АДЗНАЧЫЛІ «ЖАЛЕЗНАЕ ВЯСЕЛЛЕ»

Мінчане Георгій Васільевіч (91 год) і Маргарыта Мікалаеўна (88 гадоў) разам ужо 65 гадоў. Мала ў каго такое атрымліваецца! «Звязда» распытала сямейную пару пра іх жыццёвы шлях.

— Мы вучыліся ў адным інстытуце — політэхнічным, цяпер гэта БНТУ, — успамінае маладосць Маргарыта Мікалаеўна. — На адным курсе, але на розных факультэтах. Ён механік, а я хімік-тэхнолаг. Гэта быў першы пасляваенны прыём у інстытут...

Сустрэліся ўпершыню, здаецца, у бібліятэцы. Мы прыходзілі з сяброўкамі, кідалі партфелі і тут жа пачыналі шаптацца! (усміхаецца).

Ён: Заходзяць у бібліятэку з расшучым намерам папрацаваць. Набіраюць стос кніг, кладуць перад сабой — і праз пяць хвілін ужо балбочуць... Эх, дзяўчаты...

Пажаніліся Георгій і Маргарыта на 4-м курсе. Гэта быў 1950 год. А ў 1951-м, у канцы 5-га курса, у іх ужо нарадзілася дачка Святлана.

Яна: А маладшая наша дачка Ірына нарадзілася ў Жыровічах, што пад Слонімам. Мы там пасля інстытута выкладалі ў тэхнікуме механізацыі сельскай гаспадаркі. Потым Георгій паступіў у аспірантуру, і наша сям'я зноў прыехала ў сталіцу... — кажа Маргарыта Мікалаеўна і, павярнуўшыся да мужа, пытаецца: — Я цябе апырэдзіла? Ты хацеў нешта сказаць?

Ён: Не, калі ласка, Рытуша мая (з замілаваннем). Але я некаторыя дэталі, з тваёй згоды, дадам... Вы ведаеце, я адразу ж адчуў, што яна мяне пакахала. І маё мужчынскае сэрца, якое прайшло вайну, затрапятала. Я лічу, сапраўднае каханне — гэта талент. Памятаю, глядзеў я на сябе ў люстэрка і думаю: ну што я з сябе ўяўляю, за што яна мяне так кахае?... Гэта цяжка апісаць словамі — тую душэўную, духоўную блізкасць, што зарадзілася паміж намі. Яна не магла без мяне, а я не мог без яе. І вось ужо 65 гадоў мы разам, і нават працавалі, выкладалі большую частку жыцця побач, у адным інстытуце.

Я пасля аспірантуры працаваў намеснікам дырэктара Усесаюзнага навукова-даследчага інстытута механізацыі і жывёлагадоўлі, калектыў якога пры мне разросся да тысячы супрацоўнікаў. А калі пачынаў, было ўсяго 60 чалавек у падначаленні. Маргарыта спачатку працавала на кафедры ў тым інстытуце, які мы скончылі. А потым перайшла ў Беларускі інстытут механізацыі сельскай гаспадаркі.

Але ў мяне пачаліся сур'ёзныя праблемы са здароўем, і вось, пасля другога інфаркту, дактары на лечкамсіі сказалі мне: «Выбірайце: па-

Усё жыццё разам.

сада або жыццё». Я пакуль дайшоў да дзвярэй — падумаў. Павярнуўся і сказаў: «Выбіраю жыццё». Але сядзець склаўшы рукі не збіраўся. Перайшоў выкладаць у інстытут, дзе ўжо працавала жонка...

Імёны шлюбнай пары Арловых занесены ў Кнігу ганаровых юбіляраў Ленінскага раёна ЗАГСа г. Мінска.

Ведаеце, я дзякуючы службавому становішчу мог карыстацца рознымі пуцёўкамі ў санаторыі і на паўднёвыя курорты. Дык вось, я ні разу нікуды не з'ездзіў без сваёй Маргарыты — толькі разам! Некаторыя мужчыны імкнуцца паехаць адпачыць без жонкі, і сёй-той з пэўнай мэтай, але нам было добра разам. За мяжу шмат разоў ездзіў у рамках навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва кіраўніком дэлегацыі... Там завяліся сябры, і калі яны запрасілі мяне да сабе адпачыць, я паехаў зноў са сваёй жонкай. Мы не маглі абыходзіцца адно без аднаго. І цяпер яшчэ цалуемся. Пасля 65 гадоў сумеснага жыцця яна для мяне — самая лепшая!

— **І што, нават не сварыліся ніколі?**

Ён: Бывала, што тут казаць... Хоць больш правільна будзе сказаць, спрачаліся. Бо сварыцца — гэта нешта зусім ужо сур'ёзнае, я лічу. А мы спрачаліся, не схапіліся ў поглядах. Але заўжды разумелі: трэба шукаць шляхі да

прымірэння. Часам трэба свае амбіцыі схавачь у кішэню.

— **І хто больш хаваў?**

Яна: Ды, напэўна, раўнамерна. Ва ўсякім выпадку, калі адзін хаваў, другі заўсёды ішоў насустрач, не становіўся ў позу пакрыўджанага. Перамагалі логіка і доказы, а не «я так сказаў» або «я так сказала»...

Ён: Падчас спрэчак мы заўсёды слухалі адно аднаго. Ведаеце, ёсць

такі жарт: калі заляцаўся — ён гаварыў, а яна слухала. Калі пражылі разам тры гады, яна пачала гаварыць, а ён слухаць. А калі пражылі пяць гадоў — абое пачалі гаварыць, а суседзі слухаць... Дык вось, гэта не пра нас. Мы ўмелі слухаць адно аднаго і разумець.

— **Сёння кожны другі шлюб заканчваецца разводам...**

Ён: У нас такога, каб «Ах так, я сыходжу...» — ніколі не было. Некаторыя, ледзь што, пагражаюць адно аднаму разводам. Але развод — гэта ж страшная рэч для абаіх. А калі ёсць дзеці, то і для іх. Развод — гэта ўжо самы крайні варыянт.

Я ўсё жыццё быў захоплены сваёй працай, але сям'я заўсёды была і застаецца на першым месцы. І яшчэ ў мяне ёсць адно сур'ёзнае захапленне — вакал. Я нават стаў лаўрэатам рэспубліканскага фестывяля «Не старэюць душой ветэраны»! І на

І, нягледзячы на тое, што цяжка было даставаць прадукты, у нас былі выдатныя сталы. Часам самі сабе жартаўліва прызначалі чарговае свята: так, сёння Дзень Парыжскай камуны, збіраемся!..

Ёсць такі жарт:

калі заляцаўся — ён гаварыў, а яна слухала. Калі пражылі разам тры гады, яна пачала гаварыць, а ён слухаць.

А калі пражылі пяць гадоў — абое пачалі гаварыць, а суседзі слухаць...

Дык вось: гэта не пра нас.

Ён: Лічу сябе шчаслівым чалавекам. Я прайшоў вайну і выжыў. У мяне была добрая спецыяльнасць, я маю добрую жонку, паміж намі каханне, узаемная павага і разуменне.

З дочкамі-старшакласніцамі Святланай і Ірынай (здымак з архіва сям'і Арлоўскіх).

працы калісьці разгарнуў мастацкую самадзейнасць. Гэта, дарэчы, станоўча ўплывала на мой аўтарытэт і як намесніка дырэктара, і як выкладчыка. На навукова-тэхнічнай канферэнцыі спачатку, скажам, я выступаю з дакладам, а потым, ужо ў другой, культурнай частцы, выходжу на сцэну і спяваю.

Яшчэ адна цікавая дэталі: нярэдка сужэнцы супраць удзелу іх другой паловы ў мастацкай самадзейнасці. Але мая Рыта добразычліва ставілася да майго захаплення. І гэта дало мне магчымасць мець у жыцці, акрамя ўсяго іншага, такое вялікае задавальненне — песню.

Яна: Мы і дома ўсе разам вельмі шмат спявалі на святах. Збіраліся сваёй невялікай кампаніяй, некалькі сем'яў. Сярод нас быў і акардэаніст.

І ў нас выдатныя дзеці! Мы выхавалі дзвюх дачок, траіх унукаў, цяпер гадуецца пяцёра праўнукаў.

ПАРАДЫ АД АРЛОВЫХ

• Трэба мець у жыцці нейкае захапленне.

• Вучыцеся не толькі гаварыць, але і слухаць адно аднаго. Уменне слухаць — гэта сведчанне розуму, дабрыві і годнасці чалавека. Нагаварыць з гарачкі можна шмат, але потым будзеце толькі шкадаваць аб гэтым. Таму важна зразумець адно аднаго.

• Не трэба кідаць тое добрае, што маеце, у пагоні за чымсьці, што вам здаецца лепшым. Нават калі сёння ўсё дрэнна, падумайце, ці не наляціце вы на нешта горшае пасля разводу? Народная мудрасць мае рацыю: стары сябар лепшы за новых двух.

Святлана БУСЬКО.
busko@zviazda.by

Студэнты Маргарыта і Георгій напярэдадні вяселля (здымак з архіва сям'і Арлоўскіх).

ФАКТЫ

ТАРЫФЫ ЖКП «ЗАФІКСАВАЛІ»

Днямі Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт вызначыў фіксаваныя тарыфы на жыллёва-камунальныя паслугі для насельніцтва, якія субсідзіруюцца дзяржавай.

У адпаведнасці з дакументам, фіксаваны тарыф (без падатку на дабаўленую вартасць) на тэхнічнае абслугоўванне жыллага дома складзе 994,9 рубля за 1 квадратны метр агульнай плошчы памяшкання ў месяц. Тарыф за водазабеспячэнне ўстаноўлены на ўзроўні 4 765,9 рубля за 1 кубічны метр, а за водаадвядзенне — 4 148,8 рубля за «куб». Тэхнічнае абслугоўванне ліфта будзе лічыцца па тарыфе

ПАДЗЕІ

ў 617 рублёў за 1 квадратны метр агульнай плошчы жыллага памяшкання ў месяц. Тарыф на капітальны рамонт жыллага дома складзе 880 рублёў за «квадрат» агульнай плошчы жылля ў месяц.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

АДПРАЎЛЕННІ ЗА МЯЖУ КРЫХУ «ПРЫБАВІЛІ»

З 1 лютага ў краіне павялічваюцца тарыфы на некаторыя паштовыя паслугі.

Паводле інфармацыі РУП «Белпошта», змены закрануць унутрырэспубліканскія паслугі паштовай сувязі агульнага карыстання, міжнародныя адпраўленні, паслугі спецыяльнай сувязі.

НАВІНЫ

ФАКТЫ

За перасылку звычайнага міжнароднага пісьма, бандэролі, дробнага пакета вагой да 20 грамаў давядзецца заплаціць 12,6 тысячы рублёў замест ранейшых 10,5 тысячы рублёў, прыярытэтнага — 14,4 тысячы рублёў супраць нядаўніх 12 тысяч рублёў. Перасылка простага міжнароднага паштоўкі (карткі) абыдзецца ў 9,3 тысячы рублёў (дагэтуль было 7,8 тысячы рублёў), прыярытэтнай — 11,7 тысячы рублёў (9,6 тысячы рублёў).

Тарыф на перасылку ўнутры краіны заказных пісьмаў, бандэралей, дробных пакетаў да 20 грамаў складзе 15 тысяч для фізічных асоб (было 13,2 тысячы рублёў) і 15,6 тысячы рублёў для юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемстваў (13,8 тысячы рублёў). Тарыфы ўказаны з улікам ПДВ. Паслугі па перасылцы звычайных пісьмаў, бандэралей, дробных пакетаў да 20 грамаў не змяніліся.

ПАДЗЕІ

НАВІНЫ

ПЕРАЙШЛІ НА БУЙНЫ ПАМЕР

Цягам леташняга года лясгасы краіны цалкам перайшлі на стварэнне лясных культур еўрапейскай елкі буйнапамерным пасадачным матэрыялам.

Паводле інфармацыі прэс-службы Мінлясгаса, за мінулы год менавіта так было закладзена больш за 7,7 тысячы гектараў лясных культур, у тым ліку пасадачным матэрыялам з закрытай каранёвай сістэмай. Такі спосаб пасадкі забяспечвае лепшую прыжывальнасць і дазваляе скараціць расход насення. У адозненне ад сасны, елка плоданосіць раз на чатыры-пяць гадоў.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

ГЕРОЙСКІЯ МАРШЫ І ЖЫЦЦЁВЫЯ БАЙКІ «БАЯВЫХ»

Засакрэчаныя раней дакументы спецатрада НКДБ Беларускай ССР «Баявы» ўпершыню публікуюцца ў кнізе, якая выйшла ў Выдавецкім доме «Звязда»

Дзелічыся поспехамі і няўдачамі дыверсійнай дзейнасці, апісваючы ўмовы ляснога жыцця і ўзаемаадносін паміж сабой, байцы атрада нават і падумаць не маглі, што ствараюць унікальную хроніку. Не ўяўлялі і таго, што гэтыя, напісаныя ў беларускіх лясках, часам на абарваных аркушыках, радкі стануць каштоўнымі дакументамі, якія адлюстроўваюць малавядомыя факты з жыцця байцоў спецатрадаў НКДБ БССР у тыле ворага на тэрыторыі акупаванай Беларусі.

Спецатрад «Баявы» быў сфарміраваны ў кастрычніку 1941 года. Укамплектаваны трыццацю найлепшымі стралкамі з 1-й асобнай мотастралковай брыгады асаблівага прызначэння, а таксама 14 рабочымі і служачымі абаронных прадпрыемстваў Масквы, дзейнічаў на Віцебшчыне, Гродзеншчыне і Міншчыне. Разведгрупы «Баявога» вялі разведку і на часова акупаваных тэрыторыях Расіі, Літвы і Латвіі. Многія дагэтуль служылі ў Чырвонай Арміі, таму на навучанне ваеннай справе стралкоў-снайпераў, мінамётчыкаў, сувязістаў і падрыўнікоў час не марнавалі.

Першапачаткова падраздзяленні брыгады былі арыентаваны на абарону цэнтра Масквы і Крамля ад уварвання і захопу найважнейшых аб'ектаў асобай камандай СС «Масква». Але 21 лютага 1942 года спецатрад пад камандаваннем маладошага лейтэнанта дзяржаўнай бяспекі Анатоля Гарачава пакінуў сталіцу. Рыштунак кожнага з улікам узбраення і боепрыпасаў склаўся каля 50 кілаграмаў. Менавіта ў такім абмундзіраванні, пераадолеўшы больш за 700 кіламетраў на лыжах, атрад перайшоў лінію Заходняга фронту.

Друкаваная праўда

Як толькі байцы апынуўся ў тыле ворага, партыйна-камавольская арганізацыя наладзіла выпуск друкаванай прадукцыі. З лютага 1942 года па ліпень 1944 года выйшла 290 баявых лістоў і 19 атрадных насценгазет, а пазней — часопісаў «Детонатор». На друкаваных старонках не толькі распаўсюджваўся фронтавы вопыт найлепшых разведчыкаў, дыверсантаў, байцоў і камандзіраў падраздзяленняў. Аўтары расказвалі і пра нядабайныя ўчынкі асобных людзей, жартавалі з непрыстойных паводзінаў байцоў.

Баявыя лісткі і насценгазета заўсёды чыталіся з вялікай цікавасцю. Сакратар партыйнай арганізацыі Сцяпан Шчатнёў, а таксама члены атрада Сяргей Кустаў і Канстанцін Шадурскі імкнуліся не толькі стылістычна апрацаваць матэрыялы, а і праілюстраваць іх. Толькі не ўсе байцы маглі ўбачыць часта камічныя шаржы на сваіх калягах. Знаходзячыся ў адрыве ад асноўнага месца дыслакацыі, яны не былі ў курсе і апошніх навін атрада. Таму перайшлі да выпуску часопіса, які дзякуючы сувязным распаўсюджваўся ва ўсе падраздзяленні «Баявога».

Як на падбор!

Аўтары часопіса часта падкрэслівалі шматнацыянальнасць свайго падраздзялення. І сапраўды, у невялікім атрадзе колькасцю ў 44 чалавекі з ворагам змагаліся прадстаўнікі 12 нацыянальнасцяў!

«І трэба сказаць, што нашы атрадныя ўкраінцы, беларусы,

татары, башкіры і іншыя б'юць немцаў нядрэнна, — піша камандзір атрада ў артыкуле «За баявую дружбу». — Беларус Валодзя Куксёнак — сын дэпутата Вярхоўнага Савета БССР, расстралянага немцамі, верны сын свайго народа, — прышоў у атрад помсціць немцам за бацьку і за свой беларускі народ, які стогне пад нямецкім ботам. 8 нямецкіх эшалонаў, спущаных Валодзем пад адхон, — нядрэнная помста нямецкім мяззотнікам».

На баявым рахунку яўрэя Мікалая Румака, у якога ўся сям'я загінула ад рук фашыстаў, — 7 узарваных чыгуначных труб, 9 знішчаных чыгуначных мастоў, 2 спущаныя пад адхон эшалоны, адзін браняпоезд і некалькі немцаў. Башкір Ваня Сандрыгос, які ўцёк з нямецкага палону, узарваў 3 масты і 4 эшалоны, знішчыў 2 прадпрыемствы, што працавалі на гітлераўцаў. «Украінец Васіль Казлоў помсціць ворагу на палях Беларусі. 4 эшалоны, а з імі не адна сотня фрыцаў, ляцяць пад адхон, атрымаўшы ад Васіля пуццёў на той свет. Гэта Васіль, стоячы на дзвюх засадах, са свайго ручнога кулямёта косіць нямецкіх галаварэзаў».

Усе байцы спецатрада былі як на падбор. Адчайныя і смелыя, яны браліся за выкананне самых складаных задач, рызыкавалі і ўмелі выходзіць з вельмі няпростых сітуацый.

Найлепшая пахвала і найвялікшая абраза

Пра тое, што дух братэрства і баявога сям'яводства народаў у атрадзе быў не пустым словам, сведчыць і такі эпізод. З блакады ў Казьянскіх лясках байцы выходзілі з цяжка параненым таварышам. Неслі яго ў выключна складаных умовах: праз рэкі, балота і бальшакі, прапаўзаючы ўздоўж гарнізонаў і пастоў праціўніка. За адну ноч літаральна пад носам у немцаў галодныя і стомленыя партызаны прайшлі з параненым 50 кіламетраў!

«Асабліва варта адзначыць камандзіра групы Пракоп'ева, які, нягледзячы на нараканні некаторых незадаволеных і прапановы пакінуць параненага ў насельніцтва, расчула адхіліў гэтую прапанову і настойліва накіраваўся да базы», — хвалілі ў часопісе камандзіра. А побач пайменна пералічвалі тых, хто хацеў пакінуць таварыша ў бядзе.

Публічная ганьба, пад якую нярэдка адводзілі не адзін аркуш часопіса, прыраўноўвалася да найвялікшай абразы. Варта байцу было даць адступную падчас баявога задання, павесці сябе непрыстойна ў дачыненні да таварышаў або трапіць камусьці на вочы ў нецвярозым стане, як тут жа на яго з'яўляўся сапраўдны фельетон.

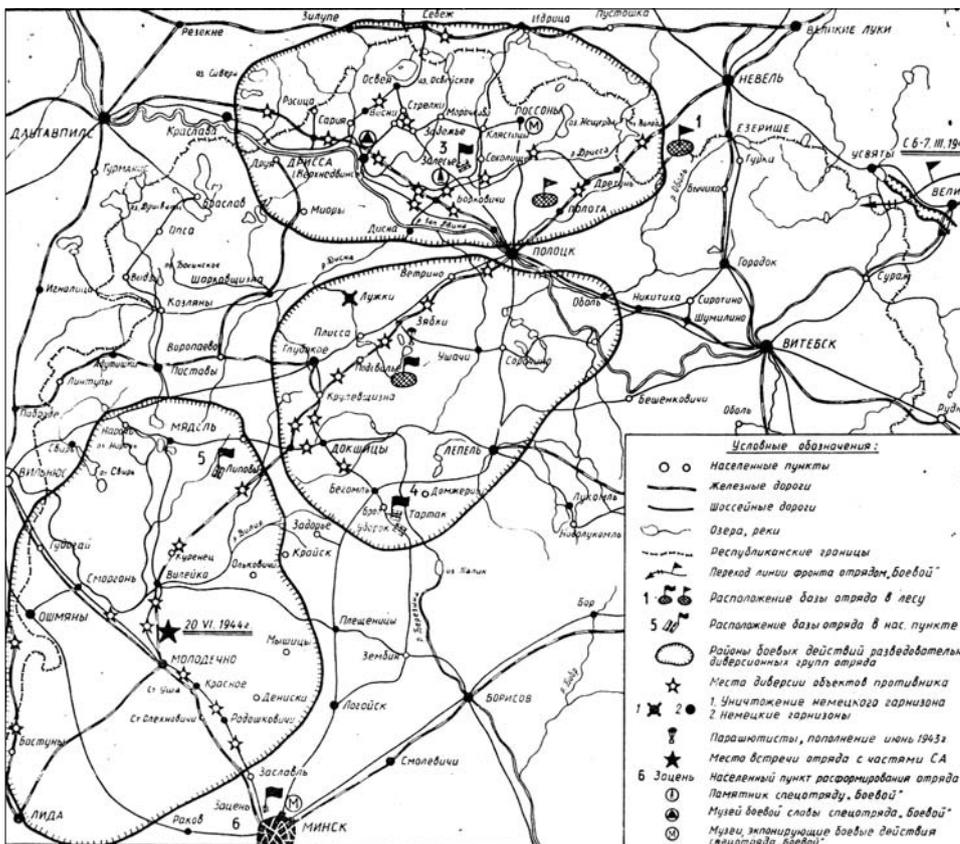

Схема баявых дзеянняў спецатрада «Баявы» ў тыле ворага з 6—7 красавіка 1942 года па 20 чэрвеня 1944 года.

Імяніны

па-партызанску

У адным з артыкулаў расказваецца, як група байцоў пасля двух паспяхова выкананых заданняў святкавала 18-годдзе байца Шаркевіча. «Камандзір групы Казачонак прапановаў адзначыць маё маленькае свята выкананнем баявога задання на чыгунцы, — піша імянінік. — Гэтая прапанова ўсім спадабалася, і ў ноч на 17 кастрычніка мы замяніралі чыгунку П-М. Камандзір групы дазволіў ставіць міну мне асабіста. Заданне мы выканалі».

Увогуле партызаны ахвотна дзяліліся з любімым часопісам паспяхова праведзенымі дыверсіямі. Каб перасягнуць свайго таварыша ў справе, байцы адзін за адным браліся за выкананне авантурных задач. Газетчыкі толькі паспявалі іх занатоўваць: «...Чуем, рухаецца другі эшалон. Андрэеў прыспешвае, а то зноў не паспеем. Я спыняю яго, даю вытрымку. Бачу агонь цягніка, падаў каманду рукою «Уперад!»... Раптам выбух, і ўсе ажыўлена і радасна загаварылі. Заданне выканана на трэці дзень. Нямецкі эшалон узарваны нашай мінай». «Мініраванне было здзейснена ноччу з 23 на 24 красавіка, а раніцай 24 красавіка, а 10-й гадзіне, адбыўся выбух. Яшчэ адзін нямецкі эшалон знайшоў сабе магільню на беларускай зямлі». «Не паспела першая машына зраўняцца з мінэрамі, як пачуліся аглушальны выбух і адначасова знішчальны агонь кулямётаў, аўтаматаў, вінтовак. Калі машыны сталі, ударная група, закідаўшы іх гранатамі, кінулася на бальшак».

Накарміць і апрануць

У атрадзе разумелі, што для таго, каб група паказвала добрыя вынікі, трэба стварыць адпаведныя ўмовы жыцця. У

першую чаргу гэта тычылася харчавання. Вось што пісаў у артыкуле «Аб жыцці групы» старшыня групы Вішнякоў: «Калі ж вас не задавальняюць прадукты, атрыманыя са склада, то кожнае аддзяленне пасля вяртання з задання можа нарыхтаваць для сябе неабходныя прадукты. Але не трэба расходаваць іх без карысці. Трэба іх берагчы, бо рабіць нарыхтоўкі не так лёгка. У нарыхтоўках павінен працягваць ініцыятыву ўсе байцы і камандзіры».

У невялікім атрадзе колькасцю ў 44 чалавекі з ворагам змагаліся прадстаўнікі 12 нацыянальнасцяў!

Турбавала кіраўніцтва спецатрада і тое, якім чынам байцы перазімуюць. «...Мы ўжо цалкам забяспечылі групу цёплым адзеннем, дасталі матэрыялы для маск-халатаў і аддалі ў пашуўку. Прыступілі да вырабы лажы. Пры нарыхтоўках наша група не парушыла правільнага ўзаемадзеяння з насельніцтвам», — паведамляецца ў адным з артыкулаў.

Лекі —

на вагу золата

Калі з харчаваннем і вопраткай у атрадзе было ўсё нармальна, то хварэць байцам было непажадана: лекаў катастрофічна не хапала. «У практыцы наша баявога партызанскага жыцця сустракаюцца ўсе магчымыя выпадкі захворвання, і пры кожным з іх санітарная частка рэагуе, — паведамляецца ў часопісе. — Вялікім недахопам нашай работы з'яўляецца амаль поўная адсутнасць медыкаментаў. Мы не маем аспірыну, марганцавакіслага калію і іншых медыкаментаў, а патрэба ў іх вельмі вялікая. Толькі апошняя паўмедыка мы атрымалі перавязачны матэрыял з парашутаў, а

раней з простымі перавязачнымі матэрыяламі становіцца было такім жа, як са стэрільнымі бінтамі — дзе кожны бінт цэніцца на вагу золата».

Вось якія рэкамендацыі дае медсястра Грыжневіч: «Хворы на маршы — тормаза для маневранасці атрада, а адпаведна, кожны з нас павінен турбавацца пра сябе, турбавацца аб сваім здароўі. Асабліва трэба сачыць за захаваннем сваіх ног, за пачынкай свайго абутку, бо ногі ў паходзе байца маюць вялікае значэнне. Кожны баец павінен выконваць і піты рэжым...»

Акрамя рэкамендацый аб здаровым ладзе жыцця, нагадвалі ў друку байцам і пра элементарныя правілы на маршы. Напрыклад, нельга было нават на адну хвіліну адлучацца без дазволу камандзіра. Катэгорычна не дазвалялася заходзіць у хаты і піць без каманды ваду. А таварышам, якія адставалі, трэба было дапамагаць, выконваць каманды — без шуму і крыкаў.

Партызанскія жарты

Здольныя былі байцы і на жарты. Як жа яшчэ бацьчы час паміж дыверсіямі? Дзякуючы найбольш дасведчаным, якія перадавалі партызанскія байкі ў лясную рэдакцыю, настрой падымаўся ледзь не ва ўсім атрадзе.

«Шукаю кандыдата на пост гаўляйтэра Беларусі. Забяспечваю бясплатны праезд да Мінска і пахаванне за кошт дзяржавы. Гітлер», — жартавалі партызаны. Або «прызначаецца конкурс на перавозе рацыі на харчаванне супам з агульнага катла. За самы лепшы праект прызначана прэмія — бясплатны праезд на цягніку па лініі Полацк — Маладзечна». Ці так — «куплю па сходнай цане барометр, які заўсёды паказвае добрае надвор'е».

Панаваў у атрадзе і, як той казаў, чорны гумар. «Заходзіць у пакой нашай кухні ры-

зыкаўна, бо памочнік кухара т. Чарнышоў часам сваю працу сумяшчае са стральбой, — пішуць партызаны. — Першы стралковы занятак т. Чарнышова адбыўся 20/V... (у столь міма галавы кухара). Дзень наступнага стралковага практыкавання невядомы, таму рэкамендуецца ўсім чытачам, перш чым пераступіць парог нашай кухні, спытаць у Чарнышова, ці не збіраецца ён чысціць сваю вінтоўку».

Былі партызаны і празарліўцамі. Хоць асаблівага дару прадачання і не трэба было, каб пісаць, што «Гітлер — гэты тэрмін увойдзе ў гісторыю як намінальнае імя для абзначэння азвярэлага тупога садзізму, чалавеканавісцітва, пачуцця мярзоты, гадлівасці і пагарды. Гэта сімвал подласці для чалавека нашай эпохі. Што можа быць больш нізкім і цынчным, чым Гітлер? Аб прыгожым можна шмат пісаць, подлае можна выказаць адным словам — Гітлер».

Хвіліны распачы

Вельмі байцы гаравалі, калі таварышы не вярталіся з задання: «Па радыё мы даведаліся пра тое, што 11 мая 1944 года загінуў у баі з белапалякамі малады патрыёт нашай краіны Коля Бабіч. ...Няхай памятаюць фашысты, што кожная наша страта толькі ўзмацняе нянавісць да іх, гуртуе нас лямчэ мацней у нашай баявой сям'і, яшчэ больш усяляе ў нас упэўненасць у хуткай жорсткай, крывавай, бязлітаснай адплаце, у поўнай перамозе над фашысцкай сволаччу».

«Вельмі цяжка змірыцца з тым, што сярод нас больш няма Валодзі, — піша камандзір разведкі Рыбакоў. — Яму было 20 гадоў. Адно задавальненне было працаваць і жыць з нашым Валодзем. 4 пушчаныя пад адхон варажыя эшалоны, 7 спаленых мастоў і дзясяткі розных іншых дыверсій сведчаць і пра яго баявы дух, і нянавісць да ворага. Ён узарваўся пры мініраванні бальшака: нейкая неасцярожнасць, промах згубіў яго...»

За перыяд баявых дзеянняў спецатрад 31 раз уступаў у адкрытыя баі з праціўнікам, арганізаваў 38 дыверсій, у выніку якіх было забіта і паранена звыш 2200 салдат і афіцэраў ворага, 72 узяты ў палон. У ходзе дыверсійнай дзейнасці байцам «Баявога» ўдалося разбіць і пашкодзіць 102 паравозы, 1058 чыгуначных вагонаў і платформ, спусціць пад адхон 125 эшалонаў, узарваць 53 шашэйныя і 25 чыгуначных мастоў, знішчыць 88 прадпрыемстваў і 16 складоў праціўніка, 113 вакоў і пахаванне за кошт дзяржавы. Гітлер», — жартавалі партызаны. Або «прызначаецца конкурс на перавозе рацыі на харчаванне супам з агульнага катла. За самы лепшы праект прызначана прэмія — бясплатны праезд на цягніку па лініі Полацк — Маладзечна». Ці так — «куплю па сходнай цане барометр, які заўсёды паказвае добрае надвор'е».

Панаваў у атрадзе і, як той казаў, чорны гумар. «Заходзіць у пакой нашай кухні ры-

Беларускую літаратуру немагчыма ўявіць без Якуба Коласа і Янкі Маўра. І можна толькі здагадацца, якім насычаным павінна быць жыццё ў гісторыка-літаратурным кантэксце, калі ты ў адначасе блізка чалавек абодвум пісьменнікам адразу.

Наталля Іванаўна Міцкевіч (1924—2012) — дачка Янкі Маўра, нявестка Якуба Коласа, жонка малодшага сына народнага песняра — доктара тэхнічных навук, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь Міхася Канстанцінавіча Міцкевіча. І таму яе ўспаміны не могуць не выклікаць зацікаўленасці ў многіх. Найперш — у тых, хто ведаў вялікіх майстроў мастацкага слова, хто вывучае іх творчасць, хацеў бы ведаць іх жыццё, тое, якімі яны былі ў побыце. Але ж, пэўна, прачытаць кнігу кандыдата тэхнічных навук Наталлі Міцкевіч «Доўгая дарога ад дома Янкі Маўра да дома Якуба Коласа» (Мінск, Выдавецкі дом «Звязда») падахоўцаця многія. Калі вы трымаеце ў памяці «Новую зямлю» і іншыя творы Коласа, а таксама — апо-

весці Маўра «Палескія рабінзоны», «ТВТ», то, пэўна, вам спярша будзе цікава даведацца, а як жа яны ствараліся. Але Наталля Іванаўна, несумненна, валодаўшы і такім веданнем, усё ж расказала пра іншае. Пра тое, у якіх умовах працавалі класікі, якімі яны былі ў побыце, як выхоўвалі сваіх дзяцей. «Мы, чацвёра бацькавых дзяцей, былі зусім розныя, як па характары, так і па здольнасцях, — піша Наталля Іванаўна. — Але бацька ўмеў да кожнага з нас знайсці пэўны падыход і дамагчыся жаданага выніку. Так, калі я толькі навучылася чытаць, у мяне, як мне здавалася, былі больш цікавыя і прыемныя заняткі, чым чытанне кніг. І бацька прыдумаў, як заахоўваць мяне кнігай. У тых часы самым даступным ласункам для нас было марожанае. І бацька сказаў мне: калі хочаш атрымаць яго, то трэба зарабіць грошы, а работа — удумлівае прачытанне пэўнай колькасці старонак. Прыходзілася чытаць, а па прачытаным тэксце бацька задаваў пытанні, ці ўважліва я яго засвоіла. І такім чынам ён прывучыў мяне да кнігі, і ў далейшым чытанне кніг стала маім любімым заняткам». І яшчэ: «Бацька ніколі

Янка Маўр з жонка Стэфаніяй і дачкой Наталляй на адпачынку ў Сочы. 1940.

СВЯТЛО КОЛАСА І МАЎРА

Якуб Колас с нявесткай Наталляй. Мінск. 1952.

не правяраў нашыя ўрокі і не чытаў натацый. І я не памятаю, каб ён на каго-небудзь узвысіў голас. Калі казаць — дык толькі праўду. Бацька разумеў, што ў нас, дзяцей, які і ў кожнага чалавека, ёсць свае таямніцы. Лепш, гаварыў ён, прамаўчаць, чым казаць хлусню. І мы ўсе добра гэта засвоілі...»

З цікавасцю чытаюцца тры старонкі, якія прысвечаны перыяду Вялікай Айчыннай вайны. Сям'я Янкі Маўра знаходзілася ў эвакуацыі. Асабліва складаным быў перыяд, калі жылі ў Казахстане, у Алма-Аце. І хоць усе выжылі, вярнуліся пасля ў Беларусь, нацярпецца давялося нямаля. Нельга забывацца, што самому Янку Маўру было ўжо амаль шэсцьдзесяць гадоў. І ў такім узросце любы складанасці ўспрымаюцца значна цяжэй.

Перш-наперш я параіў бы прачытаць успаміны Наталлі Міцкевіч настаўнікам беларускай літаратуры. «Доўгая дарога...» — цудоўная дакументальная ілюстрацыя да тых мастацкіх здабыткаў, тых мастацкіх з'яў, якія выпеставаны талентамі Якуба Коласа і Янкі Маўра.

Мікола РАЎНАПОЛЬСКИ.

■ Спрадвечнае

НЕМАТЭРЫЯЛЬНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ ГЛЫБОЧЫНЫ

На гістарычным факультэце БДУ вядзецца праца па ўключэнні ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў двух нематэрыяльных элементаў нацыянальнай культуры. Як патлумачылі ў прэс-службе ўніверсітэта, гаворка ідзе пра страву «Капыткі» і народны абрад «Варваркі», якія захаваліся ў Глыбоцкім раёне Віцебскай вобласці. Вывучэннем нацыянальных традыцый і арганізацыяй экспертных ацэнак займаецца аспірант кафедры этналогіі, музейлогіі і гісторыі мастацтва Дзяніс ФІЛІПЧЫК.

«Капыткі» даволі рэдкая страву ў меню беларуса ў параўнанні з традыцыйнымі «бабкай», «клёцкамі», «дранікамі». З'явіўся гэты від бульбяной стравы ў другой палове XIX стагоддзя і сёння аднесены да лакальных страў.

У наш час прыгатаванне капыткою зафіксавана не ў кожным гісторыка-этнаграфічным рэгіёне Беларусі. Да таго ж існуюць рэгіянальныя асаблівасці рэцэптурнага складу, падачы і ўжывання гэтай стравы. Так, у Глыбоцкім раёне яе аснову складае маса, прыгатаваная з адваранай і астуджанай бульбы. У гісторыка-этнаграфічным рэгіёне Заходняе Палессе (Кобрынскі раён) таксама існуе такая страву, але тут яе гатуюць з сырой надзёртай бульбы.

— Нягледзячы на аднолькавую назву «капыткі», кожны рэгіён мае свой унікальны спосаб іх прыгатавання. У Глыбоцкім раёне страву «капыткі» захавалася, і рэцэпт яе прыгатавання перадаецца з пакалення ў пакаленне, — канстатуе Дзяніс Філіпчык.

Абрад «Варваркі» таксама можна лічыць унікальным, паколькі ён захаваны толькі ў Віцебскай вобласці. У прыватнасці, гэты абрад «жывы» ў вёсцы

Шунеўцы Глыбоцкага раёна, а раней ён быў характэрны для ўсёй этнічнай тэрыторыі Беларусі. Праводзіцца абрад для прадухілення якой-небудзь бяды, якая пагражае ўсёй вёсцы. Людзі з яго дапамогай змагаліся з эпідэміяй, пажарамі, неўраджаем, градам, засухай...

Галоўная сіла абраду заключалася ў аб'яднанні людзей. Вяскоўцы, якія жадалі перамагчы бяду, збіраліся ў самым вялікім доме, прыносілі з сабой усё неабходнае для ткацтва і пачыналі працу па вырабе намёткі — вялікага адрэзу тканіны. Галоўнае было — вырабіць палатно за пэўны перыяд (за дзень, ноч або суткі). Затым палатно абносілі вакол вёскі, пад ім праходзілі людзі, праганялі жывёлу, і пасля гэтага яго прыносілі ў ахвяру вышэйшым сілам (праз спальванне, завязванне на дрэве), а ў больш позні час — адносілі ў царкву або касцёл.

— Навукоўцы да нядаўняга часу лічылі, што апошні раз абрад актыўна практыкаваўся падчас Вялікай Айчыннай вайны, а сёння ён ужо цалкам знік. Аднак высветлілася, што абрад захаваны і актыўна практыкуецца ў Глыбоцкім раёне, — тлумачыць Дзяніс Філіпчык.

Зараз праца па ўключэнні ў Дзяржаўны спіс двух нематэрыяльных элементаў нацыянальнай культуры знаходзіцца на стадыі навуковага даследавання. У бліжэйшы час плануецца арганізаваць экспедыцыю ў рэгіён з удзелам спецыялістаў Нацыянальнай акадэміі навук і Інстытута культуры Беларусі.

Глыбоччына — унікальны рэгіён, дзе пад аховай дзяржавы сёння знаходзяцца чатыры элементы нематэрыяльнай культурнай спадчыны.

Надзея НІКАЛАЕВА.

■ Радзімазнаўства

Першакласніца Алена ПАЛОНІК — адна з тых, каму несці далей славу фальклорнага гурта «Берагіня».

МЯДОЦКІЯ КАРАНІ

Вёска Мётча, што недалёка ад Барысава, упершыню ўзгадвалася яшчэ ў 1682 годзе. Гісторыя не падарыла таму паселішчу лёс вялікага горада. Але ж не толькі памерамі прасякцкай вызначаецца спадчына абжытых намі мясцін. Галоўнае багацце спадкаемцаў — іх памяць пра сваіх дзядоў.

«У падзеях мінулага — нашы карані. А дрэва без караня не можа ні існаваць, ні тым больш прыносіць плод...» — казаў Уладзімір Караткевіч. Гэтыя словы пісьменніка я прачытаў

на тытульнай старонцы вучнёўскай даследчай работы «Карані і галіны роду Ржавуцкіх». У Мётчанскім вучэбна-педагагічным комплексе дзіцячы сад — сярэдня школа Барысаўскага раёна падобных работ шмат: сярод іх даследаванне вуснага фальклору, бытавых і абрадавых спеваў, танцаў, вывучэнне мясцовых рамёстваў... Пе-

Экспедыцыя па роднай вёсцы. Педагог Антаніна АБРАМОВІЧ шмат расказа дзятве пра мясцовыя спевы і музыку.

Заснавальнік музея «Літаратурны космас Мётчы» педагог Уладзімір ЛАЙКОЎ і пераможца рэспубліканскага конкурсу, аўтарка эса пра родны край васьмікласніца Юля КУДЗІНА.

У «беларускай хатцы» сельскага Дома культуры мы сфатаграфавалі адну з салістак гурта «Мядоцкая талака», у мінулым вядомую трактарыстку, дэпутата Вярхоўнага Савета СССР Марыю АБРАМОВІЧ.

раняць ад старэйшых і захаваць — дзевіць мядоцкіх краязнаўцаў. Іх узроставы дыяпазон ураджае: першыя

заданні па вывучэнні ўласнага радаводу дзятва атрымлівае яшчэ ў садку. Песні мінулага і пазамінулага стагоддзя ведае і выдатна выконвае фальклорны гурт мясцовага сельскага Дома культуры «Мядоцкая талака» (сярэдні ўзрост удзельнікаў — семдзесят гадоў!). Калі ж называць самых вядомых вясковых артыстаў — трэба пералічваць імёны школьнікаў, якія аб'яднаны ў фальклорны гурт «Берагіня», што з 2012 года носіць ганаровае званне заслужанага аматарскага калектыву Рэспублікі Беларусь» (мастацкі кіраўнік — Мікола Козенка). «Берагіня»

дачамі вобласці. Яна паспяхова выступала нават у замежных краінах.

«Літаратурны космас Мётчы» — так назвалі школьнікі свой унікальны музей, дзе сабраны ўспаміны і фотаматэрыялы пра пісьменнікаў, што пабывалі ў гэтай вёсцы, мноства кніг з аўтаграфамі, мастацкія і навукова-папулярныя творы пра родны край. Тут жа захоўваецца ў пятнаццаці тамах гісторыя школы — рэдкі збор дакументаў пра мінулае. Экспанаты, звязаныя з жыццём вёскі, сабраны ў школьнай этнагасцёўні і расказваюць пра яе колішніх і сённяшніх жыхароў.

«Нельга нам быць на зямлі Івана-мі бязроднымі, неабходна памятаць пра сваё «роднае карэнне» — яшчэ адзін эпіграф з нагаданай вышэй вучнёўскай даследчай работы. Такі запавет даваў калісьці пісьменнік Максім Гарэцкі новым пакаленням. Не забыліся ў Мётчы пра сваіх папярэднікаў — не зніклі тут рамёствы дзядоў, гучаць іх песні, іх імёны памятае новае пакаленне.

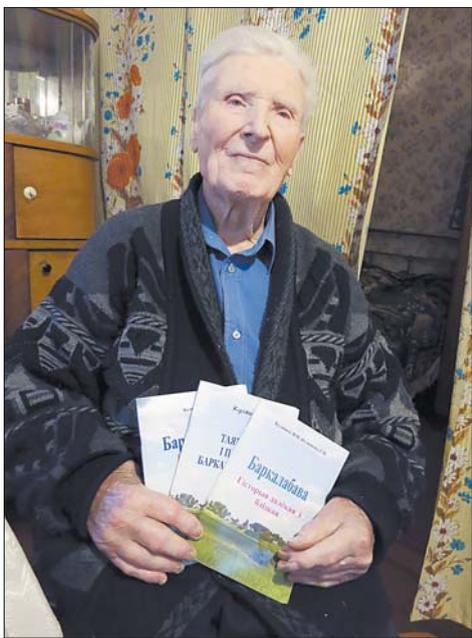
Яўген ПЯСЕЦКІ. Фота аўтара

ЛЕТАПІСЦЫ З БАРКАЛАБАВА

Жыхары аграгарадка Віктар і Ганна Куляшовы дапоўнілі гісторыю роднага краю малавядомымі фактамі

Гэта той самы населены пункт Быхаўскага раёна, дзе ў XVI—XVII стагоддзях быў створаны славыты Баркулабаўскі летапіс — помнік беларускай гісторыка-мемуарнай літаратуры. Дакладна невядома, хто яго аўтар, але гэты чалавек шмат чаго зрабіў, каб праславіць тутэйшыя землі. На жаль, паслядоўніка ў яго не знайшлося, і па XVIII—XIX стагоддзях утварыўся прыкры прабел. Віктар і Ганна Куляшовы прыклалі шмат намаганняў, каб яго ліквідаваць. Амаль паўвека яны збіралі па крупінках малавядомыя або зусім невядомыя факты.

Калі поле

не засеяць...

Яшчэ адна славатасць Баркалабава — жаночы манастыр, які быў заснаваны ў XVII стагоддзі. Там сёння знаходзіцца вядомая далёка за межамі аграгарадка цудоўная ікона Баркалабаўскай Божай Маці. Віктар Куляшоў упэўнены, што менавіта гэтая святыня ахоўвае наваколле ад розных бед і няшчасцяў. Што, як не яна, дае яму самому сілы ў 92-гадовым узросце займацца даследаваннямі?

Краязнаўца нарадзіўся ў Баркалабава і працаваў у мясцовай школе 42 гады, пачынаючы з 1955-га. Выкладаў фізіку і матэматыку, але гісторыю заўсёды паважаў і шановаў. Як былы завуч — у такой якасці ён працаваў апошнія 25 гадоў — дакладна ведае: выхаваць паўнаватарска грамадзяніна можна толькі на любові да роднага краю. У 1974 годзе разам з жонкай заснаваў у школе музей, шукаў экспанаты для якога дапамагалі і вучні, і калегі. Сужэнцы апытвалі жыхароў, запісвалі легенды, збіралі рэдкае здымкі і рабілі свае. Ганна Пятроўна сведчыць, што калекцыя калісыці налічвала больш за 1000 экспанатаў. «Калі не будзе апантаных пошукаваў справай людзей, хутка ўсё прыйдзе ў заняпад і будзе страчана», — перажывае яна. «Асновай выхавання ў школе павінна быць менавіта краязнаўства, — лічыць Віктар Куляшоў. — Дзеці будуць ведаць гісторыю і ганарыцца, што маюць да яе непасрэднае дачыненне. Гэта як поле: калі яго не засеяць, яно хутка растае пустазеллем».

«За смеласць і мужнасць»

Самае цікавае, што Баркалабава, заснаванае ў эпоху значнага распаўсюджвання каталіцызму, увесь час заставалася выключна праваслаўным. Заснавальнік паселішча — каралеўскі ротмістр і дзісенскі староста, Баркулаба Іванавіч Корсак быў права-

годдзя лічылася самым лепшым падручнікам па мове ў славянскім свеце, напісана менавіта ў Баркалабава.

Выхаваныя ў духу праваслаўя дзеці Саламярэцкага ўнеслі свой ўклад у развіццё малой радзімы, заснаваўшы тут праваслаўны мужчынскі манастыр. А крыху пазней Багдан Статкевіч, які ажаніўся з дачкой князя Алены, пабудаваў Свята-Узнясенскі жаночы манастыр, які існуе дагэтуль. Наогул Багдан Статкевіч быў актыўным распаўсюджвальнікам праваслаўя і шчодро падтрымліваў адпаведныя брацтвы. На Украіне разам з мітрапалітам кіеўскім Пятром Магілай Статкевіч заснаваў Акадэмію навук, каб там маглі вучыцца і беларускія юнакі, бо на радзіме атрымаць вышэйшую адукацыю праваслаўным было немагчыма.

Кніга знайшла мяне праз Багародзіцу

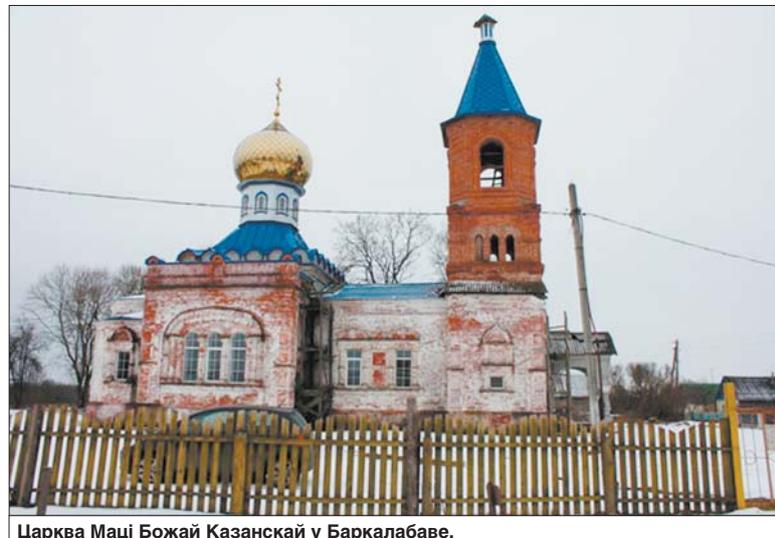
Цяжкія часы для праваслаўнага Баркалабава наступілі ў гады валодання ім Сапегаў. Былі знішчаны спачатку мужчынскі манастыр, потым замак. Жаночы манастыр страціў частку сваіх зямель і павінен быў весці шматгадовую судовую цяжбу. І толькі ў пачатку XX стагоддзя змог дабіцца незалежнасці — дзякуючы мясцовым дваранам Радкевічам, якія сталі ўладальнікамі суседняй з Баркалабава вёскі Сарочына. Віктар і Ганна Куляшовы зрабілі шмат для таго, каб даведацца пра іх лёс. Бо нават ў быхаўскім музеі знайшлося няшмат інфармацыі.

— Не было вядома нават, якіх завуць, — расказвае Віктар Фаміч. — Падказка сама прыйшла ў наш дом. І такое ўражанне, што гэтым пасадзілічала Маці Божая. Жывём мы недалёка ад Баркалабаўскага манастыра, але яго насельніцы ніколі не прыходзілі ў госці. А тут у дзверы пагрукалася манашка, папрасілася паглядзець па тэлевізары рэпартаж пра манастыр. Я адразу звярнуў увагу на кнігу, якую яна трымала пад пахай. Гэта было перавыданне 1906 года святара Жудро «Баркалабаўскі Свята-Узнясенскі жаночы манастыр», дзе я знайшоў шмат ін-

фармацыі пра Радкевічаў. Манашка сказала, што кнігу вязе з Мінска. Я папрасіў яе пакінуць выданне на адну ноч, каб нешта для сябе скапіраваць. І яна пагадзілася.

Інфармацыя, знойдзеная на старонках кнігі, дапаўняла тыя расказы, якія краязнаўца чуў ад бацькі і іншых старажылаў. Апошнія ў адзін голас расказвалі пра тое, што Радкевічы былі вельмі справядлівыя і прыстойныя. Працавалі разам з насельніцтвам, рабілі шчодрыя падарункі, а галоўнае — шмат чым падтрымлівалі манастыр. Яны дапамагалі яму грашыма, рабілі рамонт, упрыгожвалі. Калі ў 1882 годзе ад маланкі згарэў Узнясенскі храм, замест яго быў пабудаваны новы, яшчэ прыгажэйшы.

цудоўнага з'яўлення іконы Баркалабаўскай Божай Маці. Яна ўжо 355 гадоў ахоўвае гэтыя землі, і Куляшовы могуць прывесці прыклады цудаў. Адзін з іх датычыцца вёскі Сарочына, дзе быў маёнтак Радкевічаў. У 1919 годзе ў яго сценах была створана першая ў Быхаўскім раёне камуна. У вёсцы шмат хто меў да яе дачыненне. Камунары з першых жа дзён Вялікай Айчыннай вайны сталі аказваць актыўнае супраціўленне ворагу, але, як гэта ні дзіўна, жыхары вёскі амаль не пацярпелі ад фашыстаў. Захавалася гісторыя пра тое, як немцы сагналі сялян у калону і павялі на расстрэл. Па дарозе ім трапіў нямецкі афіцэр, які загадаў

Царква Маці Божай Казанскай у Баркалабава.

У пошуках адказаў на звязаныя з гэтым перыядам пытанні Віктар Куляшоў звяртаўся ў бібліятэкі і музеі вобласці, рабіў запыты ў Санкт-пецярбургскія архівы. Высветлілася, што маёнтак у Сарочыне Аляксандр Мікалаевіч Радкевіч купіў у 1858 годзе. Ён працаваў губернатарам Віцебскай вобласці, служыў у Свяцейшым сінодзе. Быў вельмі шчодрым чалавекам і з'яўляўся папчыцелем шматлікіх устаноў і таварыстваў. Пасля яго смерці ў канцы XIX стагоддзя маёнтак перайшоў малодшаму сыну Аляксандру. Часта да яго ў сарочанскі маёнтак наведваўся старэйшы брат Андрэй. Менавіта там іх арыштавалі прадстаўнікі новай улады ў 1917 годзе.

— Адна з жанчын падказала мне месца іх расстрэлу на беразе Дняпра — гэта за тры кіламетры ад маёнтка, — кажа Віктар Фаміч. — А ветэран педагагічнай працы Яўгенія Старавойтава нават паведаміла, хто і па чым загадзе пакараў братаў. Яны загінулі пакутніцкай смерцю і было б справядліва іх кананізаваць. Гэта былі сапраўдныя заступнікі праваслаўя. Разам з ігуменняй манастыра Антонія мы паслалі епіскапу Бабруйскаму і Быхаўскаму Серафіму прашэнне прызнаць братаў Радкевічаў новапакутнікамі. Але нам кажуць, што патрэбен час і хадайніцтва людзей.

Цуды здараюцца і сёння

Пазалетась аграгарадок святкаваў свой 450-гадовы юбілей і дзень

усіх адпусціць. Ніхто не чакаў такога збыцця. У Быхаўскім раёне было спалена 68 вёсак, а вось Сарочына такі лёс абмінуў. Інакш чым цудам гэта не назавеш.

Багдан Статкевіч, Лаўрэнцій Зізаний, Мялеці Сматырыцкі, герой Саветскага Саюза Леанід Данілюк — гэтыя і іншыя імёны ўвайшлі ў залаты фонд найлепшых прадстаўнікоў Беларусі. З дапамогай спонсараў Віктар і Ганна Куляшовы зрабілі тры брашуры, дзе сабралі факты, звязаныя з гісторыяй краю і жыццём вядомых землякоў. Яны вельмі ўдзячны дырэктару бабруйскай фірмы «БАРРО» Васілю Баранчуку, дзякуючы якому ўбачыла свет першая кніга — «Таямніцы і паданні Баркалабаўскага краю». На працягу некалькіх гадоў на старонках быхаўскай газеты «Маяк Прыдняпроўя» выходзілі публікацыі Віктара Куляшова пра мінулае і сучаснасць Баркалабава. Шмат значнальных падзей адбылося ў свецкі час, пра якія ён з жонкай таксама сабраў цікавы матэрыял. Пры баркалабаўскай школе працягвае дзейнічаць музей, які заклалі менавіта Куляшовы. Сужэнцы спадзяюцца, што знойдуцца прадаўжальнікі іх справы і гісторыя іх маленькай радзімы папоўніцца новымі цікавымі фактамі. Бо Баркалабава яшчэ хавае шмат таямніц.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by
Фота аўтара і з сямейнага архіва

Баркалабаўскія дзеці чулі гісторыю з першых вуснаў. Ганна Куляшова (справа) запісвае расказ Трыфана Карпікава пра камунараў.

Цікавае побач

Незвычайны спосаб папулярызавання гістарычнага мінулага прыдумалі ў Маладзечне. Тут вырашылі праводзіць гістарычныя квэсты (гульні для невялікіх камандаў), мэта якіх — прайсці па пэўным маршруце, адшукаць нешта, звязанае са слыханымі асобамі ці падзеямі, што адбыліся на гэтай зямлі. «Маладзечанскія Кірылі і Мяфодзіі. Частка 1: Жыццё і дзейнасць Генадзя Кахановскага» — такую назву мела першая гульня.

Ідэйнай натхняльніцай задумы стала закладчыца адрэдакцыі абслугоўвання і інфармацыі цэнтральнай раённай бібліятэкі імя

Максіма Багдановіча Таццяна Закрэўская, а ўвасабляла задуманае ў жыццё каардынатарка суполькі правінцыйных гарадскіх гульні «Тутэйшыя квэсты» Вольга Трубац.

Напачатку распрацоўвалі заданні, датычныя да жыцця і дзейнасці Генадзя Кахановскага, якому сёлета споўнілася б 80 гадоў. Але, вывучыўшы тэму больш глыбока, арганізатары «Тутэйшых квэстаў» заўважылі: калі згадваць пра Кахановскага, то немагчыма не ўспомніць Міколу Ермаловіча. Так узнікла ідэя правесці квэст у дзвюх частках. Першую прысвяціць Генадзю Кахановскаму, другую — Міколу Ермаловічу. Каманды, якія ўдзельнічалі ў квэсце, падчас гульні павінны

былі справіцца з сямю пытаннямі, звязанымі з месцамі дзейнасці гісторыка. На ўсё давалася паўтары гадзіны.

Раённае заданне квэста дапамагло згадаць, што Генадзь Кахановскі разам з мастаком Юрыем Герасіменкам-Жызнеўскім распрацоўвалі першы герб Маладзечна — трылінік папараці. Ён дзейнічаў да 2000 года і сімвалізаваў напрамак трох дарог — Вільні, Гродна, Мінска — з'яўляўся маральным ідэалам і ідэйным натхняльнікам «Беларускай хаткі», першага рэгіянальнага цэнтра беларускай культуры, які месціўся на вуліцы Францыска Скарыны, 19.

За шматлікія беларускія назвы вуліц маладзечанцам таксама трэба быць удзячнымі і

Генадзю Кахановскаму, які ўваходзіў у склад камісіі па перайменаванні вуліц у 1990 годзе. Напрыклад, цяперашняя вуліца Ушацкая раней насіла назву Суворова, а Лібава-Роменская была Рэвалюцыйнай.

Пасля гульні мясцовы краязнаўца Міхась Казлоўскі распавёў пра творчыя перамогі і цяжкасці Генадзя Кахановскага. Расказаў пра адно з правілаў жыцця гэтага чалавека: «Зрабі ў рухайся далей, зрабі ў рухайся далей».

Другая частка квэста пройдзе адразу пасля дня нараджэння Міколы Ермаловіча — пасля 29 красавіка.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ. nina@zviazda.by

ЗРАБІЎ — І РУХАЙСЯ ДАЛЕЙ

СМЕЦЯРЫ НЕЗАКОННА АТРЫМАЛІ 6 МІЛЬЯРДАЎ

У Аршанскім раёне арганізацыя па зборы адходаў завышала аб'ём паслуг.

— КУП «Аршанская спецаўтабаза» ў ліку іншага займаецца зборам палімерных адходаў. Летась вытворчы план па зборы такога смецця быў выкананы на чвэрць, а ў пазамінулым годзе — на 19%. Акрамя таго, у 2013, 2014 гадах і за 9 месяцаў мінулага года прадпрыемства завышала аб'ём паслуг па зборы і вывазе цвёрдых камунальных адходаў. У выніку з бюджэту незаконна было атрымана больш за 6 мільярд рублёў, — паведаміла «Звяздзе» Ірына Уліцэнка, старшыня Аршанскага міжраённага камітэта дзяржкантролю.

Рэвізоры, у прыватнасці, высветлілі, што каля 190 кантэйнераў — траціна ад заяўленых у справаздачачах — не былі ўстаноўлены ва дварах. Для збору дугасных матэрыяльных рэсурсаў на сяле камунальнае прадпрыемства купіла смеццявоз за 705 мільёнаў рублёў, які выкарыстоўваўся для вывазу на сметнік адходаў з тэрыторыі прыватнага сектара Оршы.

— З-за гэтага летась лінія сартавання паасобна сабраных адходаў была загружана меней як на 2%. А яе кошт — 865,8 мільёна рублёў, — патлумачылі наступствы такога парушэння ў камітэце дзяржаўнага кантролю.

Вынікі праверкі Аршанскі КДК накіраваў у райвыканкам. Адказныя асобы павінны прыняць захады для кампенсцыі ў бюджэт незаконна атрыманых грошай.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@vziazda.by

ОАО «Нафтан» реализует на конкурсной основе (с повышением начальной цены) бывшее в употреблении неиспользуемое имущество:

Наименование	Инв.№	Год выпуска	Начальная цена с НДС, руб.РБ
Трактор Беларусь МТЗ 80, гос.№ 8154 БХ	04152049	1991	28 800 000
Погрузчик-экскаватор ТО-49, гос.№ 68-26 ВЦ	06280518	2003	57 216 000
Полуприцеп цистерна ППЦ 22 МАЗ 9919-012, гос.№В 0696 А	13150716	2005	100 200 000

Состояние удовлетворительное.

Предложения принимаются по адресу: 211440, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101, до 9.30 по местному времени 3 марта 2016 года с пометкой на конверте: «Реализация неликвидов.03.03.2016».

Извещение на проведение конкурса размещено на сайте www.naftan.by.

Контактные телефоны: 8(0214) 59-87-83, 8(0214) 59-89-26, 8(0214) 59-88-42, 8(0214) 59-88-01, (033) 398 08 48, (033) 398 07 67.

УНП 300042199

Утерянные представителем Белгосстраха по Центральному району г. Минска бланки квитанций о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1-СУ серии КС №№ 1570824-1570830 считать недействительными

УНП 100122726

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3»

сообщает о проведении
внеочередного собрания акционеров,
которое состоится 12 февраля 2016 года в 11.00
по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Об изменении размера уставного фонда.
- О принятии и утверждении решения о дополнительном выпуске акций общества.
- О внесении изменений в устав общества.

Регистрация лиц, имеющих право на участие в собрании, будет проводиться 12.02.2016 г. с 10.00 до 10.45 по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23.

Дата составления списка лиц, имеющих право на участие в собрании, — 01.02.2016 г.

Лицам, имеющим право на участие в собрании, можно ознакомиться с материалами к собранию с 05 февраля 2016 года по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, каб. 40.

Лицам, имеющим право на участие в собрании, при себе иметь документ, удостоверяющий личность (для представителей акционеров — доверенность, зарегистрированные в соответствии с действующим законодательством).

Справки по телефону: 28 40 20.

УНП 700049607

Правила проведения рекламной игры «Открой Мир привилегий!»

1. Организатор Рекламной игры.

Общество с ограниченной ответственностью «360 медиа групп», далее именуемое «Организатор», адрес: 223051, Минская обл., Минский р-н, п. Колодищи, ул. Минская, дом 5, к. 18. Зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета № 0046451 от 11 апреля 2008 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 690318126, свидетельство о государственной регистрации выдано 24 апреля 2008г.

2. Наименование Рекламной игры.

Рекламная игра, проводимая Организатором, носит название «Открой Мир привилегий!».

3. Территория проведения Рекламной игры.

Рекламная игра «Открой Мир привилегий!» проводится на территории РБ.

4. Срок начала и окончания Рекламной игры.

Рекламная игра проводится с 8 февраля 2016 года по 3 мая 2016 года (включая период розыгрышей и вручения призов).

5. Состав комиссии по проведению Рекламной игры.

Председатель комиссии — Реут Юрий Леонидович, директор ООО «360 медиа групп»;

Заместитель Председателя комиссии — Багдюк Алесь Вячеславовна, зам. директора ООО «360 медиа групп»;

Члены комиссии:

1. Анцыперович Олеся Николаевна, главный бухгалтер ООО «360 медиа групп»;

2. Реут Александр Станиславович, специалист ООО «360 медиа групп»;

3. Павлович Ирина Сергеевна, Индивидуальный предприниматель Павлович Ирина Сергеевна.

6. Наименование товаров, в целях стимулирования реализации которых проводится Рекламная игра.

Игра проводится в целях стимулирования расчетов премиальными банковскими платежными картами Visa Gold, Visa Platinum, Visa Infinite.

7. Участники Рекламной игры.

7.1. Участниками Рекламной игры могут быть физические лица, граждане Республики Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь и постоянно проживающие на территории Республики Беларусь, достигшие 18 лет.

7.2. Участниками Игры не могут быть лица, состоящие в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) таких лиц, их близкие родственники, лица, находящиеся с такими лицами в отношениях свойства, а также члены комиссии по проведению Рекламной игры.

8. Условия участия в Рекламной игре:

Для участия в Рекламной игре необходимо в период с 8 февраля 2016 года по 8 апреля 2016 года включительно:

8.1.1. Совершить с использованием одной из банковских платежных карт Visa Gold, или Visa Platinum, или Visa Infinite, выпущенной банками Республики Беларусь, безналичную операцию, в том числе в сети Интернет, по оплате товаров или услуг на сумму от 500.000 (пятьсот тысяч) белорусских рублей в любом торговом сервисном предприятии на территории Республики Беларусь; или

8.1.2. Совершить с использованием одной из банковских платежных карт Visa Gold, или Visa Platinum, или Visa Infinite, выпущенной банками Республики Беларусь, безналичную операцию, в том числе в сети Интернет, по оплате товаров или услуг на сумму эквивалентную от 500.000 (пятьсот тысяч) белорусских рублей по курсу НБ РБ на момент осуществления платежа в любом торговом сервисном предприятии за пределами территории Республики Беларусь (далее любая из таких операций из п. п. 8.1.1 или 8.1.2 — Участующая транзакция).

8.2. Сохранить чек по Участующей транзакции или подтверждение интернет-платежа в течение всего периода проведения Рекламной игры.

8.3. Заполнить регистрационную форму на интернет-сайте www.visa.com.by (далее — Сайт) и зарегистрировать чек с 00:00 8 февраля 2016 года по 23:59 8 апреля 2016 года включительно. Регистрационная форма содержит поля, обязательные для заполнения: ФИО (полностью), контактный телефон, почтовый адрес (будут использоваться Организатором при уведомлении участника о выигрыше), код авторизации чека, дата совершения безналичной операции (согласно соответствующему карт-чеку), тип карты (Visa Gold, или Visa Platinum, или Visa Infinite), сумма чека.

8.4. Каждая Участующая транзакция, соответствующая условиям Рекламной игры, участвует в розыгрыше. Регистрация каждой новой транзакции осуществляется через новое заполнение регистрационной формы на Сайте.

8.5. Одна Участующая транзакция может принимать участие в Рекламной игре только один раз. В случае, если уникальная Участующая транзакция будет внесена в регистрационную форму на Сайте более одного раза, она будет регистрироваться только один раз по факту первого ввода данных уникальной безналичной операции (транзакции) и участвовать в розыгрыше на основании такой регистрации.

8.6. Определение участников Рекламной игры производится по каждой произведенной и зарегистрированной держателем карты Участующей транзакции. Порядковые номера транзакций присваиваются Организатором по дате и времени регистрации данных в регистрационной форме на Сайте.

9. Состав и размер призового фонда.

Призовой фонд Рекламной игры сформирован за счет имущества и денежных средств Организатора. Общий размер Призового фонда составляет 393 827 587 (триста девяносто три миллиона восемьсот двадцать семь тысяч пятьсот восемьдесят семь) белорусских рублей.

№	Наименование	Количество, шт.	Цена единицы с НДС, бел. руб.	Всего с НДС, бел. руб.
1	Пригласительный билет на две персоны на показ фильма «Бэтмен против Супермена: На заре справедливости» в кинотеатре SilverScreen ARENAcity в 18:40, 24 марта 2016 г.	350	140 000	49 000 000
2	Подарочный сертификат на услуги компании ООО «Первая туристическая компания» на сумму 100 000 000.	3	100 000 000	300 000 000
	Срок действия сертификата с 1 мая 2016 года до 31 декабря 2016 года			
	Денежный приз для уплаты подоходного налога	3	14 942 529	44 827 587
	Итого:			393 827 587

9. Место, дата, время и порядок розыгрыша призового фонда, порядок определения выигравшего участника Рекламной игры.

9.1. К моменту розыгрыша данные об участниках Игры (т.е. лицах, успешно зарегистрировавших свои Участующие транзакции на Сайте) формируются в Список Участников. Каждому участнику Рекламной игры в Списке Участников последовательно присваивается индивидуальный порядковый номер по дате и

времени регистрации данных в регистрационной форме на Сайте. Все порядковые номера имеют одинаковую разрядность.

9.2. Для проведения розыгрыша используются специальный вращающийся барабан и набор шаров в количестве 10 штук с номерами от 0 по 9.

Из состава Комиссии выбирается секретарь для извлечения шаров из барабана.

Определение выигрышного номера получателя Приза происходит путем его формирования слева направо из номеров шаров, поочередно извлекаемых из барабана.

9.3. Для определения цифры первого слева разряда выигрышного порядкового номера секретарь помещает в барабан шары с номерами от 0 по первую слева цифру последнего порядкового номера участника игры в списке. Секретарь извлекает из барабана один шар. Номер извлеченного шара вносится в протокол и записывается в первый слева разряд формируемого выигрышного номера.

9.4. После этого в барабан загружаются все десять шаров, шары перемешиваются, и из барабана извлекается шар, номер которого определяет цифру следующего разряда выигрышного номера. Номер шара вносится в протокол, производится проверка на наличие полученной комбинации цифр разрядов в соответствующих разрядах порядковых номеров в Списке Участников и при наличии совпадения выпавший номер шара записывается в соответствующий разряд выигрышного номера. В противном случае извлеченный шар не возвращается в барабан, и секретарь извлекает следующий шар. Шары извлекаются до тех пор, пока полученная комбинация цифр разрядов не попадет в диапазон соответствующих разрядов порядковых номеров в Списке Участников.

9.5 Таким же образом выбирается 1 (один) резервный победитель Рекламной игры в третьем розыгрыше.

9.6. За время Рекламной игры проводится три розыгрыша:

- в первом розыгрыше выбирается 175 победителей;

- во втором розыгрыше выбирается 175 победителей;

- в третьем розыгрыше выбирается 3 победителя.

9.7. Даты проведения розыгрышей:

Даты и время проведения розыгрышей	Условия участия	Розыгрываемый приз
1-й розыгрыш 24 февраля 2016 года в 10.00	Проводится среди Участников, которые совершили безналичную операцию, в том числе в сети Интернет, по оплате товаров (услуг) на сумму от 500.000 (пятьсот тысяч) белорусских рублей в любом торговом сервисном предприятии на территории Республики Беларусь или на сумму эквивалентную от 500.000 (пятьсот тысяч) белорусских рублей по курсу НБ РБ на момент осуществления платежа в любом торговом сервисном предприятии за пределами территории Республики Беларусь и зарегистрировали чек на сайте visa.com.by в период с 08 февраля 2016 г. (00:00) по 22 февраля 2016 г. (23:59) включительно	175 пригласительных на две персоны на показ фильма «Бэтмен против Супермена: На заре справедливости» в кинотеатре SilverScreen ARENAcity в 18:40, 24 марта 2016 года.
2-й розыгрыш 10 марта 2016 года в 10.00	Проводится среди Участников, которые совершили безналичную операцию, в том числе в сети Интернет, по оплате товаров (услуг) на сумму от 500.000 (пятьсот тысяч) белорусских рублей в любом торговом сервисном предприятии на территории Республики Беларусь или на сумму эквивалентную от 500.000 (пятьсот тысяч) белорусских рублей по курсу НБ РБ на момент осуществления платежа в любом торговом сервисном предприятии за пределами территории Республики Беларусь и зарегистрировали чек на сайте visa.com.by в период с 23 февраля 2016 г. (00:00) по 8 марта 2016 г. (23:59) включительно	175 пригласительных на две персоны на показ фильма «Бэтмен против Супермена: На заре справедливости» в кинотеатре SilverScreen ARENAcity в 18:40, 24 марта 2016 года.
3-й розыгрыш 11 апреля 2016 года в 11.00	Проводится среди Участников, которые совершили безналичную операцию, в том числе в сети Интернет, по оплате товаров (услуг) на сумму от 500.000 (пятьсот тысяч) белорусских рублей в любом торговом сервисном предприятии на территории Республики Беларусь или на сумму эквивалентную 500.000 (пятьсот тысяч) белорусских рублей по курсу НБ РБ на момент осуществления платежа в любом торговом сервисном предприятии за пределами территории Республики Беларусь и зарегистрировали чек на сайте visa.com.by в период с 08 февраля 2016 г. (00:00) по 8 апреля 2016 г. (23:59) включительно	3 приза: подарочный сертификат на услуги компании ООО «Первая туристическая компания» на сумму 100 000 000 белорусских рублей и денежный приз для уплаты подоходного налога в размере 14 942 529 белорусских рублей

Розыгрыш Призового фонда проводят открыто в присутствии Комиссии по адресу: проспект Победителей, 7а, 19-й этаж, офис 59.

10. Срок и способ информирования выигравшего участника, порядок вручения приза.

10.1. После проведения 1-го розыгрыша Организатор уведомляет победителей о выигрыше приза посредством смс-уведомления по телефону и заказным письмом с письменным уведомлением до 26 февраля 2016 года включительно.

10.1.1. Победитель 1-го розыгрыша должен связаться с Организатором по телефону горячей линии +375 17 279 87 00 в период с 9:00 до 21:00 до 2 марта 2016 года включительно.

10.1.2. В период с 3 марта 2016 года по 8 марта 2016 года включительно победители 1-го розыгрыша смогут забрать свои призы в кинотеатре SilverScreen в ТРЦ «Арена-сити», просп. Победителей, 84, с 12:00 по 20:00. При получении приза победителю необходимо будет предоставить следующие сведения: фамилия, имя, отчество, серия, номер, срок действия, дату и место выдачи документа, удостоверяющего личность; предъявить платежную карточку, с помощью которой была проведена выигравшая безналичная операция (транзакция) и соответствующий чек.

10.1.3. Организатор не несет ответственности за задержку доставки уведомления почтой.

10.2. После проведения 2-го розыгрыша Организатор уведомляет победителя о выигрыше приза посредством смс-уведомления по телефону и заказным письмом с письменным уведомлением до 14 марта 2016 года включительно.

10.2.1. Победитель 2-го розыгрыша должен связаться с Организатором по телефону горячей линии +375 17 279 87 00 в период с 9:00 до 21:00 до 17 марта 2016 года включительно.

10.2.2. В период с 18 марта 2016 года по 23 марта 2016 года включительно победители 2-го розыгрыша смогут забрать свои призы в кинотеатре SilverScreen в ТРЦ «Арена-сити», просп. Победителей 84, с 12:00 по 20:00. При получении приза победителю необходимо будет предоставить следующие сведения: фамилию, имя, отчество, серию, номер, срок действия, дату и место выдачи документа, удостоверяющего личность; предъявить платежную карточку, с помощью которой была проведена выигравшая безналичная операция (транзакция), и соответствующий чек.

10.2.3. Организатор не несет ответственности за задержку доставки уведомления почтой.

10.3. После проведения 3-го розыгрыша Организатор уведомляет победителей о выигрыше приза уведомлением по телефону и заказным письмом с письменным уведомлением до 13 апреля 2016 года включительно.

10.3.1. Победитель 3-го розыгрыша должен связаться с Организатором по телефону горячей линии +375 17 279 87 00 в период с 9:00 до 21:00 до 19 апреля 2016 года включительно и сообщить следующие сведения: фамилия, имя, отчество, дата рождения, серия, номер, срок действия, дата и место выдачи документа, удостоверяющего личность.

10.3.2. Организатор не несет ответственности за задержку доставки уведомления почтой.

10.3.3. В случае если Победитель не связался с Организатором до указанного срока (ввиду его отъезда, смены места жительства и/или телефона, болезни, неистребования уведомления из почтового отделения и др.), право на приз переходит к резервному победителю — участнику Рекламной Игры.

10.3.4. Организатор уведомляет резервного Победителя третьего розыгрыша о выигрыше приза уведомлением по телефону и заказным письмом с письменным уведомлением до 21 апреля 2016 года включительно.

10.3.5. Резервный Победитель должен связаться с Организатором по телефону горячей линии +375 17 279 87 00 в период с 9:00 до 21:00 до 27 апреля 2016 года включительно и сообщить следующие сведения: фамилию, имя, отчество, дату рождения, серию, номер, срок действия, дату и место выдачи документа, удостоверяющего личность.

10.3.6. Приз вручается Победителям лично до 1 мая 2016 года включительно.

При получении приза необходимо предъявить Организатору документ, удостоверяющий личность, платежную карточку, с помощью которой была проведена выигравшая безналичная операция (транзакция), и соответствующий чек. Фактом получения Победителем приза является акт передачи приза, подписанный Победителем.

10.4. В случае если Победитель каждого розыгрыша не явился за получением приза в указанные сроки (ввиду его отъезда, смены места жительства и/или телефона, болезни, неистребования уведомления из почтового отделения и др.), победитель теряет право на получение приза, и приз данного Победителя остается в распоряжении Организатора.

10.5. Денежная компенсация стоимости приза не производится.

10.6. Победитель не вправе передать право на получение приза другому лицу.

10.7. При получении призов Победители несут все права и обязанности по уплате подоходного налога в бюджет Республики Беларусь. Начисление, удержание и перечисление подоходного налога проводится в порядке, установленном Особенной частью Налогового кодекса Республики Беларусь, и осуществляется Организатором Рекламной игры. Удержание с победителей Рекламной игры подоходного налога, исчисленного Организатором в соответствии с законодательством Республики Беларусь, производится Организатором (выступающим налоговым агентом) в момент выдачи приза из денежной части приза — денежная часть приза удерживается Организатором для уплаты подоходного налога в установленном размере.

10.8. Победители Рекламной игры, претендующие на получение приза, обязаны заполнить и подписать все необходимые для его получения документы, предоставляемые Организатором, выполнить все условия, предусмотренные Правилами, а также формальности, необходимые для получения приза.

10.9. Организатор Рекламной игры не несет ответственности за любые риски, связанные с повреждением Призов и их эксплуатацией, возникшие после передачи Призов Победителям.

11. Порядок информирования об условиях и результатах Рекламной игры.

Правила проведения Рекламной игры вместе с реквизитами государственной регистрации публикуются до начала Рекламной игры в газете «Звязда», а также размещаются на сайте Организатора www.360.by.

Сведения о результатах розыгрыша публикуются до 3 мая 2016 года включительно в газете «Звязда» а также размещаются на сайте Организатора www.360.by. Телефон для справок: +375 17 279 87 00.

12. Общие условия Рекламной игры.

12.1. Принимая участие в Рекламной игре, участник подтверждает свое ознакомление и согласие с Правилами и со всеми условиями участия в Рекламной игре.

12.2. Решения Организатора по всем вопросам, связанным с проведением Рекламной игры, а также результаты проведения Рекламной игры будут считаться окончательными и будут распространяться на всех участников.

12.3. Результаты Рекламной игры будут являться окончательными и не могут быть оспорены.

12.4. Участвуя в Рекламной игре, ее участники соглашаются с тем, что их имена, отчества, фамилии, фотографии могут быть использованы в рекламных целях Организатора без уплаты какого-либо вознаграждения участникам. Участники соглашаются давать рекламные интервью об участии в Рекламной игре.

12.5. Все возможные претензии участников в отношении организации и условий передачи приза должны быть адресованы непосредственно Организатору Рекламной игры по адресу: 220073, г. Минск, а/я 56.

Организатор не вступает в споры между участниками относительно определения собственника выигранного приза и/или претендентов на получение приза.

12.6. Информацию об условиях участия и проведения Рекламной игры можно получить по телефону «горячей линии»: +375 17 279 87 00 с 9:00 до 21:00 в рабочие дни.

12.7. Компания Visa не является Организатором Рекламной игры и не отвечает на претензии участников Рекламной игры.

Свидетельство о государственной регистрации Рекламной игры №2700 от 28 января 2016 года выдано Министерством торговли Республики Беларусь.

Быў гарачы летні дзень, адзін з тых марудных і цягучых, як гума, дзён, калі даўно не было дажджу, і наваколле стамілася чакаць, калі ж пройдзе гэтая надакучлівая спякота.

Кавярня пуставала. Нават мухі як бы нехаця поўзалі па запыленых бутэльках, парэпанай, прабітай шматлікімі ўдарамі нажа стальніцы. Мух было сёння зашмат, але на іх ніхто не звяртаў увагі: гэта была звыклая з'ява. Адно радавала, што кавярня была невялікім астраўком прахалоды. Лёгкі ветрык калыхаў засаленыя, даўно не мытыя фіранкі, гаспадар мірна драмаў у куце, абапёршыся на беляя, нібы вылепленыя з цеста, рукі. Пакуль нікога не было, ён мог дазволіць сабе невялікі сон, бо вечарам зноў наб'еца поўная будыніна народу. Можа, нарэшце, з'явіцца судна з Новага Свету. Тады яму прывязуць новы тавар, і падарожнікі, як заўсёды, пакінуць яму добрую вырчку. Прыход вялікага карабля заўсёды быў радасным святам для порта, ды і для мясцовых лайдакоў гэта была добрая магчымасць падзарабіць, каб аплаціць яму, кавярніку, даўгі і зноў спусціць усе грошы тут жа, у карчме.

— Дзыны! — па стальніцы гучна пакацілася невялікая манета. Гаспадар хуценька падхапіўся і, паціраючы вочы, лоўка сціснуў у далоні грошы. Манета была залатая, а гэта адзінае, што выклікала ў кавярніка добрыя пачуцці.

— Чым магу служыць, васпане? — спытаў ён, толкам яшчэ не прагнуўшыся. Адказу не было. Карчмар нарэшце расчухаўся, аглядзеўся, але перад ім было пуста. Ён пацёр вочы, толькі народу ад гэтага ў карчме не паболела. «Можа, прыснілася?» — падумаў чалавек і нават пакратаў сябе за кішэню. Манета там сапраўды была.

— Дзыны! — зноў адгукнулася характэрным гукам стальніца. На гэты раз кавярнік злавіў манету не так хутка: яму прыйшлося нахіляцца за ёй, а тут яшчэ выцяўся галавой аб нейкую пасудзіну.

— Чалавек, чалавек, — пачуў ён высокі званкі голас. — Малако і хлеб. І малако каб не кіслае.

— Будзе зроблена, — адказаў карчмар, і толькі цяпер разглядзеў у паўзмроку кавярні незнаёмага наведвальніка ў цёмным адзенні, якое нечым здалёк нагадвала манаскае. Але дарагая тканіна і незвычайны пакой, які паспеў разгледзець гаспадар, сведчылі аб тым, што чалавек не мае патрэбу ў грашах. Карчмар выцягнуў аднекуль светлую, амаль чыстую сурвэтку, змахнуў са стала гошця крошкі. Нават малако падаў у памыгата пасудзіне.

— Дзякуй, — адказаў яму гошць і шпурнуў яшчэ адну манетку. Гаспадар мог пабажыцца, што дакінуць грошы да яго на такую адлегласць амаль немагчыма — гэта ж які зрок і сілу трэба мець! Але манета, а тым больш золата, рабіла сваю справу, і чалавек, схапіўшы ўзнагароду, ціхенька зашыўся ў свой куток.

А вечарам толькі і размоў было пра незнаёмца! Малады бадззяга, часты наведвальнік карчмы белагаловы Ройдэн, што перабіваўся невялікімі падачкамі ды яшчэ кульгаў на адну нагу, расказваў, што чалавек у чорным пытаўся ў яго, калі будзе бліжэйшы карабэль. Рыбакі, якім добра пашчасціла той раніцай, мелі неасцярожнасць пахваліцца перад незнаёмцам сваім багатым уловам, прызнаваліся, што ўся рыба нечакана пратухла. Хоць карчмар не надта ім і паверыў, бо ў такую спякоту псуецца і кісне ўсё, што можа сапсавацца і пракіснуць. Але гэта было не так важна. Яго думкі займаў дарослы сын, якому быў час жаніцца. Такая з'ява, з аднаго боку, радавала бацьку, а з другога — засмучала, бо абранніца яго Лейва была самая бедная дзяўчына ў іх пасёлку,

да таго ж яшчэ сірата — Інгрыд. Ён хацеў узяць сабе ў нявесткі дзяўчыну з іншай сям'і, можа, нават, з горада. І каб за ёй бацькі давалі многа грошай. Вось грошы карчмар любіў больш за ўсё. І золату верыў больш, чым сабе.

НАСТУПНЫ ранак таксама сустракаў гарачы, і зноў у карчме з'явіўся ўчарашні незнаёмец. Гаспадар у той час гутарыў з калекам Ройдэнам, адпраўляў яго з важным даручэннем. Незнаёмец сеў за самы крайні стол і зноў шпурнуў карчмару манетку. Той, не пытаючыся ні пра што, лісліва ўсмінуўся і хуценька паставіў перад наведвальнікам малако і хлеб, толькі сурвэтка на гэты раз была чысцейшая. У Ройдэна ад здзіўлення адвісла сквіца.

— Васпане, — сказаў ён, падышоўшы да незнаёмца. — Мае прабачэнні... Што вы зрабілі з нашым карчмарам Уве, што ён стаў такім уважлівым?

Карчмар, пачуўшы гэта, даў Ройдэну добрага штуршка. «Вымятайся

Святлана МАГЛЕЎЧЫК

МАРЫ НЕКАЛІ СПРАЎДЖВАЮЦЦА

адсюль, абібок», — злосна шапнуў яму на вуха і пацягнуў з кавярні. Ройдэн забытаўся ў шырокіх полах вопраткі.

— Я не магу за вамі так хутка, я не паспяваю, — спрабаваў вызваліцца калека.

— Ах, ты не паспяваеш? — бушаваў Уве. — Зараз я выпраўлю табе нагу, і пабяжыш, як здаровы.

Незнаёмец гучна зарагатаў. Карчмар выкінуў Ройдэна за дзверы і зноў вярнуўся да свайго месца, бо ў памяшканне зайшла Інгрыд, якая прынесла поўны кошык свежай агародніны. Раней ён часта прыдзіраўся да яе тавару, хоць дзяўчына заўсёды прыносила ўсё бездакорнае. Ён і на гэты раз хацеў сказаць ёй нешта калючае, але язык засеў у роце і, замест порцыі шпілек, вусны карчмара расцягнуліся ў ледзь прыкметнай усмешцы. Інгрыд была вельмі ўсхваляваная.

— Вы не ведаеце, спадар Уве, што здарылася з нашым Ройдэнам? — спытала яна дрыготкім голасам.

— Не ведаю і ведаць не хачу! — буркнуў карчмар. — Давай, што ты там прынесла...

— Але Ройдэн... Вы бачылі, як ён пабег? — голас дзяўчыны ўсё яшчэ дрыжаў. — Ён зусім не кульгае!

Гаспадар адмакнуўся ад яе, але праз якую хвіліну ў карчму сталі забягаць людзі, якія казалі тое ж самае. Яны былі ўсхваляваныя, шмат гаварылі, і ніхто не заўважыў, як знік дзіўны наведвальнік. Толькі пад самай столлю кружыўся маленькі цёмна-сіні матылёк.

ПРАЗ дзень прыйшоў карабэль з Новага Свету. Клопаты захапілі ўвесь пасёллак. Кавярня Уве была перапоўнена наведвальнікамі, яны пілі ром як ваду, кідаліся аб'едкамі і расказвалі пра розныя здзівоў. Калеку Ройдэна ніхто не бачыў увесь гэты час. Пра незвычайнага гошця таксама не было часу ўспамінаць. Казалі, што ён цікавіўся таварамі, якія прывёз карабэль, што ён купіў цэлую калекцыю экзатычных матылькоў, але да такіх падрабязнасцяў людзі не надта прыслухоўваліся. Карабэль адправіўся ў новае падарожжа. Людзі шапталіся, што Ройдэна ўзялі з сабой, нехта бачыў яго на караблі, і нічога ў яго постаці не нагадвала пра фізічныя заганы.

Карчмар не цікавіўся гэтымі плёткамі. Яго сын і Інгрыд усё ж сціпла

абвянчаліся ў гарадскім саборы ў будны дзень. Уве ляўся, але нічога не мог зрабіць. У доме была патрэбна гаспадыня і кухарка і... Карацей кажучы, акрамя Інгрыд, гэтых спраў ніхто не мог зрабіць лепш.

Ды і кавярня папрыгажэла. Працавітая дзяўчына адшаравала яе, прывяла ў адносны парадак, нават заставіла самога гаспадара раскашэліцца на новыя сталы і мацнейшыя лавы.

Незнаёмец аб'явіўся праз месяц. Ён сеў зноў на тым самым месцы, дзе чытаў ужо неаднойчы з ім сустракаўся. І ў знешнім выглядзе яго нічога не змянілася, хаця, можа, толькі ён стаў крыху бляднейшым.

Спякоты на вуліцы больш не было; наадварот, лілі амаль бясконцыя дажджы. Але на вопратцы чалавека не было відаць ні кроплі.

— Гаспадар, — паклікаў наведвальнік сваім высокім голасам, — малако і хлеб прынясі, хуценька!

Уве, як заўсёды, перад абедам драмаў у сваім кутку. Ад звонкага поклічу ён падхапіўся і пабег праціраць стол перад гошцем.

— Свежага малака няма, выбачайце, — паспешліва прагаварыў карчмар. — Можа, вам кавы?

Гошць адхінуў палу плашча, агаліўшы белую худую руку. Яна ўся густа была аблеплена тлустымі мухамі, якія агідна поўзалі па скуры. Карчмара перасмыкнула.

— Яны хочучь малака, — ласкава паглядаючы на гэту брыдоту, сказаў гошць. — Калі я іх не пакармлю, то вам будзе дрэнна.

Карчмару было ўжо дрэнна. Ён заціснуў рот рукамі і выскачыў на вуліцу.

— Інгрыд, Інгрыд, — паклікаў ён нявестку. — Ідзі, знайдзі яму тое, што ён хоча.

Кашляючы, адсунуў рукой ад сябе дзяўчыну, якая падбегла да яго, і зайшоўся ў канвульсіях.

КАРЧМАРА ванітавала ўвесь дзень. Інгрыд паведала шлода яму, што незнаёмец мінодра расплаціўся за малако і папрасіў сабе пакой на ноч. Лейв выбраў самы прыстойны і цяпер дапамагае яму ўладкавацца. У незнаёмца вельмі мала рэчаў, толькі невялікі чамаданчык, падобны на доктарскі, таму, калі тату Уве так дрэнна, яна магла б паклікаць...

— Не трэба, — слабым голасам адказаў ёй карчмар. — Я сам пагавару з гэтым чалавекам.

Вечарам, калі ён і сапраўды адчуў сябе лепш, Уве зайшоў у пакой, дзе спыніўся незвычайны гошць.

— Спадар, я прашу вас заўтра ж з'ехаць адсюль, — звярнуўся ён да незнаёмца. — Вось вашы грошы, — працягнуў бліскучыя манеты.

— З якой пары вы разлюбілі золата? — акінуў яго уважлівым позіркам малады чалавек.

— З той самай, як вы з'явіліся тут з гэтай гідотай, — словы даваліся Уве з цяжкасцю. — Навошта вам усё гэта?

— Гэта? — чалавек адсунуў плашч, і Уве зноў прыклаў рукі да вуснаў. — Гэта — мары людзей. Ня-

Прызнаюся, з'яўленне ў рэдакцыйнай пошце новых твораў Святланы Маглеўчык (а ў звяздоўскім конкурсе на найлепшае апавяданне яна рэгулярна бярэ ўдзел) не першы раз наводзіць мяне на адну і тую ж думку: напішы маладая аўтарка прыгожую апавесць для падлеткаў — мела б поспех. Па-першае, у гэтым жанры, калі гаварыць пра беларускую літаратуру, сёння назіраецца пэўны дэфіцыт. Па-другое, Святлана ўмее закруціць сюжэт, прыдумаць арыгінальны ход і вельмі лёгка адчувае сябе разам са сваімі героямі хоць у Старым Свеце, хоць у Горадзе, які знаходзіцца глыбока пад зямлёй (пра яго можна пачытаць у лештнім лютаўскім нумары «Маладосці»).

Зрэшты, гэта толькі мая думка, а ў літаратуры, як вядома, самы правільны шлях той, які табе самому, як аўтару, блізкі і цікавы.

Алесь БАДАК

Назаўтра пакой незвычайнага гошця аказаўся пустым. Ніхто не ведаў, як і калі ён пайшоў. Была яшчэ адна непрыемная навіна — памёр карчмар Уве. Але яго ніхто надта не шкадаваў, акрамя сына і нявесткі. Больш ніякіх такіх звышнатуральных цудаў не адбывалася, жыццё ўвайшло ў сваю каляіну. Карчмар Лейв, у адрозненне ад свайго бацькі, нікога не падманваў, але справу вёў з толкам і без прыбытку не заставаўся. Дзіўны незнаёмец не з'яўляўся больш у карчме, ды і народу там, паверце, не паменела.

А аднойчы... Але пра ўсё па парадку.

Быў гарачы летні дзень, адзін з тых марудных і цягучых, як гума, дзён, калі даўно не было дажджу, і наваколле стамілася чакаць, калі ж пройдзе гэтая надакучлівая спякота.

Кавярня пуставала. Карчмар Лейв падлічваў даходы ў вялізнай канцылярскай кнізе. За апошнія гады яго зрок пагоршыўся, і карчмар мусіў набыць сабе акуллары. Ён жмурыўся, раз-пораз выціраў акулкай спацелы лоб. Лёгкі ветрык гойдаў на акне карункавыя фіранкі, але ад яго павеваў станаўлялася яшчэ больш млосна.

— Чалавек, чалавек, — пачуўся гучны голас. — Малако і хлеб. І малако каб смяе лепшае!

Лейв узняўся, аглядзеўся, але падслепаваты, ён нікога не знайшоў, таму, падумаўшы, што гэта яму здалосся, сеў назад. На яго акуллары нечакана апусціўся прыгожы сіні матылёк. Ён акуратна склаў крыльцы і пачаў варушыць доўгімі вусікамі. Карчмар міжволі ім залюбаваўся.

— Я чакаю загад, — зноў сказаў незнаёмы голас. Лейв прыгледзеўся, і толькі цяпер заўважыў у цёмным куце кавярні чалавека ў чорным. Нягледзячы на спякоту, ён быў захутаны ў плашч з прыгожай дабротнай тканіны.

— Пачакайце, зараз усё будзе, — папрасіў прабачэння карчмар. Ён хуценька сабраў на стол, а потым пільне прыгледзеўся да бледнаватага твару гошця. — Ройдэн, гэта часам не ты?

— Я, а то хто ж? — зарагатаў гошць.

Карчмар кінуўся да яго ў абдымкі.

— Цішэй, — той крыху зморшчыўся і ўхіліўся ад рук сябра.

— Рана?

— Не, гэта так... — махнуў рукой гошць.

— Ну расказвай, як ты, — распытваў яго карчмар. — Што робіш? Бачу, што зусім не кульгаеш. І выглядаеш проста выдатна!

— Нічога, — з хваляваннем сказаў Ройдэн. — Я захацеў паглядзець родныя мясціны. Тут многае змянілася.

— Час, на жаль, не стаіць на месцы, — усміхнуўся Лейв. — Дзе ты прападаў, бадззяга?

— Доўгая гісторыя, — з лёгкай ноткай сумы адказаў гошць. — Жыццё можа не хапіць, каб яе пераказаць. А ты, атрымаў у сваім жыцці тое, пра што марыў?

— Напэўна... Я нават не задумаўся пра гэта. У мяне ёсць, здаецца ўсё, што я хацеў — мае блізкія, свая справа...

— А дзе твая жонка, дзеці?

— Зараз, зараз я іх паклічу, — падхапіўся Лейв і паспяшаўся ў бакоўку.

Калі яны ўсе сабраліся, то Ройдэна на яго месцы ўжо не было. На сурвэтцы ляжала залатая манета, а ўверсе, пад самай столлю, лётала цэлае воблачка сініх матылькоў.

Ужо праз два месяцы Шэнген разваліцца, калі Еўропа не ўтаймуе міграцыйны крызіс. Такую думку выказваюць не толькі асобныя краіны ЕС, а і яго кіраўніцтва. Шэраг дзяржаў ужо ў індывідуальным парадку прыпыняюць Шэнгенскае пагадненне. На думку экспертаў, магчымасць страты ЕС сваёй галоўнай інтэграцыйнай завабывы цяпер рэальна як ніколі. Эрозія Шэнгенскай сістэмы назіраецца ў адказ на вялізныя патокі бежанцаў, якія заклінулі Стары Свет і працягваюць павялічвацца. Чаго чакаць далей?

ВЫКЛЮЧАЯ МЕРА

Пачыналася ўсё напрыканцы 1980-х. Шэнген — гэта горад у Люксембургу, дзе ў 1985 годзе было падпісана адпаведнае пагадненне. Яно ўступіла ў дзеянне ў 1995-м (такім чынам, летась адзначалася 20-годдзе створанай сістэмы). Першымі членамі Шэнгена сталі Бельгія, Францыя, Германія, Люксембург, Нідэрланды, Партугалія і Іспанія. Пазней да іх далучыліся Італія, Аўстрыя, Грэцыя і краіны Паўночнай Еўропы. У 2007 годзе ў Шэнген увайшлі дзяржавы Усходняй Еўропы — Чэхія, Эстонія, Венгрыя, Літва, Латвія, Польшча, Славакія і Славенія, а таксама Мальта. Цяпер у Шэнгенскай зоне 26 краін, сярод іх — 22 члены ЕС і чатыры краіны, што не ўваходзяць у Еўрасаюз. Гэтая чацвёрка — Ісландыя, Нарвегія, Швейцарыя і Ліхтэнштэйн. Толькі 6 з 28 краін ЕС не ўваходзяць у Шэнгенскую зону. Гэта Балгарыя, Харватыя, Кіпр, Румынія, Ірландыя і Вялікабрытанія.

Цяпер пашпартны кантроль на нацыянальных межах прымяняюць Нарвегія, Швецыя, Данія, Германія, Францыя, Мальта і Аўстрыя, што заявіла пра вяртанне да гэтай працэдуры ў сярэдзіне студзеня цяперашняга года.

Андора і Сан-Марына не далучыліся да Шэнгена, аднак яны ўжо адмовіліся ад памежнага кантролю. Пакуль што не названы тэрміны такой адмовы для параўнальна новых членаў Еўрасаюза — Кіпра, што ўступіў у ЕС у 2004 годзе, Балгарыі і Румыніі (2007) і Харватыі (2013). Вялікабрытанія і Ірландыя вырашылі не падпісваць Шэнгенскае пагадненне. Брытанія хоча кантраляваць свае межы, а Ірландыя аддала перавагу адсутнасці межаў з Вялікабрытаніяй уваходжанню ў Шэнгенскую зону.

Праўда, Вялікабрытанія і Ірландыя бяруць удзел у некаторых ініцыятывах Шэнгенскай зоны, напрыклад у Шэнгенскай інфармацыйнай сістэме (SIS). Гэтая сістэма дазваляе свабодны абмен данымі паміж паліцэйскімі ведамствамі еўрапейскіх краін, у тым ліку інфармацыяй пра ўкрадзеныя аўтамабілі, людзей, якія прапалі без вестак, і судовыя справы.

Згодна з Шэнгенскім пагадненнем, краіны, якія яго падпісалі, могуць аднавіць памежны кантроль на 10 дзён, калі гэта трэба зрабіць па меркаваннях нацыянальнай

бяспекі. Кантроль на мяжы можа быць падоўжаны на перыяды па 20 дзён, максімальна — на два месяцы.

Гэтая мера лічыцца выключнай і павінна ўводзіцца абмежавана, калі ўсе іншыя магчымасці вычарпаны. У выпадку відавочнай прадказальнай пагрозы памежны кантроль можа падаўжацца на тэрмін да шасці месяцаў. Аднак 26-ты артыкул Шэнгенскага памежнага кодэкса ў выключных выпадках прадугледжвае ўвядзенне памежнага кантролю тэрмінам на два гады.

За 20-гадовую гісторыю Шэнгена адпаведныя абмежаванні прымяняліся неаднойчы. Так, у 2005-м Францыя абвясціла пра часовы памежны кантроль пасля выбухаў у Лондане. Аўстрыя, Партугалія і Германія звярталіся да такой меры на час буйных міжнародных спартыўных спаборніцтваў, такіх як чэмпіянат свету па футболе.

САМЫЯ ПРЫВАБНЫЯ

Паводле інфармацыі памежнага агенцтва Frontex, знешнія межы летась перасеклі 1,2 мільёна нелегальных мігрантаў (іншыя крыніцы называюць лічбу 1,5-1,7 млн чалавек). Гэта абсалютны рэкорд у гісторыі ЕС. Прычым Frontex не дае ніякіх ацэнак наконт таго, колькі выпадкаў маглі застацца не зафіксаванымі еўрапейскімі памежнымі структурамі.

У Еўракамісіі не выключаюць, што ў Стары Свет да канца 2016 года могуць перабрацца яшчэ 3 мільёны мігрантаў. Галоўная іх мэта — Германія. Паводле афіцыйных звестак, цягам мінулага года колькасць бежанцаў з Афрыкі і Блізкага Усходу ў гэтую краіну перавысіла 1,1 млн чалавек. Як прагназуецца, сёлета ў Германію прыбудуць яшчэ столькі ж. Міністр фінансаў Германіі Вольфганг Шойбле

ШЭНГЕНСКИ ТЭСТ

Стары Свет успомніў пра ўнутраныя межы

заявіў, што «нават думаць не жадае над пытаннем», ці зможа краіна разабрацца з яшчэ адным мільёнам бежанцаў.

Такой «прывабнасці» паспрыяў шэраг фактараў. Сярод іх ці не галоўны — адносіны ўладаў, якія такім чынам разлічвалі ў тым ліку стымуляваць развіццё эканомікі. А атрымалі дэстабілізацыю сітуацыі ўнутры краіны (варта ўзгадаць хаця б кельнскія здарэнні). У грамадстве наспяваюць пратэсныя тэндэнцыі. Амаль 40 працэнтаў немцаў жадаюць адстаўкі канцлера Ангелы Меркель з-за яе палітыкі ў дачыненні да бежанцаў. Пра гэта сведчыць сацыялагічнае апытанне, вынікі якога апублікаваны ў часопісе Focus.

Увогуле ў Цэнтральнай і Усходняй Еўропе многія палітыкі лічаць, што Ангела Меркель, па сутнасці, сама паклікала мігрантаў у ЕС. Крытыкі палітыкі канцлера сцвярджаюць: немцы стварылі фактар, які прываблівае мігрантаў, а цяпер настойваюць на тым, каб частку цяжару іх размяшчэння ўзялі на сябе іншыя краіны Еўрасаюза.

На другім месцы пасля Германіі па прывабнасці сярод бежанцаў апынулася Швецыя. Летась у краіну прыбыла рэкордная колькасць мігрантаў — 163 тысячы (у суадносінах да колькасці насельніцтва гэта найвышэйшы паказчык у Старым Свеце). Нядаўна шведскія ўлады паведамілі пра ўзмацненне памежнага кантролю з мэтай стрымаць патак мігрантаў. Шэраг членаў урада небеспаспэўна лічаць, што вялікі прыток людзей за кароткія прамежкі часу можа ўяўляць пагрозу для нацыянальнай бяспекі і грамадскага парадку. На пачатку студзеня ўвядзена праверка дакументаў на мяжы з Даніяй. Цяпер

усе, хто прыбывае на аўтобусах, цягніках і судах з поўдня, не змогуць трапіць у Швецыю без адпаведных дазваляў.

Як паведамляюць СМІ, кіраўнік шведскай паліцыі папрасіў дадаткова прыцягнуць больш за 4 тысячы супрацоўнікаў праваахоўных органаў для барацьбы з тэрарызмам, дэпартацыі мігрантаў і кантролю за цэнтрамі ўтрымання ўцекачоў.

Міністр унутраных спраў Андэрс Ігеман заявіў, што ўлады краіны маюць намер дэпартаваць каля 80 тысяч асоб, што прэтэндавалі на статус бежанцаў, але якім у гэтым было адмоўлена. Па словах міністра, для дэпартацыі будуць зафрахтаваны чартарныя авіярэісы.

у спецыяльных прытулках. Выключэнне вырашылі зрабіць толькі для асабістых каштоўных рэчаў. Напрыклад, заручальныя пярсценкі ў прыездных адбіраць не будуць.

Да Стакгольма далучыўся і Хельсінкі, які вырашыў высласць назад дзясяткі тысяч мігрантаў, што сталі цяпер няпрошанымі гасцямі. Па словах адміністрацыйнага дырэктара міністэрства ўнутраных спраў краіны, на радзіму адправяць да дзвюх трацін з 32 тысяч мігрантаў, што прыехалі летась у Фінляндыю. Высылаюць мігрантаў і нарвежцы.

У ЧАКАННІ ВЯСНЫ

Шэраг мер прыняты і ў Германіі. Віцэ-канцлер ФРГ, лідар нямецкіх сацыял-дэмакратаў Зігмар Габрыэль, фактычна абвясціў персонамі нон грата выхадцаў з Алжыра, Туніса і Марока. Гэтыя паўночнаафрыканскія краіны прызнаны бяспечнымі для жыцця. У іх няма войнаў і баявых дзеянняў, што дазваляе, на думку нямецкіх улад, аўтаматычна лічыць прыезджых з іх не вайсковымі, а эканамічнымі ўцекачамі, якіх можна без рызыкі для іх жыцця вяртаць на радзіму. Гэта апошні з захадаў нямецкага ўрада, закліканых абцяжарыць мігрантам прыезд у Германію. Апроч таго, у Берліне вырашылі падоўжыць тэрмін уз'яднання сем'яў шэрагу мігрантаў да двух гадоў. Днямі Ангела Меркель заявіла, што пасля завяршэння канфлікту на Блізкім Усходзе ўсе бежанцы, што прыбылі адтуль у Германію, павінны будучы вярнуцца на радзіму. У пацвярджэнне эфектыўнасці такой «схемы» канцлер узгадала сітуацыю з перасяленцамі з колішняй Югаславіі.

Цяпер пашпартны кантроль на нацыянальных межах прымяняюць Нарвегія, Швецыя, Данія, Германія, Францыя, Мальта і Аўстрыя, што заявіла пра вяртанне да гэтай працэдуры ў сярэдзіне студзеня цяперашняга года. Апроч гэтага, яшчэ адна краіна ЕС, Венгрыя, устанавіла памежны кантроль з краінамі, што не ўваходзяць у Шэнген, — Харватыя і Сербія — і ўява часовы кантроль на мяжы са Славеніяй.

Еўропа павінна выратаваць Шэнген ва ўмовах, калі ўсё больш дзяржаў уводзяць памежны кантроль. Пра гэта заявіў кіраўнік Еўракамісіі Жан-Клод Юнкер. «Я магу зразумець гэтыя краіны, у прыватнасці Швецыю, што сутыкнулася з беспрэцэдэнтным (міграцыйным) цяжарам, які яна павінна несці. Аднак мы ўсе нясема адказнасць за захаванне вольнага перасоўвання ў Еўропе», — сказаў ён.

Летась быў створаны Еўрапейскі фонд стратэгічных інвестыцый. Яго аб'ём складзе 315 мільярдаў еўра, з якіх з

фондаў ЕС мяркуецца выдзеліць толькі каля 30 млрд, а астатнія грошы павінны быць прыцягнуты са знешніх крыніц. Мэта фонду — падтрымка еўрапейскай эканомікі для стымулявання росту ў паслякрызісны перыяд. Міністр фінансаў Германіі Вольфганг Шойбле лічыць, што ЕС павінна ініцыяваць нешта кшталту «плана Маршала» для спрыяння эканамічнаму развіццю суседніх з Еўропай краін, а таксама стварыць лепшыя эканамічныя ўмовы на Блізкім Усходзе і ў краінах Афрыкі.

Выратаваць Шэнген мяркуюць праз стварэнне на базе цяперашняга агенцтва Frontex новай наднацыянальнай агульнаеўрапейскай службы па абароне знешніх межаў і барагой ахове. Яе колькасць павінна скласці каля 1,5 тысяч чалавек з розных краін ЕС. У адрозненне ад Frontex, гэтая структура будзе мець уласныя сілавыя падраздзяленні памежнай, што знаходзіцца ў падначаленні Бруселя, якія могуць быць размешчаны на праблемных пляцоўках знешніх межаў супольнасці.

«Шэнген — гэта адна з самых галоўных завабывы ЕС. Сёння гэтае дасягненне не вытрымлівае той напругі, якую стварылі орды мігрантаў. Відавочна, што Еўропа проста аказалася крытычна не гатовай да падобнай сітуацыі, — лічыць дырэктар Міжнароднага інстытута найноўшых дзяржаў, палітолаг Аляксей Мартынаў. — Распад Шэнгенскай зоны — гэта цалкам рэальны сцэнары. Бруселю давядзецца расплачвацца за сваю неабдуманую і наіўную палітыку. Ім давядзецца адмовіцца не толькі ад Шэнгенскай зоны, але і ад іншых дасягненняў еўрапейцаў. Еўропу як палітычны праект чакае паў-

наватасны і вельмі глыбокі крызіс, і пакуль ён толькі на пачатку свайго шляху».

Часу застаецца зусім мала. Як заявіў прэм'ер-міністр Нідэрландаў Марк Рутэ, Еўрасаюз мае ад шасці да васьмі тыдняў, каб выратаваць Шэнгенскую сістэму. «З прыходам вясны ўзрасце патак мігрантаў, які можа справакаваць непараўнае разбураўненне сістэмы, бо краіны будуць імкнуцца аднавіць памежны кантроль. Мы больш не можам спраўляцца з такой колькасцю бежанцаў», — лічыць Рутэ.

Дарэчы, актывізацыя змагання з мігрантамі праходзіць на фоне далейшага паглыблення праблемы. Нягледзячы на дрэннае надвор'е, што павялічвае небяспеку перасячэння Міжземнага мора, і змену палітыкі краін ЕС, выхадцаў з афрыканскіх і азіяцкіх краін, якія працягваюць штурмаваць Еўропу, менш не становіцца. І Стары Свет з кожным днём усё хутчэй рухаецца па шляху раз'яднання. Выходзіць, Шэнген насамрэч застанецца ў мінулым?

Захар БУРАК.

Ігар ЖАЛЯЗОЎСКІ:

«МЯНЕ ВЫПАДКОВА ЗНАЙШЛІ Ё ШКОЛЕ»

Надаўні чэмпіянат Еўропы сабраў у Мінску не толькі дзейных вядомых спартсменаў, але і тых, чыя імёны ўжо даўно вядомыя не толькі ў спартыўных колах. Сярод гэтых ганаровых гасцей і наш славетны зямляк, неаднаразова рэкардсмен, прызёр Алімпійскіх гульняў, шасціразовы чэмпіён свету ў спрынтарскім мнагаборстве Ігар Жалязоўскі. Мы не маглі ўпусціць шанцу і не распытаць Ігара Мікалаевіча пра яго жыццё цяпер, думкі аб чэмпіянаце і разам паразважаць пра тое, як вярнуць беларускаму канькабежнаму спорту былую славу.

— Ігар Мікалаевіч, якія ўражанні ад турніру ў Мінску?

— Мне спадабалася тое, што я ўбачыў тут. Спартсмены прайшлі на добрым узроўні, я не чуў заўваг або скаргаў ні ад спартсменаў, ні ад гледачоў, ні ад чыноўнікаў. Выдатна, што такая падзея нарэшце адбылася ў Беларусі, таму што канькабежны спорт у нас быў на добрым рахунку. Для гэтага сваімі выступленнямі пастараліся і Матусевіч, і я, і Кацюга — мы займалі добрыя месцы, пры гэтым не маючы асаблівых умоў. Сёння ў Мінску ўжо ёсць выдатная арэна, а дзякуючы гэтаму чэмпіянату, спадзяюся, з'явіцца цікавасць гледачоў, бо людзей на трыбунах было дастаткова. Дзякуючы гэтаму, магчыма, бацькі прывядуць дзяцей у секцыі, а кіраўнікі спартыўнай галіны звернуць больш увагі на канькабежны спорт.

— Вам здаецца, гэтага дастаткова, каб вярнуць былыя пазіцыі ў гэтым відзе спорту?

— Нічога не бывае проста так: каб дасягнуць шмат — трэба шмат і зрабіць, пачынаючы, вядома, з дзяцей. Павінны быць секцыі, нармальнае абсталяванне і трэнерскі штаб — гэта першае. Я раскажу вам прыклад: калі я быў на чэмпіянаце свету ў Японіі (гэта 1986-ы, уявіце сабе — 30 гадоў таму), мы жылі ў гатэлі, дзе проста з вокнаў быў відаць каток. Неяк раніцай прачынаемся ад дзіўных гукі — незразумела, што адбываецца. Адсоўваем шторы, а там на катку — не менш за 300 маленькіх японцаў. Іх аднекуль прывезлі, потым таксама сабралі ў аўтобус і павезлі назад. Разумеецца, якая колькасць? Калі столькі займаецца людзей, спецыялісты заўсёды ўбачаць здольнае дзіця, з якім можна далей больш прафесійна і спецыялізавана працаваць. Калі ў нас будзе ў секцыі 10-20 чалавек, то наўрад ці некага выгудаем.

Узяць тую ж Галандыю, якая цяпер у лідарах: у іх 750 канькабежных клубаў; там, каб трапіць на чэмпіянат краіны, трэба мець вынік, практычна як на чэмпіянаце свету. А ўсё таму, што масавасць вядзана.

— Як прыцягнуць дзяцей у нас у краіне да заняткаў канькабежным спортам?

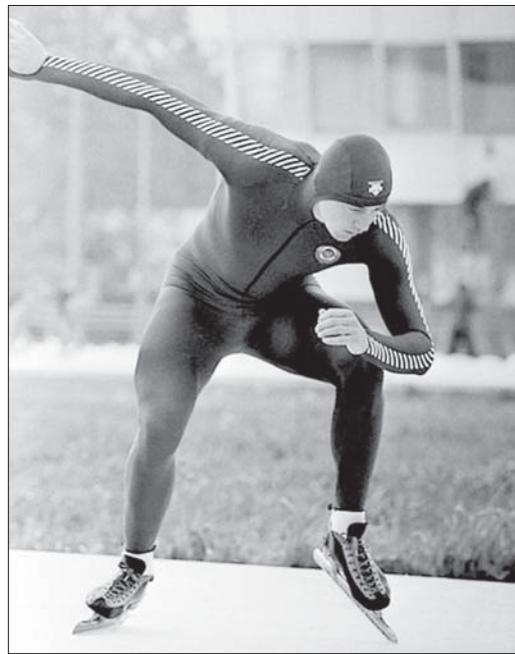
— Ёсць урок фізкультуры, увядзіце як абавязковы прадмет канькабежны спорт, каб дзеці не ў спартзале мяч ганялі, а хаця б зімой каталіся. Я думаю, і ў дзяцей будуць фантастычныя ўражанні, і ў спецыялістаў магчымасць адбіраць лепшых.

— Вы трапілі ў спорт менавіта так?

— Мяне мой трэнер у школе знайшоў. Ён хадзіў і клікаў дзяцей на каток. З чатырох школ прыйшло чалавек 200, яму давалося зрабіць нават нейкія лёгкаатлетычныя бегавыя старты, каб адабраць здольных.

Ну а далей, каб развіваць гэты спорт у краіне і дамагацца вынікаў, трэба думаць не толькі пра дзіцячых трэнераў, але і кваліфікаваных спецыялістаў для дарослых спартсменаў. Можна быць, запрашаць замежнікаў, а да іх ужо падключыцца і беларуская моладзь, якая жадае працаваць.

Ёсць яшчэ адзін варыянт — трэніравацца з іншымі камандамі. Прыклад — СССР і ГДР. У ГДР наогул не было канькабежнага спорту, але ў цэлым спорт быў вельмі моцны. Алімпіяду выйгравала каманда СССР, ГДР — на другім месцы, потым — ЗША. Хоць ГДР — гэта ж зусім маленькая краіна. Дык вось, калі яны вырашылі ствараць канькабежны спорт, у іх не было трэнераў: яны проста запрашалі нас, савецкую зборную, і на працягу 3-4 гадоў мы трэніраваліся ў Германіі. Немцы глядзелі і вучыліся, а потым праз гадоў 7-8 сталі абыгрываць нас. Проста трэба шукаць шляхі.

НАША ВЕРА СКАРЫЛА АЎСТРАЛІЮ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Тытул юніёрскага турніру серыі «Вялікага шлема» стаў для Веры Лапко першай настолькі сур'ёзнай і прэстыжнай узнагародай, але пасля перамогі ў Мельбурне некаторыя спецыялісты ўжо адзначылі, што ў беларускім тэнісе, падобна, запалілася новая «зорачка». Адзначым, што да поспеху ў Аўстраліі найлепшым дасягненнем дзяўчыны быў выхад у фінал парных спаборніцтваў, а таксама паўфінал Уімблдона-2015 у адзіночным разрадзе.

Сама Вера з цяжкасцю змагла апісаць свае пачуцці пасля перамогі, але ўсё ж адказала на некалькі пытанняў у інтэрв'ю прэс-службе Australian Open.

— Мне складана апісаць свае пачуцці. Гэта было вельмі прыемна. Я проста радавалася. Не ведаю, як раскажаць вам пра свае эмоцыі. Складана паверыць, але я

нічога не памятаю з трэцяга матчу-пойнта. Я вельмі нервалавалася, але ўсё роўна атрымалася перамагчы.

— Вам спадабалася гуляць на арэне Рода Лэйвера?

— Калі мы трэніраваліся там перад фінальным матчам, было выдатна. Гэты корт падабаецца мне больш, чым арэна Hisense. У дзень фіналу было даволі сонечна, таму я адчувала сябе камфортна.

— Вы задаволены тым, як гулялі?

— Так, я задаволена. Ці не, я не задаволена сваёй гульнёй. Як бы вам гэта растлумачыць? Я правяла дошыць няроўны матч. Мінуты паядынак у мяне атрымаўся лепш. У паўфінале я больш адчувала гульню, а сёння цалкам сканцэнтравалася на перамозе, таму ў пэўны моманты дзейнічала не вельмі ўдала, але мне ўдалося дамагчыся сваёй мэты і выйграць матч. А гэта галоўнае.

— Вам было складана гуляць супраць сваёй блізкай знаёмай?

— Так, але не таму што мы сябруем. Фінальная паядынка заўсёды атрымліваецца няпростымі. Разумею таго, што гэта фінал, аказвала на мяне моцны ціск.

— Вы працягнеце гуляць у юніёрскім разрадзе?

— Я выступлю на «Ралан Гарос», таму што мне трэба надаць больш часу падрыхтоўцы да грунтовага сезона. І я хацела б перамагчы ў Парыжы.

— У якім горадзе вы трэніруецеся?

— Я трэніруюся ў сябе дома, у Мінску, у Нацыянальнай акадэміі тэніса.

— У вас ёсць куміры ў свеце тэніса?

— Не, я стараюся нікога не ідэалізаваць. Мне падабаецца, як гуляюць некаторыя тэнісісткі. Напрыклад, Азаранка і Уільямс. Але не больш.

— Вы не кантактавалі з Вікторыяй Азаранкай перад матчам?

— Не, але мы сустрэліся ў Мельбурне. Вікторыя павіталася і пажадала мне ўдачы.

— Гэта значыць, вы не вельмі блізкія?

— Мабыць, так. Мы вітаемся, але гэта ўсё.

— Вы задаволены тым, што выйгралі «мэйджар» і прымеце ўдзел у паядынку «Кубка Федэрацыі»?

■ Эксклюзіў

Аб канькабежным спорце ў мінулым, сучаснасці і будучыні

— Сёлета апошні чэмпіянат Еўропы, дзе пераможца вызначаецца па суме ў мнагаборстве. Як вам здаецца, такія змены пойдуць на карысць савецкаму канькабежнаму спорту?

— Усё ў жыцці змяняецца, гэта дыктуе час. Вы ж разумееце, што змены адбываюцца не проста так? Я не вялікі спецыяліст, шмат цяпер я не ведаю. Напэўна, гэтае рашэнне наспявала, і гэта абгрунтавана папулярнасцю, а яго патрабуе тэлебачанне. Там рэклама, грошы і, вядома, калі 10 тысяч метраў бяжыць спартсмен, гледачы ўжо забыліся, калі ён пачаў і калі скончыў. Іншая справа — кароткая дыстанцыя: напал барацьбы, відовішча, усім гэта цікава. Не ведаю, жыццё доўгім дыстанцыям далей ці не, гэта залежыць ад міжнародных арганізацый, яны прымаюць рашэнні. Вы ж бачыце, што ў канькабежны спорт прыйшлі эстафеты, гонкі пераследавання, гэта ўсё якраз прадиктавана тым, каб выклікаць дадатковую цікавасць у гледачоў.

— Ці сачылі за выступленнямі беларусаў на сёлетнім чэмпіянаце? Можаце нешта сказаць пра іх?

— Мне цяжка сёння аналізаваць выступленне таму, што я адарваны ад спартыўнай дзейнасці, не ведаю, як рыхтаваліся спартсмены, чаго хацелі дасягнуць. Віталь Міхайлаў на 1500 метраў добра разгаўся, але, з майго пункту гледжання, дзесьці тактычна першы круг прайшоў няправільна, павароты зацягваў, не было лёгкасці першага круга. У канцы спыніўся і, адпаведна, зляцеў на трыя месцы, якія не задаволілі ў выніку. Думаю, ён мог прабежыць і лепш, але цудаў не бывае. Марына Зуева — малайчына, яна маладая здольная дзяўчына, але яшчэ шмат трэба працаваць.

— Спартсмены кажуць, што ім было цяжка псіхалагічна: усё ж родныя заўзятары. Для вас што было складаней — фізіка або псіхалогія?

— Усё складана. Псіхалагічная нагрузка важная, мы ведаем шмат выпадкаў, калі людзі падрыхтаваліся фізічна добра, але псіхалагічна, калі чалавек залішне хвалюецца, у нейкі момант можа здрыгануцца, зрабіць памылку, і гады працы ляцяць у нікуды. Гэта ўсё, вядома, узаемазвязана, складана сказаць, што цяжэй. Паверце, працаваць спартсменам нялёгка, калі па 6-7 гадзін трэніровак. Раней я на гэта не звяртаў увагі, а цяпер, калі падумаюся па лесвіцы, ужо цяжка, я думаю, як жа я мог рабіць фізічныя нагрузкі ў такім аб'ёме раней?.. Спорт патрабуе вялікіх высілкаў ад чалавека, самаахвярнасці. Гэта ўсё потым адбываецца на наступным жыцці, таму важна пасля завяршэння кар'еры дапамагчы спартсменам адаптавацца ў іншым асяроддзі, няхай будзе яно спартыўнае ці не.

— Дарчы, у якім асяроддзі сёння жывяце вы?

— Я жывы, здаровы, у мяне ўсё нармальна. Мая сям'я цяпер жыве ў Мінску, таму я часта бываю тут, практычна кожныя выходныя. Нейкі час мы жылі ў Расіі, але потым вярнуліся. Я па-ранейшаму працую там, але не ў спорце

■ Бліц-навіны

ДЗЕСЯЦЬ МЕДАЛЁЎ!

Менавіта столькі ўзнагарод заваявалі нашы барцы на міжнародным турніры ў Парыжы. Алена Леўчанка мае намер змяніць клуб, гандбольная зборная даведалася, хто яе сапернік у кваліфікацыі да чэмпіянату свету 2017 года, а Вікторыя Азаранка паднялася ўверх на дзве пазіцыі ў сусветным рэйтынгу ВТА. Самыя актуальныя навіны спорту — у спартыўным аглядзе «Звязды».

1. Беларускія барцы выйгралі дзесяць медалёў на міжнародным турніры ў Парыжы. Алі Шабанаў стаў пераможцам у катэгорыі да 74 кг. Азамат Нурыкаў (да 70 кг) і Аляксандр Гуштын (да 86) заваявалі бронзавыя медалі.

У турніры сярод жанчын пераможцамі ў Парыжы сталі прадстаўніцы зборнай Беларусі Заліна Сідакова (вагавая катэгорыя да 55 кг), Марыя Мамашук (да 63 кг) і Вераніка Іванова (да 58 кг). «Серабро» ў Кацярыны Ганчар (да 55 кг) і Марыны Маркевіч (да 48 кг). Ірына Курачкіна і Надзея Шушко, якія выступалі ў катэгорыі да 53 кг, удастоіліся бронзавых узнагарод.

2. Цэнтравая зборная Беларусі па баскетболе Алена Леўчанка вяртаецца з кітайскага «Гуандуна» ў турэцкі «Якін Догу», дзе яна гуляла ў мінулым сезоне.

Нагадаем, нядаўна ў некалькіх матчах кітайскага чэмпіянату Алене былі нанесены сур'ёзныя траўмы, пасля чаго Беларуская федэрацыя баскетбола запатрабавала прыняць жорсткія меры ў дачыненні да некарэктных саперніц. Баскетбольны клуб «Шанхай» пасля інцыдэнта аштрафаваны на \$500. Гэтую сітуацыю ўжо назвалі самым гучным скандалам сезона ў жаночай баскетбольнай лізе Кітая.

3. Зборная Беларусі па гандболе паспрачаецца з камандай Латвіі за права ўдзельнічаць у фінальным раўндзе чэмпіянату свету — 2017. Сапернік дружыны Юрыя Шаўцова вызначыўся на лёсаванні, якое адбылося ў Кракаве перад фінальным чэмпіянату Еўропы 2016 года.

Адзначым, што права без адбору выступіць на планетарным першынстве наступнага года ўжо мае зборная Францыі (чэмпіён свету і краіна-арганізатар). Таксама прамыя пуцёўкі на чэмпіянат атрымаюць тры найлепшыя каманды ЧЕ-2016 — гэта зборныя Германіі, Іспаніі і Харватыі. Астатнія 12 удзельнікаў фінальнага раўнда ЧЕ-2016 пазмагаюцца за права згуляць на ЧС-2017 у кваліфікацыйным накаўт-раўндзе. 10-12 чэрвеня адбудуцца першыя матчы, 14-16 чэрвеня — у адказ.

4. Вікторыя Азаранка пасля адкрытага чэмпіянату Аўстраліі паднялася на 14-е месца ў рэйтынгу Жаночай тэніснай асацыяцыі (ВТА). Перад стартам турніру ў Мельбурне Вікторыя знаходзілася на 16-й пазіцыі. Нагадаем, пераможцай Australian Open-2016 стала немка Ангеліка Кербер, менавіта яна спыніла нашу Вікторыю ў чвэрцьфінале. Амерыканка Серэна Уільямс, нягледзячы на паражэнне ў фінале ад Кербер, па-ранейшаму з вялікім адрывам узначальвае сусветны рэйтынг

Матэрыялы паласы падрыхтавала Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. lobazhevich@vziazda.by

УТВЕРЖДЕНО
Протокол внеочередного общего собрания участников Общества с дополнительной ответственностью «НП-СЕРВИС»
№ 2 от 11.01.2016

14

2 лютага 2016 г.

ЗВЯЗДА

ИЗМЕНЕНИЯ

в Проспект эмиссии облигаций двадцать седьмого выпуска Общества с дополнительной ответственностью «НП-СЕРВИС», утвержденный внеочередным общим собранием участников эмитента 18.11.2015, протокол № 55

- В пункте 2.6 слова «с 01.02.2016 по 23.01.2026» заменить словами «с 04.03.2016 по 20.02.2026».
- В пункте 2.7 цифры «01.02.2016» заменить цифрами «04.03.2016».
- В пункте 2.8 слова «с 01.02.2016 по 30.01.2026» заменить словами «с 04.03.2016 по 03.03.2026».
- В пункте 2.9 цифры «30.01.2026» заменить цифрами «03.03.2026».
- В пункте 2.11 слова «с 02.02.2016 по 30.01.2026» заменить словами «с 05.03.2016 по 03.03.2026».
- В пункте 2.12 таблицу изложить в следующей редакции:

№ п/п	ПЕРИОД НАЧИСЛЕНИЯ ДОХОДА			Дата формирования реестра владельцев Облигаций для целей выплаты дохода
	начало периода	конец периода, дата выплаты дохода	продолжительность периода, календарных дней	
1	05.03.2016	31.08.2016	181	26.08.2016
2	01.09.2016	28.02.2017	181	23.02.2017
3	01.03.2017	31.08.2017	184	28.08.2017
4	01.09.2017	28.02.2018	181	23.02.2018
5	01.03.2018	31.08.2018	184	28.08.2018
6	01.09.2018	28.02.2019	181	25.02.2019
7	01.03.2019	31.08.2019	184	27.08.2019
8	01.09.2019	29.02.2020	182	25.02.2020
9	01.03.2020	31.08.2020	184	26.08.2020
10	01.09.2020	28.02.2021	181	23.02.2021
11	01.03.2021	31.08.2021	184	26.08.2021
12	01.09.2021	28.02.2022	181	23.02.2022
13	01.03.2022	31.08.2022	184	26.08.2022
14	01.09.2022	28.02.2023	181	23.02.2023
15	01.03.2023	31.08.2023	184	28.08.2023
16	01.09.2023	29.02.2024	182	26.02.2024
17	01.03.2024	31.08.2024	184	27.08.2024
18	01.09.2024	28.02.2025	181	25.02.2025
19	01.03.2025	31.08.2025	184	26.08.2025
20	01.09.2025	03.03.2026	184	26.02.2026
ИТОГО:			3651	

7. В пункте 2.15 цифры «28.01.2026» заменить цифрами «26.02.2026».

Заместитель директора по финансовым вопросам общества с дополнительной ответственностью «НП-Сервис» **И.В. Барон**

Директор обслуживающей бухгалтерской организации - ООО «Эккаунт Проф» **Т.Г. Бойкова**

Заместитель директора по вопросам казначейства управляющей организации Общества с ограниченной ответственностью «Глера Сигма» **Ю.И. Михайлова**

Заместитель директора по вопросам казначейства управляющей организации Общества с ограниченной ответственностью «Глера Полесье-4» **Ю.И. Михайлова**

Директор унитарного предприятия по оказанию услуг на рынке ценных бумаг «АСБ БРОКЕР» **В.С. Санкович**
УНП 100080849

УТВЕРЖДЕНО
Протокол внеочередного общего собрания участников Общества с дополнительной ответственностью «НП-СЕРВИС»
№ 2 от 11.01.2016

ИЗМЕНЕНИЯ в Проспект эмиссии облигаций двадцать восьмого выпуска Общества с дополнительной ответственностью «НП-СЕРВИС», утвержденный внеочередным общим собранием участников эмитента 18.11.2015, протокол № 55

- В пункте 2.6 слова «с 04.02.2016 по 29.01.2026» заменить словами «с 04.03.2016 по 20.02.2026».
- В пункте 2.7 цифры «04.02.2016» заменить цифрами «04.03.2016».
- В пункте 2.8 слова «3653 календарных дня (с 04.02.2016 по 04.02.2026)» заменить словами «3651 календарный день (с 04.03.2016 по 03.03.2026)».
- В пункте 2.9 цифры «04.02.2026» заменить цифрами «03.03.2026».
- В пункте 2.11 слова «с 05.02.2016 по 04.02.2026» заменить словами «с 05.03.2016 по 03.03.2026».
- В пункте 2.12 таблицу изложить в следующей редакции:

№ п/п	ПЕРИОД НАЧИСЛЕНИЯ ДОХОДА			Дата формирования реестра владельцев Облигаций для целей выплаты дохода
	начало периода	конец периода, дата выплаты дохода	продолжительность периода, календарных дней	
1	05.03.2016	31.08.2016	181	26.08.2016
2	01.09.2016	28.02.2017	181	23.02.2017
3	01.03.2017	31.08.2017	184	28.08.2017
4	01.09.2017	28.02.2018	181	23.02.2018
5	01.03.2018	31.08.2018	184	28.08.2018
6	01.09.2018	28.02.2019	181	25.02.2019
7	01.03.2019	31.08.2019	184	27.08.2019
8	01.09.2019	29.02.2020	182	25.02.2020
9	01.03.2020	31.08.2020	184	26.08.2020
10	01.09.2020	28.02.2021	181	23.02.2021
11	01.03.2021	31.08.2021	184	26.08.2021
12	01.09.2021	28.02.2022	181	23.02.2022
13	01.03.2022	31.08.2022	184	26.08.2022
14	01.09.2022	28.02.2023	181	23.02.2023
15	01.03.2023	31.08.2023	184	28.08.2023
16	01.09.2023	29.02.2024	182	26.02.2024
17	01.03.2024	31.08.2024	184	27.08.2024
18	01.09.2024	28.02.2025	181	25.02.2025
19	01.03.2025	31.08.2025	184	26.08.2025
20	01.09.2025	03.03.2026	184	26.02.2026
ИТОГО:			3651	

7. В пункте 2.15 цифры «30.01.2026» заменить цифрами «26.02.2026».

Заместитель директора по финансовым вопросам общества с дополнительной ответственностью «НП-Сервис» **И.В. Барон**

Директор обслуживающей бухгалтерской организации - ООО «Эккаунт Проф» **Т.Г. Бойкова**

Директор закрытого акционерного общества «Универсам «Центральный» **Ю.С. Рябенков**

Директор унитарного предприятия по оказанию услуг на рынке ценных бумаг «АСБ БРОКЕР» **В.С. Санкович**
УНП 100080849

ИЗМЕНЕНИЯ

В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ ПО ОБЪЕКТУ

«Многоэтажный жилой дом со встроенными объектами торгово-общественного назначения и многоуровневой гараж-стоянкой №3 по генплану по пр. Дзержинского в границах пер. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожной – пер. Разинского – пер. 1-го Извозного» (2-я очередь строительства), опубликованную в газете «Звязда» 14.04.2015г. следующего содержания:

Застройщик: Общество с дополнительной ответственностью «Айрон», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 30 ноября 2000 г. № 1397 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100070331.
Юридический и почтовый адрес: Республика Беларусь, 220053, г. Минск, переулок Червякова, дом 21А, каб. 12. **Тел. 8 (017) 216 00 09.**

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц:
1-комнатные квартиры 47 м², 2-комнатные квартиры 47-51 м² – при 80-100% оплате стоимость 1 м² 1090 долларов США;
2-комнатные квартиры 65 м², 3-комнатные квартиры 67 м², 71 м² – при 80-100% оплате стоимость 1 м² 1000 долларов США;
4-комнатные квартиры 85 м² – при 80-100% оплате стоимость 1 м² 970 долларов США
Стоимость неизменна до окончания строительства.
Ознакомление дольщиков с планировками квартир, предлагаемых для заключения договоров создания объектов долевого строительства, осуществляется в рабочее время ОДО «Айрон» по адресу: г. Минск, переулок Червякова, д. 21А, кабинет 12. **Тел. 8 (017) 216 00 09, 8 (029)654 10 10, 8(029)708 46 64.** Официальный сайт www.airon.by
УНП 100070331

В суд Кобринского района поступило заявление о признании **БОНДАРЕВА Дмитрия Станиславовича** безвестно отсутствующим с просьбой ко всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о гражданине Бондареве Дмитрии Станиславовиче, 06 мая 1968 года рождения, уроженца города Саратова Российской Федерации, последнее известное место жительства — Российская Федерация, Московская область, Люберецкий район, поселок Томилино, ул. Гаршина, дом 24, кв. 42, местонахождение которого неизвестно, в отношении которого ставится вопрос о признании безвестно отсутствующим с предложением в течение двух месяцев с момента публикации сообщить о данном гражданине имеющиеся сведения в суд Кобринского района Брестской области Республики Беларусь.

Печать частного предприятия «Собавто-траст» (УНП 191318586) считать недействительной в связи с утерей.

Гайненский сельский исполнительный комитет проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь земельного участка	Наименование инженерных сетей	Начальная цена (бел. рублей)	Задаток (бел. рублей)	Расходы по изготовлению документации
1	д. Новое Городище, участок №1 «А», кадастровый номер 623280808401000040	0,1479 га	Подъездные пути удовлетворительные	27 789 300	5 557 900	14 450 800
2	д. Селище, участок №3, кадастровый номер 623280811301000064	0,1484 га	Подъездные пути удовлетворительные	27 615 000	5 523 000	13 412 000
3	д. Беланы, участок № 9, кадастровый номер 62328080801000051	0, 1478 га	Подъездные пути удовлетворительные	23 916 800	4 783 400	13 607 900

Аукцион проводится 4.03.2016 года в 10.00 по адресу: Минская обл., Логойский район, д. Логоза, ул. Центральная, д. 2, здание Гайненского исполнительного комитета. **Документы принимаются ежедневно с 8.00 до 17.00, кроме субботы и воскресенья, до 1 марта 2016 года (последний день подачи документов 29 февраля до 17.00) по адресу:** Минская обл., Логойский район, д. Логоза, ул. Центральная, д. 2.
Задаток перечисляется на р/с № 3600619021104 в ЦБУ № 611 ф-ла 500 Минское управление ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Логойск, ОКПО 04431493, УНН 600181697, Гайненский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901.
Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с подготовкой документации. Контактные телефоны: (801774) 56 4 36, 56 4 98.

ОАО «Дорстройиндустрия» извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже дробилки КМД-1200 Гр

Лот №1	Дробилка КМД-1200Гр	222750, РБ, Гродненская область, Ошмянский р-н, д. Боруны	Начальная цена (с учетом НДС), бел. руб.	Задаток (с учетом НДС), бел. руб.	Шаг аукциона, %
			498 777 480	49 877 748	5

ОПИСАНИЕ
Производитель: Южноуральский машиностроительный завод, РФ 1990 г.в., Ø конуса – 1200 мм, Ø приемной щели – 100 мм, крупность материала – 80 мм, ширина разгрузочной щели – 5-15 мм, масса – 27 тн., мощность – 75 кВт, производительность – 40-130 м³/ч
С информацией об условиях проведения аукциона, порядке перечисления задатка и его возврата, условиях участия в аукционе можно ознакомиться в извещении, размещенном в газете «Звязда» от 26.05.2015, 02.09.2015
Аукцион состоится 12.02.2016 в 10.00 по адресу: г. Фаниполь, ул. Заводская, д. 1, 3-й этаж, актовый зал
Задаток перечисляется на р/с 3012421830016 БИК 153001942 в Расчетно-кассовом центре № 29 в г. Фаниполь филиала ОАО «Белагропромбанк» – Минское областное управление г. Фаниполь, ул. Заводская, За, 222750. Получатель – ОАО «Дорстройиндустрия», УНП 100211220, ОКПО 03455184.
Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «Дорстройиндустрия» (Лот №1), проводимом 12 февраля 2016 года.
Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.00 до 12.00, с 13.00 до 17.00 по адресу: Минская обл., Дзержинский р-н, г. Фаниполь, ул. Заводская, 1, каб. 202.
Окончание приема заявлений 09.02.2015 в 17.00.
Заключительная регистрация участников 30.09.2015 с 09.30 до 10.00 по месту проведения аукциона.
Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом. Контактное лицо для осмотра Объекта: Петрусевич Виктор Альбинович 8 (029) 534-99-76.
Организатор аукциона или Продавец вправе снять лот с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия
☎ Организатор: 8 (017) 210-00-60, 8 (033) 660-70-50 • www.dsi.by • e-mail: jurist@dsi.by

Острошицкий сельский исполнительный комитет (организатор аукциона) извещает о проведении открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Ограничения в использовании, инфраструктура	Начальная цена, бел. рублей	Размер задатка, бел. рублей	Расходы по изготовлению документации, бел. рублей
1	д. Кондратовичи, ул. Партизанская, участок № 1, кадастровый номер 623286303101000087	0, 1482	Водоохранная зона пруда; возможность подключения электроэнергии, воды, газа	43 061 600	4 306 200	18 219 200
2	д. Кондратовичи, ул. Партизанская, участок № 2, кадастровый номер 623286303101000088	0,1495	Водоохранная зона пруда; возможность подключения электроэнергии, воды, газа	43 439 400	4 344 000	17 538 100
3	д. Кондратовичи, ул. Дорожная, 4, кадастровый номер 623286303101000095	0,1347	Водоохранная зона пруда	39 139 000	3 913 900	13 501 311
4	д. Кондратовичи, ул. Дорожная, 2, кадастровый номер 623286303101000097	0,1350	Водоохранная зона пруда	39 226 200	3 922 600	13 501 311

Дата, время и место проведения аукциона: 5 марта 2016 года в 10.00 по адресу: Логойский район, аг. Острошиццы, ул. Центральная, д. 8, Острошицкий сельский исполнительный комитет.
Принимать документы: ежедневно с 8.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) по 01.03.2016 г. включительно.
Задаток перечисляется на расчетный счет 3600619141101 в ЦБУ 611 филиала ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 153001601, УНН 600537220, код платежа 04901, получатель Острошицкий сельский исполнительный комитет.
Условия: победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней после подписания протокола о результатах проведения аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона.
Контактные телефоны для справок: (801774) 57 6 21, 57 6 35, 57 6 36; (+37529) 6444886.

ГАРАСКОП СТРЫЖАК НА ЛЮТЫ

дзяваны вынік. Можна атрымацца зусім не той вобраз, які вы чакаеце ўбачыць у люстэрку.

11 лютага, чацвер. Нялепшы час для стрыжкі. Высокая верагоднасць пагаршэння стану валасоў.

12 лютага, пятніца. Адмаўляемся ад стрыжкі. Тыя, хто жадае перамен, можа фарбавацца ў светлыя колеры.

13 лютага, субота. Больш плюсаў, чым мінусаў для наведвання цырульні. Вы застаняцеся задаволеныя любымі працэдурамі, што праводзяцца з вашай шавялюрай.

14 лютага, нядзеля. Стрыжка сёння дабавіць вам пачуццёвасці і сексуальнасці. Не губляйце дарам часу, усё ў вашых руках.

15 лютага, панядзелак. Нейтральны дзень. Дзейнічайце паводле асабістага меркавання: часам сам куеш сваё шчасце.

16 лютага, аўторак. У гэты дзень можна сурочыць сябе і сваю прычоску, стрыгчыся не рэкамендуецца.

17 лютага, серада. Стрыжка небяспечная ў падобным тандэме Месяца і сузор'яў, давядзецца крыху пачакаць лепшага спалучэння.

18 лютага, чацвер. Да нажніц не дакрайцеся, а пафарбаваўшыся ў залацістыя тоны, вы зможаце прыцягнуць дадатковыя ўліванні ў ваш бюджэт.

19 лютага, пятніца. Нажніцы схавайце далей. Ахвотнікі вызначыцца, стварыце непаўторную ўкладку з таго, што маецца.

20 лютага, субота. Стрыгчыся можна і трэба, вы атрымаеце дзіўны вынік, а вось мяняць колер пакулі не абавязкова.

21 лютага, нядзеля. Тыя, хто падстрыжэцца сёння, атрымаюць кардынальна новую прычоску. Вы гатовы? Тады наперад.

22 лютага, панядзелак. Завіўкі сёння атрымаюцца максімальна якасныя, стрыгчы валасы можна толькі крыху, не звяртаючыся да вельмі кароткіх прычосак.

23 лютага, аўторак. Спакойны дзень, у які лепш нічога не рабіць, а падумаць, як бы вы хацелі змяніць ваш асабісты вобраз.

24 лютага, серада. Унікальны час для таго, каб удала падстрыгчыся і трохі таніраваць валасы натуральным адценнем. Люстэрка здзівіць вас атрыманым вынікам.

25 лютага, чацвер. Самы лепшы дзень наведвання цырульніка. Атрымаецца цудоўная стрыжка. Адценне для афарбоўвання падбіраем максімальна блізкае да колеру вашых вачэй.

26 лютага, пятніца. Неспрыяльны час для стрыжкі валасоў. Калі стрыгчы валасы ў гэты дзень, то можна прыцягнуць праблемы, перашкоды і хваробы.

27 лютага, субота. У гэты дзень лепш перанесці візіт да цырульніка. Вакол поўна адмоўнай энергіі.

28 лютага, нядзеля. Добры дзень для стрыжкі валасоў. Неадкладна зрабіце што-небудзь з вашай прычоскай, і знешні выгляд зменіць настрой у станоўчы бок.

29 лютага, панядзелак. Хочаце мець густыя валасы і выдатнае здароўе? Тады смела накіроўвайцеся ў цырульню.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	8.56	17.51	8.55
Віцебск	8.50	17.37	8.47
Магілёў	8.46	17.42	8.56
Гомель	8.37	17.44	9.07
Гродна	9.10	18.07	8.57
Брэст	9.05	18.13	9.08

Месяц

Апошняя квадра 01.02-07.02.
Месяц у сузор'і Стральца.

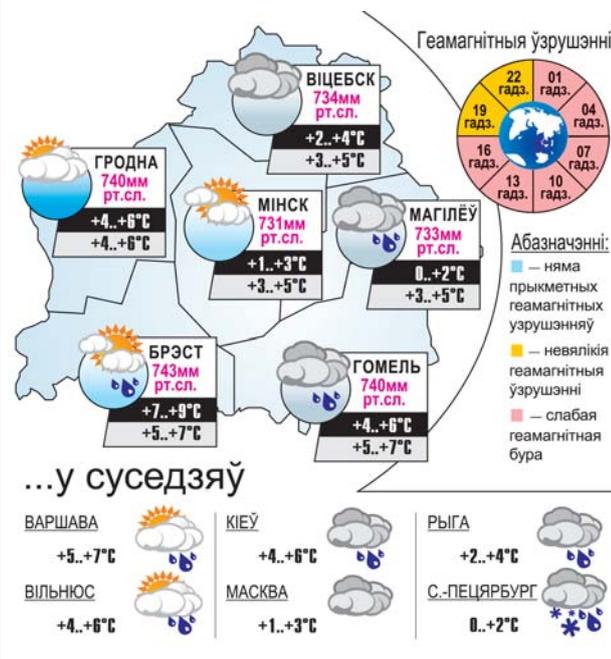
Імяніны

Пр. Рымы, Яфіма.
К. Марыі, Аскара, Карнеля, Міраслава.

Фота Сяргея НИКАНОВІЧА.

ЗАЎТРА

■ Ну і ну!

ЯК ВАСЬКА ДАПАМОГ

сарваць браканьверскі банкет з дзічыны пад «Царскае паляванне»
У Асіповіцкім раёне дзяржінспектарам прамую наводку на незаконных паляўнічых падкінуў... кот.

— Ад месца незаконнага палявання характэрныя адбіткі аўтамобільных шин вялі ў вёску Пратасевічы. А ў далейшых пошуках дапамог кот, з якім браканьверы паспелі падзяліцца ладным кавалкам сваёй здабычы: у яго на мордачцы засталіся плямы ад крыві. Жывёла сядзела ля варот дома, побач з якім быў прыпаркаваны «УАЗ», па слядах якога і ішлі нашы работнікі, — расказала прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга Грамовіч.

У доме жылі браты-паляўнічыя, якія падазравалі ў незаконным промысле. Абодва мелі сезонныя пуцёўкі на здабычу пушной дзічыны, але незаконна здабылі як мінімум двух дзікоў: разабраную тушу і свежыя рэшткі жывёл дзяржінспектары знайшлі падчас агляду дваравых пабудов. Пазней былі знойдзены шкуры яшчэ чатырох дзікоў, а таксама галава і ногі казулі.

У парушальнікаў канфіскавана 130 кілаграмаў мяса дзічыны і тры паляўнічыя стрэльбы, а таксама 240 бутэлек кантрафактнай гарэлкі «Царскае паляванне».

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@zviazda.by

УСМІХНЕМСЯ

Муж — жонцы, увечары:
— Давай згуляем у «Пажарную машыну»!
— Давай, а як?
— Мая рука паўзе па тваёй назе ўгору, угору... Пакуль ты не скажаш «чырвонае святло!»
— Добра.

... ..
— Чырвонае святло!
— Пажарныя машыны не спыняюцца на ЧЫРВОНАЕ!

— Тата, а як я з'явіўся?
— Цябе бусел прынёс.
— А ты?
— І мяне бусел прынёс.
— І маму?
— І маму.
— І бабулю?
— Не, бабулю чорт прынёс.

Ціхі мужчына — мужчына, які думае.
Ціхая жанчына ўжо нешта прыдумала.

У госці прыйшла цешча, і яны з дачкой зачыніліся на кухні. Зяць сядзіць, глядзіць тэлевізар. Тут да яго падыходзіць сын:

Планы на вечар:
1. Прагнаць ката, таму што ён перашкаджае.
2. Перажываць, што кот пакрыўдзіўся.

НЕСПРЫЯЛЬНЫ ДНІ І ГАДЗІНЫ Ў ЛЮТЫМ

2, аўторак, 2.30 — 18.00	15, панядзелак,
4, чацвер, 12.30 — 24.00	12.00 — 16.30
5, пятніца, 0.00 — 2.30	17, серада, 19.00 — 21.30
6, субота, 18.00 — 24.00	19, пятніца, 16.30 — 24.00
7, нядзеля, 0.00 — 8.00	20, субота, 0.00 — 4.30
8, панядзелак, 13.30 — 24.00	22, панядзелак, 3.30 — 13.30
9, аўторак, 0.00 — 10.30	24, серада, 16.30 — 24.00
11, чацвер, 6.30 — 12.00	26, пятніца, 14.30 — 24.00
13, субота, 12.30 — 14.00	27, субота, 0.00 — 13.30

Даты

Падзеі

Людзі

2 ЛЮТАГА

1536 год — 480 гадоў таму нарадзіўся Пётр Скарга, царкоўны і палітычны дзеяч ваю сваю адукацыю ў Рыме. З 1574 года жыве і працуе ў ВКЛ. Заснавальнік і першы рэктар Віленскай езуіцкай акадэміі. Заснаваў Полацкі езуіцкі калегіум, калегіумы ў Рызе і Дэрпце (цяпер Тарту, Эстонія). Вёў актыўную барацьбу супраць Рэфармацыі. Дзякуючы прамоўніцкаму таленту заўсёды перамагаў сваіх апанентаў. Ініцыятар і прапагандыст Брэсцкай уніі 1596 г. Аўтар рэлігійна-палітычных твораў «Аб адзінстве Божай Царквы», «Жыцці святых», «Брэсцкі сінод» і іншых. Выступаў за трывалую цэнтралізаваную дзяржаву на чале з каралём з абсалютнай уладай. Абгрунтаваў ідэю царкоўнай уніі для ўмацавання духоўнага адзінства дзяржавы. Памёр у 1612 годзе.

1885 год — нарадзіўся Міхаіл Васільевіч Фрунзэ, рэвалюцыянер, ваенны і дзяржаўны дзеяч, ваенны тэарэтык, адзін з арганізатараў савецкіх Узброеных Сіл. Неаднаразова арыштоўваўся царскімі ўладамі, двойчы быў прысуджаны да смяротнага пакарання, замененага пажыццёвай катаргай. З 1916 г. на Заходнім фронце, вольнанаёмны артылерыйскай часці ў м. Івянец, затым у Мінску ў камітэце Усерасійскага земскага саюза на Заходнім фронце. Стварыў у Мінску падпольную бальшавіцкую арганізацыю. Вёў рэвалюцыйную агітацыю на фронце, выступаў на мітынгх і падпольных сходах, арганізоўваў братанне салдат. Адзін са стваральнікаў Мінскага Савета, член яго выканкама, начальнік народнай міліцыі Мінска. Стваральнік і першы рэдактар газеты «Звязда». Быў старшынёй РВС СССР, наркамам па ваенных і марскіх справах СССР, начальнікам Ваеннай акадэміі РСЧА. Аўтар навуковых прац, якія аказалі ўплыў на развіццё савецкай ваеннай навукі і фарміраванне ваеннай дактрыны. Памёр у 1925 годзе. У гады Вялікай Айчыннай вайны імя М.В. Фрунзэ было прысвоена 5 партызанскім брыгадам і 22 партызанскім атрадам, якія дзейнічалі на акупаванай тэрыторыі Беларусі.

1886 год — у ЗША ўпершыню афіцыйна святкавалі Дзень сурка. У гэты дзень у невялікім мястэчку Панксатоні, на захадзе Пенсільваніі, сурок па мянушцы Філ, па павер'і, прадказвае надвор'е. Лічыцца, што калі сурок, выбраўшыся са свайго доміка пасля зімовай спячкі, убачыць свой цень (гэта значыць, дзень сонечны), то зіма будзе доўжыцца яшчэ шэсць тыдняў. Калі ценю не будзе — вясна не за гарамі. Традыцыя ўзыходзіць каранямі да абрадаў Старажытнага Рыма. Праўда, у іх удзельнічаў не сурок, а вожык. Затым гэтая традыцыя ўмацавалася і ў нямецкіх землях, дзе ўжо прадракальнікам надвор'я быў барсук і за паводзінамі жывёл сачылі не ў лютым, а ў сакавіку. Звычай быў імпартаваны нямецкімі перасяленцамі ў Злучаныя Штаты. І цяпер штогод раницай 2 лютага ў мястэчку Панксатоні збіраюцца тысячы глядачоў і з заміраннем сэрца чакаюць, якое ж надвор'е прадкажа Філ на гэты раз? Роўна ў дваццаць пяць хвілін восьмай гадзіны раницы Філа выцягваюць з норкі, і ён робіць свой прагноз.

Было сказана

Якуб КОЛАС, народны паэт Беларусі:

Покі служаць ногі,
Можна бегчы ўсюды.

Ад сябе самога
Не ўцячэш нікуды.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫПА, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК (намеснік галоўнага рэдактара).

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287 19 19 (тэл./факс), аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;

e-mail: info@zviazda.by,

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.956. Індэкс 63850. Зак. № 359.

Нумар падпісаны ў 1930

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,

РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

1 лютага 2016 года.